

VINDKRAFT I SJÖBO KOMMUN

INNEHÅLL

Vindkraft i Sjöbo kommun	
Tematiskt tillägg till översiktsplan	
Samrådshandling	
Sjöbo kommun	
Projektledare	Joel Tufvesson
Arbetsgrupp	Eva Nielsen Osterman
	Ingmar Närlid
	Malin Tell
	Henrik Ugglå
	Ingrid Wilhelmsson
SWECO Architects	
	Torsten Jonsson
	Thomas Oscarsson
	Anne-Lie Mårtensson

SAMMANFATTNING	3	6. STRATEGI FÖR VINDKRAFTSUTBYGGNAD	41
1. INLEDNING	5	Kommunens ställningstagande	41
Bakgrund och syfte	5	Rekommendationer för utbyggnad	44
Översiktsplan för vindkraft	5	7. GENOMFÖRANDE	45
2. ÖVERGRIPANDE MÅL	7	Behov av detaljplanering	45
Planeringsmål för vindkraft	7	8. KONSEKVENSER	47
Miljökvalitetsmål	7	Syftet med konsekvensbeskrivningen	47
3. VINDKRAFT - TEKNIK OCH ERFARENHET	8	Avgränsning av MKB	47
Kommersiella vindkraftverk	8	Alternativ till planförslaget	47
Trender	8	Konsekvensbeskrivning	48
Teknik	9	Miljömässiga konsekvenser	48
Nuvarande utbyggnad	10	Behov av uppföljning	49
Vindkraftverkens omgivningspåverkan	12	9. LAGSTIFTNING	50
Acceptans för vindkraft	14	Ny lagstiftning	50
4. FÖRUTSÄTTNINGAR FÖR VINDKRAFT	17	Prövning enligt miljöbalken (MB)	50
Vindenergi	17	Prövning enligt plan- och bygglagen (PBL)	50
Bebyggelse	19	10. GRANKOMMUNERNA	52
Landskapet i Sjöbo	20	Vindkraftsplanering i angränsande kommuner	52
Kulturmiljö	26	Behov av samordning	52
Naturmiljö	28	11. TIDIGARE BESLUT	53
Tysta och relativt opåverkade områden	30	Översiktsplan	53
Friluftsliv och turism	31	Vindkraftspolicy	53
Försvar	34	Energiplan	53
Civil telekommunikation	34	KÄLLFÖRTECKNING	53
Kommunikation	34	LSTs GRANSKNINGSYTTRANDE	54
Luftfart	35		
5. AVVÄGNING MELLAN ALLMÄNNA			
INTRESSEN	37		
Stegvis analys	37		

SAMMANFATTNING

Vindkraften är förnybar och ur miljösynpunkt ett av de bästa alternativen för att utvinna energi. En utbyggnad av vindkraften bidrar till att uppnå de nationella miljömålen, begränsad klimatpåverkan, frisk luft, bara naturlig försurning, ingen övergödning. Framförallt ger vindkraft inga utsläpp av växthusgaser.

Vindkraftverken medför samtidigt omgivningspåverkan som t ex ljud, ljus och skuggbildning samt påverkan på landskapsbildningen. Utbyggnaden kan även stå i konflikt med andra allmänna intressen, t ex hänsynstagande till natur-, kultur-, landskaps- och rekreationsintressen.

Vindkraftsutbyggnaden innebär stora investeringar (erfarenhetsmässigt i storleksordningen 30 miljoner för ett 2 MW verk) vilka förutsätts avskrivas under lång tid. Då utbyggnaderna även innebär ett långvarigt ianspråktagande av marken förutsätts en noggrann avvägning mot andra allmänna intressen.

Inga områden av riksintresse för vindkraftsutbyggnad har utpekats av staten inom Sjöbo kommun.

Kommunen har en positiv grundinställning till vindkraftsutbyggnaden men idag finns endast fyra mindre vindkraftverk inom kommunen. Den nya vindkraftspolicy som antagits under 2008 har medfört att det idag finns ett stort tryck på vindkraftsutbyggnad och ett antal etableringar prövas för närvarande. Vindkraften är en fråga där olika intressen och uppfattningar ska beaktas och samordnas i planeringen. Det är därför viktigt att planeringen sker i en öppen dialog med alla parter.

Översiktsplanen för vindkraft syftar till att identifiera områden som kommunen bedömer lämpliga för vindkraftsutbyggnad samt områden där vindkraftsutbyggnad bör

undvikas mht andra motstående intressen. Planen utgör ett tematiskt tillägg till översiktsplanen för Sjöbo, ÖP 2009 och ska läsas tillsammans med denna.

En ändring av plan- och bygglagen (PBL) avseende vindkraft har genomförts och gäller från den 1 augusti 2009. Lagändringen syftar till att underlätta vindkraftsutbyggnaden och att undvika att samma ärende dubbelprövas enligt plan- och bygglagen respektive miljöbalken. Kommunen har enligt denna nya lagen vetorätt, dvs kan besluta om en planerad etablering ska komma till stånd. Där det finns ett stort bebyggelsestryck och konkurrens kring markanvändningen kan kommunen besluta att en etablering ska prövas genom upprättande av detaljplan. Lagändringen innebär ett ökat behov av planmässig beredskap och att kommunen i sin översiktsplan tydligt redovisar hur man ser på vindkraftsutbyggnaden.

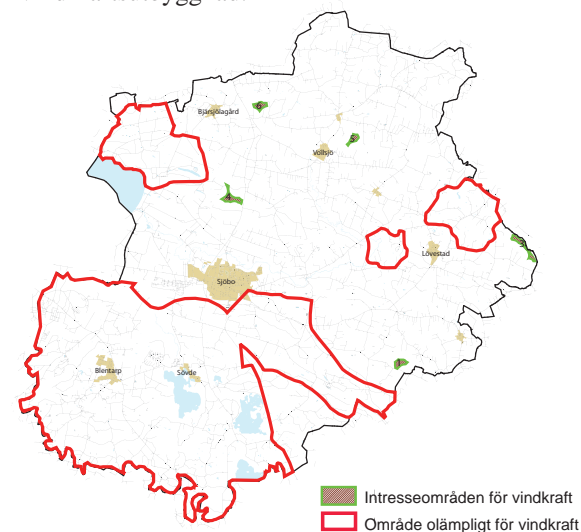
I första hand syftar översiktsplanen till att bedöma förutsättningarna för etablering av kommersiella vindkraftsanläggningar där flera vindkraftverk samordnas i en grupp. Målsättningen om en levande landsbygd innebär att kommunen även är positiv till utbyggnad av mindre verk för lokal elförsörjning. För dessa anger planen särskilda riktlinjer.

Tillgången på vind är en avgörande fråga. Vindtillgången bedöms som relativt god inom hela kommunen varför inga områden i detta skede kan betraktas som ointressanta för vindkraftsutbyggnad. Lokala förhållanden på platsen, t ex småbruten skogsmark med risk för turbulenta vindar kan dock innebära att vissa områden kan bli ointressanta för vindkraftsutbyggnad.

I översiktsplanen vägs intresset för att bygga ut vindkraften mot andra allmänna intressen. Denna analys redovisas i kap 5.

Analysen av lämpliga områden har genomförts i följande tre steg:

1. En avgränsning av områden tänkbara för vindkraftsutbyggnad har genomförts genom uteslutande av områden nära bostadsbebyggelse, vattenområden, områden med försvarsintressen och arealmässigt små områden.
2. Områden med starka motstående intressen, där kommunen bedömer det olämpligt med vindkraftsutbyggnad, har avgränsats.
3. För kvarstående intresseområden har genomförts en avvägning mellan utbyggnadsintresset och andra motstående intressen, t ex naturvärden och landskapets tålighet för vindkraftsutbyggnad.

Intresseområden för vindkraft samt olämpliga områden.

Den genomförda analysen i översiktsplanen visar att det inte finns områden lämpliga för mer storskaliga vindkraftsetableringar inom Sjöbo kommun.

Analysen har resulterat i att totalt 5 områden preliminärt bedömts intressanta för vindkraftsutbyggnad. Teoretiskt kan dessa områden rymma ett 20-tal vindkraftverk med en effekt av 2 MW (verklig utbyggnad kommer sannolikt att vara väsentligt mindre).

Översiktsplanens bedömningar är giltiga för idag normalstora verk (1-3 MW, totalhöjd understigande 150 meter). Trenden går mot allt större verk vilket innebär att etableringens påverkan på landskapsbilden ökar samt att krav uppstår på starkare hinderbelysning vilket kan medföra ytterligare omgivningspåverkan. Eventuella förfrågningar om utbyggnad av större vindkraftverk får därför prövas i särskild ordning.

Inom de områden som slutligen kommer att utpekas som intresseområden för vindkraftsutbyggnad ska denna markanvändning prioriteras framför andra. Detta innebär t ex att bygglov inte ska beviljas för spridd bostadsbebyggelse eller annan markanvändning som står i konflikt med vindkraftsutbyggnaden.

Pågående prövningar av vindkraftsutbyggnad (Hårderup, Ågerup och Klamby) enligt plantillstånd kommer att behandlas inom ramen för pågående detaljplanprövning.

Ändringar av planen efter utställning

De synpunkter som framförts under utställningen har inte medfört någon ändring av föreslagna utbyggnadsområden för vindkraft.

Efter utställningen har frågan väckts om den planerade vindkraftsutbyggnaden inom område 1 och 2 kan försvåra den planerade utbyggnaden av Simrishamnsbanan. De alternativa sträckningar av banan som tidigare studerats tangerar område 1. Då vindkraftsutbyggnaden inte bör bli styrande för valet av järnvägssträckning har därför intresseområde 2 utgått ur förslaget (sid 41 och 42). Vidare har område 1 kompletterats med uppgift om att förstudien för Simrishamnsbanan bör vara slutförd, innan en prövning av vindkraftsutbyggnaden kan ske (sid 42).

Översiktsplanen har vidare kompletterats med förtydliganden angående:

- tidigare meddelade plantillstånd (sid 4 och 10),
- hänsynstagande till häckande kungsörn inom område 1 (sid 42),
- miljö kvalitetsnormer för vatten (sid 7 och 49),
- beräkningen av minsta tillåtna avstånd mellan vindkraftverk och kraftledning (sid 14) samt
- trafikverkets kommande förstudie angående Simrishamnsbanan (sid 34).

Därutöver har planen aktualiserats beträffande nytillkomna naturreservat. Uppgifter har införts beträffande den "särskilda sammanställning" som ska genomföras enligt 6 kap. 16 § i miljöbalken (sid 49). Beskrivningen av "Miljömäs-

siga konsekvenser" (sid 48, 49) har uppdaterats med hänsyn till förändringarna av förslaget. Vidare har redaktionella bearbetningar av planen genomförts.

Länsstyrelsens granskningsyttrande återges i sin helhet på sidan 54.

1. INLEDNING

Bakgrund och syfte

Klimatförändringen är ett av de största hoten som mänskligheten står inför under de kommande åren. Enligt Kyotoprotokollet ska i-ländernas sammanlagda utsläpp under perioden 2008-2012 minska med minst 5 % från 1990 års nivå. Det svenska målet innebär att utsläppen av växthusgaser, under perioden 2008-2012 ska ligga på en nivå som är 4 % lägre än utsläppsnivån år 1990. Vindkraften är förnybar och ur miljösynpunkt ett av de bästa alternativen för att utvinna energi. Utsläppen under ett vindkraftsverkets hela livscykel är mycket små. Efter cirka åtta månader har verket producerat lika mycket energi som det har gått åt för framställning, drift, transport, nedmontering och bortscaffande (Naturvårdsverket, 2006 & Boverket, 2009).

Kommunen har en positiv grundinställning till vindkraftsutbyggnad samtidigt som det finns många motstridiga intressen att beakta. Den nya vindkraftspolicy som kommunen antagit under 2008 har inneburit att ett flertal utbyggnadsprojekt nu aktualiserats inom kommunen. En ny lagstiftning som syftar till att underlätta vindkraftsutbyggnaden har trätt ikraft i augusti 2009. Lagändringen syftar till att undvika att samma ärende dubbelprövas enligt plan- och bygglagen respektive miljöbalken. Ändringen innebär att utbyggnaden i många fall kommer att prövas enbart enligt miljöbalken vilket ställer krav på att kommunen i översiktsplanen har gjort en tydlig avvägning mellan vindkraftsintresset och andra allmänna intressen.

Den nya översiktsplanen för Sjöbo kommun som antagits under 2009 var långt kommen när frågan om vindkraftsutbyggnad aktualiserades. Kommunstyrelsen beslutade därför att behandla vindkraftsfrågan genom ett tematiskt tillägg till översiktsplanen.

Översiktsplanen syftar till att identifiera områden lämpliga för kommersiell utbyggnad av vindkraft. Mindre vindkraftverk för lokal elförsörjning kommer att kunna prövas även utanför dessa områden. För dessa mindre verk anger planen särskilda riktlinjer. Översiktsplanen ska även ange områden som kommunen bedömer olämpliga för utbyggnad av vindkraft. Planen ska vara vägledande för framtida beslut i vindkraftsärenden som berör kommunen.

Översiktsplan för vindkraft

Översiktsplanens regelsystem och rättsverkan

Översiktsplaneringen regleras enligt Plan- och bygglagen (PBL). Kommunen ska enligt PBL ha en aktuell översiktsplan. Minst en gång varje mandatperiod ska kommunfullmäktige ta ställning till planens aktualitet.

Översiktsplanen är vägledande men inte juridiskt bindande. I översiktsplanen kan dock kommunen ange var man bedömer att beslut om markanvändningen behöver föregås av detaljplan (som är juridiskt bindande).

Översiktsplanen är avsedd att ha ett långt tidsperspektiv och bör därför endast ta upp större och strukturellt betydelsefulla frågor i planeringen. Olika utbyggnads- och förändringsintressen vägs mot motstående allmänna intressen. Vid redovisningen ska riksintressen enligt 3 eller 4 kap miljöbalken (MB) anges särskilt. Kommunen ska även redovisa hur man avser att tillgodose redovisade riksintressen.

Tematisk översiktsplan för vindkraft

Nya frågor som inte tidigare behandlats i den kommuntäckande översiktsplanen kan tas upp som tematiskt tillägg till planen. Tillägget förutsätts korrespondera med övriga riktlinjer i den gällande översiktsplanen och omfatta samma planperiod.

Översiktsplanen syftar till att visa inom vilka områden som en vindkraftsutbyggnad är lämplig respektive olämplig. De intresseområden som redovisas i översiktsplanen är ungefärliga och de exakta gränserna för avstånd till bebyggelse etc kommer att fastläggas först vid miljöbalksprövning eller i samband med detaljplaneläggning.

Utpekandet av områden lämpliga för vindkraft innebär att dessa områden med hänvisning till 3 kap 8 § MB kan skyddas från andra konkurrerande markintressen.

Enligt 4§ 2 a förordningen om miljökonsekvensbeskrivningar (1998:905) ska en översiktsplan som anger förutsättningar för kommande tillstånd för vissa verksamheter och åtgärder alltid genomgå en sk miljöbedömning.

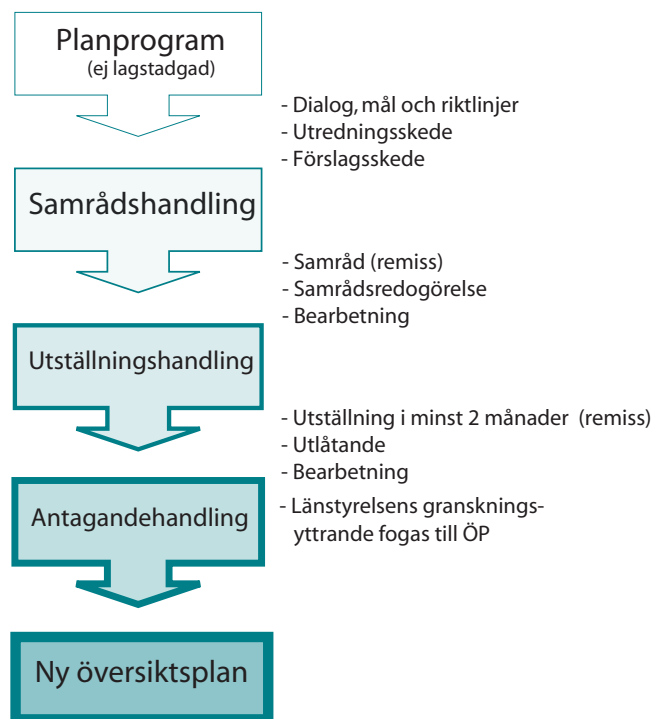
Planprocessen

De olika stegen i planprocessen är reglerade i PBL, se figur 1.1.

När ändring eller tillägg ska göras till översiktsplanen, ska kommunen samråda och föra dialog med länsstyrelsen, regionplaneorgan och andra kommuner som berörs av förslaget. Myndigheter, sammanslutningar och enskilda medborgare som har ett väsentligt intresse av förslaget ska beredas tillfälle till samråd.

Planen ska efter samrådet bearbetas med hänsyn till framkomna synpunkter för att därefter ställas ut under minst två månader.

Staten ska (genom länsstyrelsen) bevaka riksintressen, mel-lankommunala intressen samt kraven på hälsa och säkerhet. Under utställningen avger Länsstyrelsens sitt granskningsyttrande som ska fogas till planen inför antagandet.

Figur 1.1 Planprocessen enligt PBL

2. ÖVERGRIPANDE MÅL

Planeringsmål för vindkraft

Ett planeringsmål för vindkraft är ett sätt att i samhällsplaneringen skapa förutsättningar för en årlig produktion av el från vindkraft. Riksdagen har som planeringsmål angivet att det ska vara möjligt att bygga vindkraft för energiproduktion på 10 TWh år 2015. Energimyndigheten har till regeringen lämnat förslag på ett nytt, högre planeringsmål för år 2020. Enligt det nya planeringsmålet ska 20 TWh möjliggöras genom utbyggnad på land och 10 TWh genom utbyggnad till havs.

Energimyndigheten har 2008 pekat ut områden av riksintresse för vindkraftsutbyggnad motsvarande 20 TWh på land.

Miljö kvalitetsmål

Riksdagen har antagit 16 miljö kvalitetsmål för att styra samhällsutvecklingen mot ett hållbart samhälle. Länsstyrelsen i Skåne har brutit ner dessa till en regional nivå och angett ett antal specifika delmål. Två av miljömålen anger en ambition vad gäller vindkraftsutbyggnaden i länet:

Begränsad klimatpåverkan

För att minska graden av klimatförändring behöver främst koldioxidutsläppen kraftigt minskas. Energisektorn står för en fjärdedel av de skånska koldioxidutsläppen. Det finns idag ett delmål för Skåne som siktar på att produktionen av förnybar el ska öka med 6 TWh från år 2002 till år 2020.

God bebyggd miljö

Miljömålet syftar bl.a. till en långsiktigt god hushållning med mark, vatten och andra resurser. Vad gäller energi ska energianvändningen effektiviseras och förnybara energiresurser tas till vara. Ett planeringsmål för vindkraft motsvarande 2 TWh/år anges. Detta bedöms tillgodoses främst genom en utbyggnad till havs.

Miljö kvalitetsnormer

Miljö kvalitetsnormerna är ett juridiskt bindande styrmedel som införts i miljöbalken 1999. Miljö kvalitetsnormerna anger de nivåer av störningar som människan och/eller naturen kan utsättas för utan fara för påtagliga olägenheter. Fastställandet av en miljö kvalitetsnorm görs utifrån kunskap om vad människan och naturen tål, inte utifrån vad som är ekonomiskt eller tekniskt möjligt att uppfylla. För närvarande finns miljö kvalitetsnormer för:

- utomhusluft
- yt- och grundvattenförekomster
- fisk- och musselvatten samt
- omgivningsbuller

De i miljö kvalitetsnormerna gjorda avgränsningarna innebär att det endast är de två förstnämnda normerna som är aktuella inom Sjöbo kommun och att det endast kan vara normen för yt- och grundvattenförekomster som kan beröras av framtida vindkraftsutbyggnad.

3. VINDKRAFT - TEKNIK OCH ERFARENHET

Kommersiella vindkraftverk

Idag är de flesta planerade vindkraftverken mellan 2 och 3 MW. Ett vindkraftverk på 3 MW kan varje år producera cirka 7500 MWh vilket motsvarar behovet av hushållsel i 1500 villor (Boverket, 2009). Verken ekonomiska och tekniska livslängd bedöms till ca 20-25 år.

Kommersiella vindkraftsverk byggs normalt i grupper om minst tre verk. Olika formationer prövas beroende på förutsättningarna inom utbyggnadsområdet. När vindkraftverk utvinnet energi så bromsas vinden upp. Vindkraftverken måste därför stå på ett visst avstånd från varandra för att vinden ska "återhämta sig". Ytbehovet för en vindkraftpark kan beräknas till 0,1 till 0,2 km² per MW beroende på hur terrängen ser ut. På land behövs det 4-6 rotordiameters avstånd mellan verken, beroende på hur vindkraftverken placeras i förhållande till vindriktningen (Boverket, 2009).

Figur 3. Grupp av vindkraftverk.

Mindre vindkraftverk för lokal elförsörjning

Mindre vindkraftverk, t.ex. gårdsverk

Med så kallade gårdsverk menas mindre vindkraftverk som i första hand producerar energi till den egna verksamheten eller fastigheten. Verket bör inte vara mer än 50 m högt, eftersom det då krävs en miljönämnan. Detta innebär att effekten är omkring 100 kW eller mindre.

Byggnadsintegrerade verk

På marknaden finns olika typer av mindre vindkraftverk avsedda att kunna sättas på husens tak eller i direkt närhet till bebyggelsen.

Figur 3.1 Exempel på gårdsverk i Sjöbo.

Trender

De kommersiella vindkraftverken förväntas i framtiden att ytterligare öka i storlek. I Tyskland är vindkraftverk med en installerad effekt på 6 MW ett faktum.

Sedan början av 1980-talet har vindkraftverkens effekt ökat med en faktor över 200. Idag byggs normalt vindkraftverk upp till 3 MW. Utbyggnaden i inlandslägen medför ofta behov av verk med högre torn för att dra maximal nytta av vindenergin. På land utgör transporterna en begränsande faktor för de allt större verken.

Det finns idag även ett stort intresse av att utveckla mindre verk som kan integreras i bebyggelsen. Denna typ av verk befinner sig ännu på experimentstadiet.

Figur 3.2 Exempel på mindre verk, Augustenborg, Malmö.

Teknik

Ett vindkraftverk består av fundament, torn, rotor med rotorblad och maskinhus. Tornet är som regel konformat och tillverkat i stål eller betong i vita eller grå nyanser. I tornet finns en stege eller hiss som används vid service. Tornet är placerat på ett fundament, som kan bestå av en betongplatta eller en bergförankring beroende på markförhållandena. Med tornets höjd avses ofta höjden från marken upp till den höjd där rotoraxeln sitter. Tornhöjden är ofta ungefär lika stor som rotordiametern.

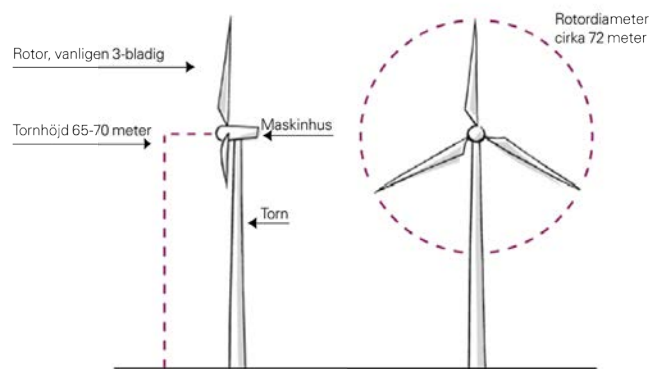
Den tekniska vindkraftsutvecklingen har lett fram till allt större och effektivare verk med allt lägre produktions- och driftskostnader. Ett stort vindkraftverk utvinner mer energi inom ett begränsat område, eftersom ett stort vindkraftverk kommer upp på en högre höjd där det blåser bättre.

Figur 3.3 Exempel på moderna vindkraftverk.

Driften av vindkraftsverk sköts automatiskt av en dator och övervakas via en fjärrkontroll. Datorn riktar rotoraxeln så att den normalt står vinkelrätt mot den aktuella vindriktningen. Den samlar också in en mängd data om driften, t ex om vilken effekt som genereras.

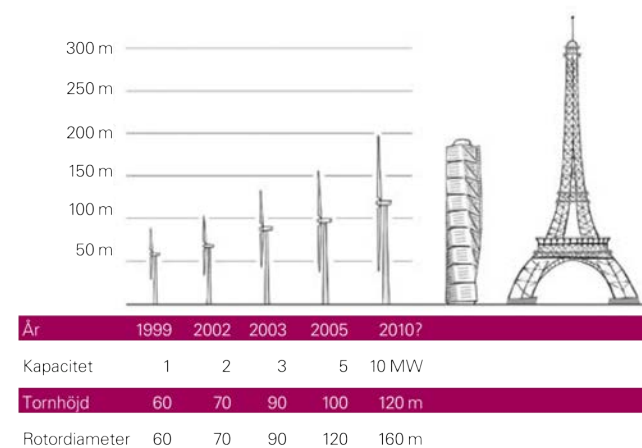
När det blåser för mycket, ställs bladen om så att vinden släpps förbi och kraftverket inte överlastas. Om något fel har upptäckts när det blåser mer än 25 m/s eller när vinden är för svag stängs vindkraftverket ofta av helt. Blåser det under 3-4 m/s räcker vinden inte till för att driva kraftverket.

Figur 3.4 Höjdbegrepp för vindkraftverk (källa Boverket. Vindkraftshandboken).

Effekt	20kW	400kW	1 500kW	5 000 kW
Turbindiameter	10 m	35 m	66 m	120 m
Tornhöjd	15 m	35 m	60 m	100 m
Årsproduktion	40 MWh	900 MWh	3 900 MWh	17 500 MWh*
Serietillverkning	1982	1990	1998	2004

Figur 3.5 Typiska data för vindkraftverk (källa Boverket. Vindkraftshandboken).

Figur 3.6 Vindkraftsverkens storlek, utveckling 1999-2010. (källa Boverket. Vindkraftshandboken).

Nuvarande utbyggnad

Befintliga vindkraftsverk

Inom kommunen finns idag fyra vindkraftsverk. Tre verk har uppförts i Assmåsa och ett i Vanstad, samtliga inom kommunens sydöstra del.

Verken i Assmåsa uppfördes under 2002. Verket i Vanstad uppfördes under mitten av 90-talet.

Inom 10 km avstånd från kommungränsen finns dessutom ett flertal verk inom angränsande kommuner, se figur 3.7.

Förfrågningar om vindkraftsutbyggnad

Plantillstånd

Ett flertal ansökningar om utbyggnad av vindkraft har under senare tid inkommit till kommunen. I tre fall har kommunen beviljat att sökanden på egen bekostnad upprättar detaljplan och genomför miljökonsekvensbeskrivningar för den aktuella utbyggnaden.

Kommunen har, innan planarbetet påbörjades, beviljat plantillstånd för följande tre anläggningar:

- Ågerup (Ågerup 2:83 och 2:84), söder om Blentarp. HS kraft AB planerar en grupp med 5 vindkraftsverk om vardera max 3 MW. Vindkraftverken ska få en tornhöjd av 89 meter och en totalhöjd på cirka 125 meter.
- Hårderup (Hårderup 32:1 och Alestad 16:3), cirka 2 km nordväst om Vollsjö, Eolus Vind AB. I området planeras en grupp med 4 vindkraftsverk om vardera 2-3 MW. Vindkraftverken planeras ha en tornhöjd av 98 meter och en totalhöjd av 140 meter.
- Klamby, cirka 3 km sydväst om Vollsjö, Eolus Vind AB. Inom området planeras en grupp med 2 verk om vardera 3 MW. Vindkraftverken planeras ha en tornhöjd om 98 meter och en totalhöjd av 140 meter.

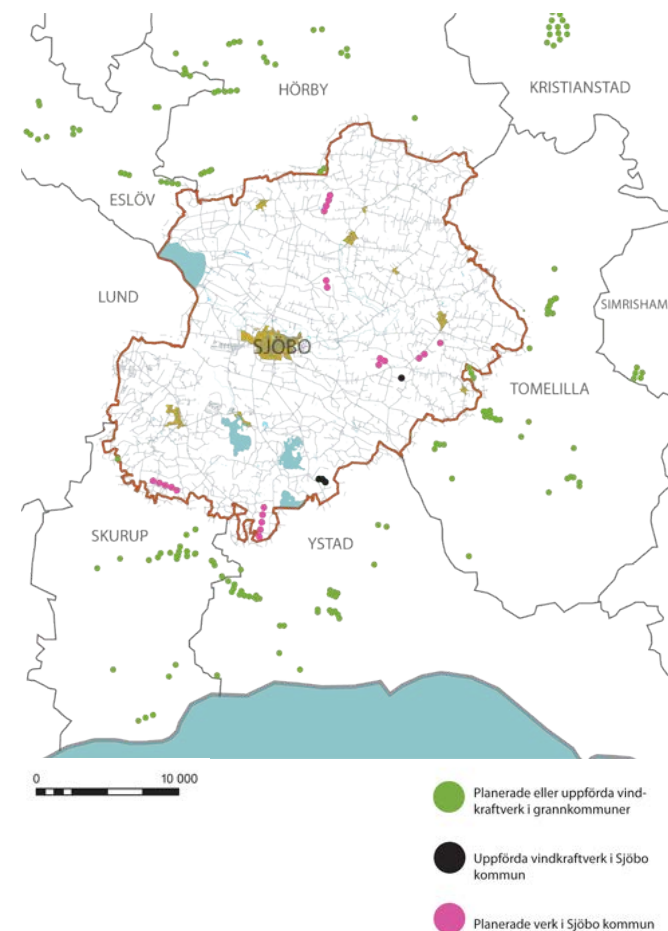
Övriga förfrågningar

Innan planarbetet påbörjades, har utöver meddelade plantillstånd, ett flertal förfrågningar om vindkraftsutbyggnad aktualiserats inom kommunen.

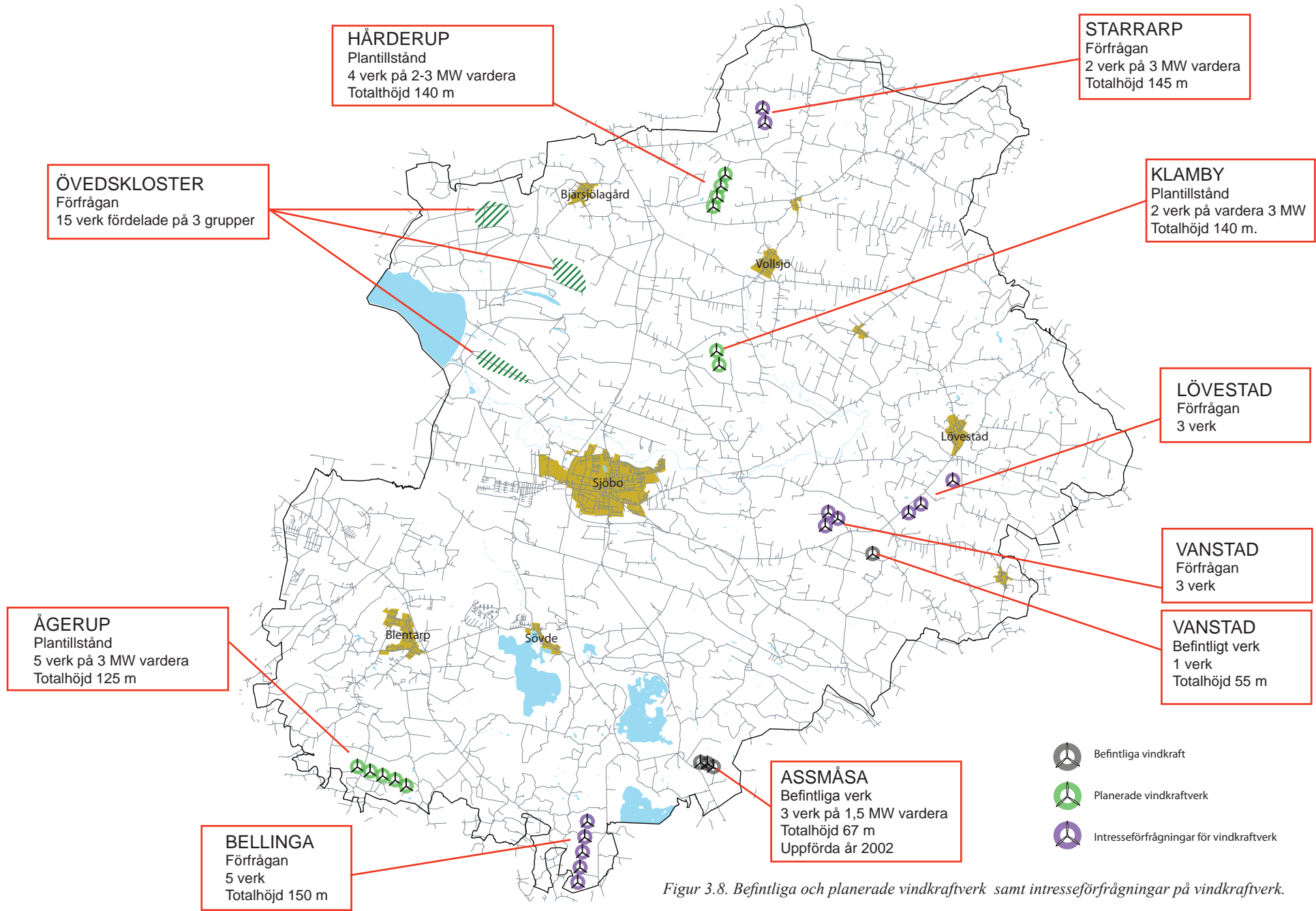
- Bellinga (Bellinga 1:1), cirka 5 km söder om Sövde, Bjäre Kraft Energi AB. I Bellinga har Bjäre kraft Energi AB ansökt om att få uppföra en grupp med 5 vindkraftsverk med en tornhöjd av 108 meter och en totalhöjd av 150 meter. Kommunen beslutade 2009-03-04 att avvakta det pågående översiktsplanarbetet för vindkraftutbyggnad.
- Lövestad, cirka 1 km söder om Lövestad, Kraftö Vind. Ansökan avser en grupp om 3 verk i Lövestad.
- Vanstad, cirka 4,5 km sydväst om Lövestad, Kraftö Vind. Ansökan avser en grupp om 3 verk inom området väster om Vanstad.
- Starrarp (Starrarp 3:35 och 10:4), cirka 2 km norr om Fränninge. Ansökan avser en grupp om 2 vindkraftverk om vardera 3MW. Totalhöjden anges till 145 meter.
- Övedskloster. Inom Övedsklosters marker har ägaren ansökt om att få uppföra 15 vindkraftverk fördelade på tre grupper.

Förfrågningar i grannkommunerna

Även i grannkommunerna finns ett stort intresse för att etablera vindkraft. Kartan nedan visar förfrågningar inom 10 km från Sjöbo kommungräns inkomna till Länsstyrelsen i Skåne 2009-06-30.

Figur 3.7 Förfrågningar om vindkraftsetableringar i juni 2009.

Figur 3.8. Befintliga och planerade vindkraftverk samt intresseförfrågningar på vindkraftverk.

Vindkraftverkens omgivningspåverkan

Omgivningspåverkan från vindkraft

Vindkraftsutbyggnaden påverkar omgivningen på olika sätt. I detta avsnitt redovisas en kort sammanställning av olika typer av påverkan att beakta vid planeringen av vindkraftsutbyggnad. Redovisningen är i huvudsak hämtad från Boverkets Vindkraftshandbok och bygger på forskningsresultat och erfarenhetsmässiga bedömningar. Mer ingående uppgifter finns att hämta i Boverkets handbok (Boverket, 2009).

Naturvårdsverkets kunskapsprogram Vindval samlar in, bygger upp och sprider fakta om vindkraftens påverkan på naturvärden. För närvarande bedrivs projekt inom fem delområden: Människors upplevelser, Ljud i marina miljön, Fisk, Fågel och fladdermöss samt Ekosystem. Mer ingående uppgifter finns att hämta via Naturvårdsverkets hemsida (www.naturvardsverket.se/vindval).

Ljud

Ljud från vindkraftverk är av två typer; mekaniskt ljud från växellåda eller generator och aerodynamiskt ljud från vingarna.

Mekaniskt ljud är sällan något problem numera på grund av tekniska förbättringar. Den dominerande delen av ljudet från ett vindkraftverk är av aerodynamiskt ursprung och alstras vid bladens passage genom luften. Bladen ger upphov till ett svischande ljud som fysikaliskt har stora likheter med det ljud som alstras av vinden i vegetation av olika slag.

I Naturvårdsverkets rapport från 2001 beskrivs hur buller alstras och sprids. Den innehåller också olika modeller för beräkning av ljudutbredning från vindkraftverk. Rapporten håller på att omarbetas bl.a. vad gäller ljudutbredning till havs (Rapportkoncept 2009).

Naturvårdsverkets rapport 5956 från 2009 beskriver hur människor upplever ljud från vindkraftverk. Studien visar att människor i högre grad upplever störningar om verken är synliga från bostaden. Långtidsmätningar av vindkraftsljud 550 meter från ett modernt verk visade att de beräknade ljudnivåerna stämde väl med de uppmätta. Meteorologiska variationer har sannolikt bara betydelse för ljudutbredningen på längre avstånd.

Riktvärde

Riktvärdet för högsta tillåtna buller är 40 dBA. Riktvärdet avser ekvivalent ljudnivå utomhus vid husfasad för bostads- och fritidshus. För vissa områden där ljudmiljön är särskilt viktig och naturliga ljud dominerar, t ex utpekade tysta områden, bör värdet vara lägre än 40 dBA. Om ljudet innehåller rena toner bör riktvärdet vara 5 dBA lägre.

Skuggbildning

Vindkraftverk ger upphov till en roterande skugga som rör sig snabbt och kan skapa irritation. Rörliga skuggor på en vägg inomhus, eller i ett rum, kan efter en tid ge stressreaktioner. Skuggstörningar bör därför uppmärksammas såväl för bostäder som för arbetsplatser med utemiljöer. I en studie i Tyskland har det konstaterats att försökspersoner som utsattes för mer än 15 timmar skuggtid per år kände sig väldigt störda och ansåg att deras livskvalitet hade försämrats betydligt. Någon motsvarande vetenskaplig studie har inte gjorts i Sverige. De bedömningar som används i Sverige bygger främst på de tyska erfarenheterna och bestämmelserna.

Om skuggorna från vindkraftverk är störande för omgivningen hänger samman med navhöjd, rotordiameter, solavstånd, avstånd, väder, siktförhållanden, vindriktning och topografi.

Risken för skuggstörningar är störst då vindkraftverken placeras sydost-sydväst om störningskänslig bebyggelse/

plats. En skugga tunnas ut med avståndet, minskar i skärpa och försvinner på grund av optiska fenomen i atmosfären. Skuggans utbredning under klara vinterdagar kan bli betydligt längre än under klara sommarkvarnar. Skuggan syns på längre avstånd på en vertikal yta än på en horisontell. Skuggorna är uppfattbara på cirka 1,5 km avstånd, men då endast i form av en diffus ljusförändring. Var den absoluta gränsen går är svårt att avgöra, men erfarenheten visar att på 3 km avstånd uppfattas ingen skuggeffekt.

Den beräkningsmodell som används för att mäta skuggpåverkan, från bl a vindkraftverk kallas geometrisk modell, eller astronomisk modell. Den faktiska skuggeffekten går inte att beräkna, eftersom den framtida väderleken inte går att förutsäga med den exakthet som krävs. Däremot kan man beräkna den sannolika skuggeffekten med hjälp av statistik på soltimmar och vindstatistik.

Riktvärde

Det finns inga fasta riktvärden för skuggeffekter från vindkraftverk. Det har dock i praxis arbetats fram en rekommendation som ursprungligen kommer från Tyskland (förordningen WEA-Schattenwurf-Hinweise). Den innebär att den teoretiska skuggtiden för störningskänslig bebyggelse inte bör överstiga 30 timmar per år och att den faktiska skuggtiden inte bör överstiga 8 timmar per år och 30 minuter om dagen. Ett tillståndsbeslut enligt miljöbalken kan villkoras enligt denna praxis.

Åtgärder

Det enklaste sättet att undvika störande skuggor är att placera verken i väderstreck och på avstånd som inte ger störningar. Där skuggproblem kan uppträda är det lämpligt att vindkraftsanläggningarna utrustas med avkopplingsautomatik.

Vindkraftverk har idag avancerade styr- och reglersystem, och det finns program och komponenter som gör det möjligt att styra och begränsa skuggutbredning. De potentiella

störningsperioderna kan räknas ut, och verken kan stängas av automatiskt under dessa tider.

Vindkraftsanläggningen kan utrustas med ljusrelä som stänger av verket när solen skiner. Det är också möjligt att programmera markiser till de fönster som skuggas. Försök har även gjorts med att de som känner sig störda får möjlighet att stänga av verket under vissa perioder. Utformningen av byggnaderna och utemiljön har också betydelse för hur skuggorna kan upplevas.

Ljus

Solreflexer bedöms idag inte vara något problem då rotorbladen har en antireflexbehandlad yta.

Vindkraftverk ska hindermarkeras i enlighet med Luftfartsstyrelsens föreskrifter (LFS 2008:47). Enligt dessa ska vindkraftverk som har en höjd upp till 150 meter markeras med vit färg samt med blinkande medelintensivt rött ljus under skymning, gryning och mörker. Vindkraftverk som är 150 meter eller högre ska markeras med vit färg samt med blinkande högintensivt vitt ljus under hela dygnet.

Navhöjd	Rotor-diameter	Sommar		Vinter	
		Horisontell yta	Vertikal yta	Horisontell yta	Vertikal yta
25 m	25 m	200 m	350 m	300 m	700 m
50 m	50 m	300 m	700 m	600 m	1 250 m
75 m	75 m	500 m	1 100 m	850 m	1 800 m
100 m	100 m	600 m	1 375 m	1 100 m	2 300 m
125 m	120 m	700 m	1 650 m	1 300 m	2 700 m

Figur 3.9 Maximal skuggutbredning från vindkraftverk (källa Boverkets Vindkraftshandbok).

Det medelintensiva ljuset får vara släckt dagtid, men det ska lysa med en ljusstyrka på 2 000 candela under gryning/skymning. Gryning och skymning anses råda då solskivans centrum står i 6 till 0 respektive 0 till -6 grader under horisonten.

Nattetid får hinderljuset dimmas ner till 200 candela som minimum. Det högintensiva ljuset ska lysa med en ljusstyrka på 100 000 candela under dager, gryning och skymning och det får nattetid dimmas ner till 2 000 candela som minimum. Det högintensiva ljuset får avskärmas så att det inte når mark-/vattenytan närmare än 5 km från hindret.

I och med att vindkraftverken blivit högre fordras hindermarkering allt oftare, t ex blinkande högintensivt ljus om verket är högre än 150 meter. Detta innebär att ljusmarkeringar från vindkraftverk kan störa boende både dag- och nattetid.

Enligt Luftfartsstyrelsens föreskrifter ska alla föremål över 20 meter utanför tätort respektive 45 meter i övrigt meddelas Transportstyrelsens luftfartsavdelning som beslutar om och, i förekommande fall, hur föremålet ska markeras.

Figur 3.10. Vindkraftverk från en uteplats.

Riktvärden

Det finns idag inga riktlinjer för störningar men det är viktigt att vid presentationer, visualiseringar etc. försöka beskriva ljusfenomenen så riktigt som möjligt.

Figur 3.11. Skugga från vindkraftverk.

Landskapspåverkan

Vindkraftsetablering innebär att ett tillägg görs i landskapet. De utgör en ny typ av industriell arkitektur som till skillnad från många andra element i landskapet avviker i form och höjdskala. Genom sin storlek och rotorbladens ständiga rörelse blir de visuellt dominerande inslag i landskapsbilden – ofta över stora arealer. De kan påverka hur vi uppfattar landskapet och komma i konflikt med vår förväntan på landskapet. Det är av största vikt att denna förändring genomförs medvetet med hänsyn till varje landskaps unika betydelse idag och i framtiden. Vissa landskap kan vara särskilt känsliga för vindkraft, medan vindkraftverk i andra landskap kan tillföra nya värden. Stor omsorg måste därför läggas vid lokalisering och utformning av både parker och enstaka verk.

Landskapsanalysen utgör ett viktigt underlag för att få en tydlig bild av landskapets karaktär och identitet för att kunna studera möjliga lägen för vindkraftsetablering. Sammansättningen av olika landskapselement skapar en viss karaktär som skiljer ett landskap från ett annat. Vad som utgör kvaliteten i ett landskap kan bestå av dess kunskapsvärden, t.ex. genom välbevarade kulturhistoriska spår eller av upplevelsevärden som är subjektiva och knutna till människors upplevelse av landskapet. Landskapet har också ett bruksvärde genom de aktiviteter vi bedriver där, som t.ex. boende, jordbrukande och annat företagande och rekreation. Genom att beskriva och diskutera landskapet omkring oss kan olika områdets lämplighet eller känslighet för vindkraftsetablering bedömas.

Landskapet har stor betydelse för medborgarnas vardagsliv och bygdernas och kommunernas identitet. Därför är det viktigt att förändringen av landskapet sker i en demokratisk process där olika anspråk och synsätt kan komma fram. Detta är viktigt både för att få en god hushållning med landskapets värden, men också för att få acceptans hos en bredare allmänhet för utbyggnad av vindkraften.

Den europeiska landskapskonventionen poängterar just betydelsen av att vi alla kan vara delaktiga i processer som både direkt och indirekt berör landskapet, vår livsmiljö. Det är inte enbart det skyddade eller estetiskt tilltalande landskapet som ska beaktas utan hela landskapet, dvs. även det oskyddade vardagslandskap där de flesta av oss verkar och bor. Samtidigt står vi inför stora landskapsförändringar, konstaterar Riksantikvarieämbetet i en utredning om hur konventionen kan implementeras i Sverige.

Klimatförändringar, vårt konsumtionsmönster och vår övergång från deltagare till betraktare i landsbygdslandskapet, innebär att kommer ställas än fler anspråk på vardagslandskapet. Anspråken och därmed möjliga konflikter kommer att öka vilket ställer ytterligare krav på samverkan, demokrati, förhandling, förvaltning, skydd och framsynt planering. Vi har alla en rättighet att vara delaktig i de beslut som påverkar landskapet vi bor i, men vi har också ett delat ansvar för att dessa beslut vilar på en hållbar grund.

Risker, störningar och säkerhetsavstånd

Risker

Vindkraftverkens rörliga delar och höjd innebär stora krav på säkerhetssystem och åskledare samt på att det finns information och signalsystem som gör att flyg och sjöfart kan undvika verken. På kommersiella vindkraftverk finns dubbla system som automatiskt stänger av verken vid vindstyrkor runt 24–25 m/s. Större verk utrustas också med åskledare. Nedisning och risk för iskast bedöms vara den mest påtagliga säkerhetsrisken.

Avstånd till vägar

Avståndet till allmän väg bör enligt Vägverket vara minst verkets totalhöjd, det vill säga tornhöjden plus halva rotorbladsdiametern, dock minst 50 meter.

Avstånd till järnvägar

Säkerhetsavståndet mellan järnvägsbank/kontaktledning bör enligt Banverket vara minst verkets totalhöjd + 20 meter, dock minst 50 meter.

Avstånd till kraftledningar

Vindkraftverk bör placeras minst 100m från kraftledning vid en totalhöjd under 50 meter, och minst 200 meter från kraftledning vid totalhöjd över 50 meter och vindkraftverk vid stag. Avståndet ska beräknas med utgångspunkt från kraftverksrotorns periferi.

Påverkan i samband med genomförande

Vid utbyggnaden av en grupp av vindkraftverk krävs normalt nya markvägar, anslutande matarledningar och en transformatorstation.

Vindkraftverkets grundläggning är ett relativt litet ingrepp jämfört med de tillhörande vägarna och ledningarna. Ett gravitationsfundament för ett 90 meter högt torn kan vara ungefär 20 meter i diameter.

Temporärt under utbyggnadsskedet kan krävas åtgärder längs transportvägarna (stora verk kan kräva nya transportvägar) samt att tillgång till en monteringsplats (motsvarande tornhöjden) i anslutning till den plats som verket ska uppföras. Under utbyggnaden kan trafiken till området i vissa fall bli omfattande.

Acceptans för vindkraft

Många forskningsstudier visar att acceptansen för vindkraftsanläggningar kan öka om allmänhetens ges möjlighet att påverka i planeringsprocessen. Naturvårdsverket har inom programmet Vindval låtit genomföra en studie (Erfarenheter av vindkraftsetablering, Naturvårdsverket 2008), vilken visar att det finns starka kopplingar mellan graden av positiv vindkraftutveckling och graden av

förankring hos befolkningen. Inställningen till specifika etableringar är beroende av lokala värden, såsom naturvärden, rekreationsmöjligheter och turismnäring. Studien visar att acceptansnivån skiljer sig markant åt mellan olika länder och lokala områden, skillnader som inte är direkt kopplade till hur stor del av utrymmet som använts för vindkraftetablering. Acceptansnivån är snarare kopplad till en rad faktorer som rör organisering, deltagande, beslutsprocess och ekonomi. Detta innebär att t.ex. strategier för att få ett genuint deltagande eller en öppen dialog kan öka acceptansen, liksom att erbjuda ekonomiska förtjänster kopplade till vindkraftsetableringen. Det är viktigt för acceptansen av anläggningen att den inte tvingas igenom av någon utomstående aktör och att hela planerings- och etableringsprocessen präglas av ärlighet och öppenhet.

En avgörande faktor för attityderna kring en lokal vindkraftsetablering är verkens visuella påverkan på landskapet.

Oro för buller och elektromagnetisk strålning medför också en negativ syn på vindkraftetableringar, enligt Krohn & Damborg. Det är dock främst människor som inte har upplevt någon vindkraftsetablering som är rädda för bullerstörningar. En studie om hur närboende upplever vindkraft visar att upplevelsen är kopplad till den innebörd de lägger i sitt boende.

Johansson-Laike har i en fallstudie (2007) undersökt vilka faktorer som avgör om närboende väljer att opponera mot en anläggning eller inte.

Fallstudien bekräftade tidigare forskningsresultat att acceptansen beror såväl på visuell upplevelse som på personliga inställningar. De mest avgörande faktorerna var upplevd enhetlighet i landskapet, personlig inställning till konsekvenserna av vindkraft för landskapsestetiken och möjligheten till rekreation, samt en persons generella inställning till vindkraft. En annan viktig faktor, men inte lika avgörande, var inställningen till hur vindkraftverken

påverkan den personliga dagliga livskvaliteten.

Fallstudien visar på betydelsen av att välja en anläggningsplats inte enbart utifrån vind- och miljömässiga faktorer utan även utifrån estetiska grunder. Lokalt motstånd mot vindkraftsprojekt tenderar att minska om exploatören initialt försöker försäkra sig om att lokalbefolkningen kommer att uppleva anläggningen som anpassad till omgivningarna. Det är viktigt att turbinerna kan integreras i landskapet utan att hota skönheten och rekreationsvärdena.

Figur 3.12 Exempel på gårdsverk och större vindkraftverk som redan idag finns uppförda i Sjöbo kommun. Dessa finns i närheten av Vanstad.

4. FÖRUTSÄTTNINGAR FÖR VINDKRAFT

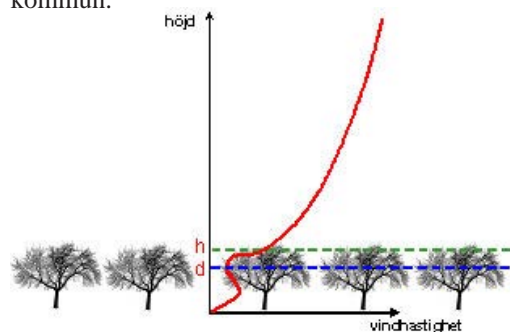
Vindenergi

I Sverige uppfördes under år 2008 totalt 236 MW vindkraft. Därmed producerade svensk vindkraft cirka 1,5 TWh vilket motsvarar 1 % av landets energiförbrukning och 77 % mer än 2006.

Riksintresseområden för vindbruk

Energimyndigheten har genom beslut år 2008 utpekat områden av riksintresse för vindbruk. Resultatet är en sammanvägning av Energimyndighetens och länsstyrelsernas bedömningar. Huvudkriteriet har varit att utpekade områden ska ha en beräknad medelvind om lägst 6,5 meter per sekund på 72 meters höjd. Bland annat bebyggelseområden och områden mindre än 3 km² har undantagits. Energimyndigheten bedömer att 2008 års riksintressen möjliggör en elproduktion på cirka 20 terawattimmar och att det är ett viktigt planeringsverktyg för att uppnå EUs mål för förnybar energi.

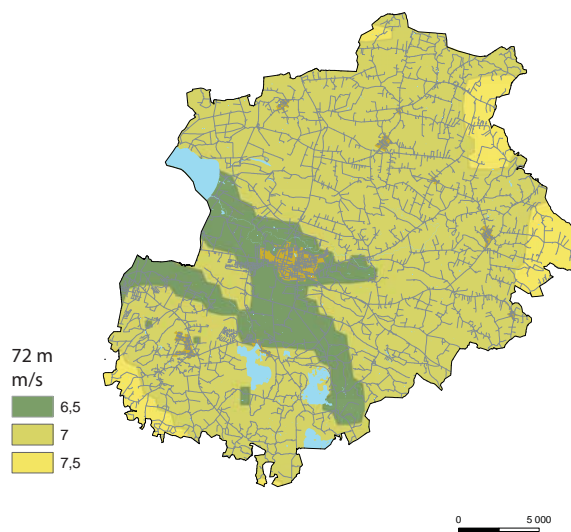
Inga riksintresseområden för vindbruk utpekades inom Sjöbo kommun.

Figur 4.1 Nollplansförskjutningen (Källa: Energimyndighetens hemsida).

Vindenergi

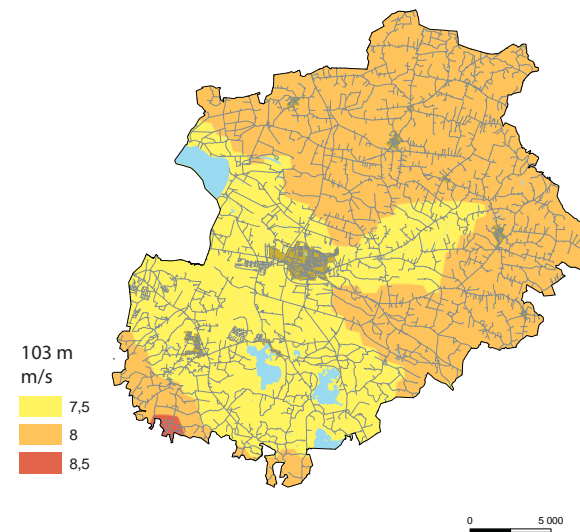
En nationell vindkartering har genomförts av Uppsala universitet på uppdrag av Energimyndigheten. Karteringen omfattar medelvindar på tre för vindkraft intressanta höjder, 49, 72, och 103 meter ovan nollplansförskjutningen. Inom Sjöbo kommun varierar årsmedelvinden inom studerade höjdlägen mellan 6 och 9 meter per sekund.

Figur 4.2 Vindenergi på 72 m höjd.

Vindkarteringen har omfattat en kartläggning av vindförhållandena per kvadratkilometer. Med nollplansförskjutningen menas att vindarna inte är uträknade för höjden över ovan mark utan för höjden ovan den höjd som upplevs som marknivån för vindens gränsskikt.

Den som använder karteringen måste alltså lägga till höjden för "nollplanet". Nollplansförskjutningen, i figur 4.1 markerad d, kan uppskattningsvis sättas till tre fjärdedelar av vegetationens höjd (h).

Figur 4.3 Vindenergi på 103 m höjd.

Medelvinden är inte det enda viktiga vid lokaliseringen av vindkraftverk. På en plats med platt landskap och låg vegetation är turbulensen (vindens korta tidsvariationer sekund från sekund) låg och vindhastighetens ändring med höjden (vindgradienten) liten.

I skogen kan medelvindhastigheten för en viss höjd vara samma som medelvindhastigheten i ett slättlandskap för en (möjligen annan) höjd. Turbulensen och vindgradienten kommer emellertid att vara olika mellan slätt- och skogslandskapet. Detta påverkar de laster som ett vindkraftverk utsätts för, men även hur mycket energi som verket fångar. Vid en turbulent och varierande vind blir vindkraftverket helt enkelt inte lika effektivt.

Karteringen ger uppskattningar av medelvinden, men inte av hur mycket energi man får från ett vindkraftverk. Enkelt uttryckt kan sägas att samma medelvind i navhöjd i ett slättlandskap är bättre än samma medelvind i navhöjd i ett skogslandskap.

Elnät

Det svenska elnätet är beroende av kapaciteten i elöverföringen uppdelat i tre nivåer; ett nationellt stamnät samt regionala och lokala nät. Spänningsnivåer varierar mellan näten enligt följande:

stamnätet	220 - 400 kV
regionnätet	30 – 130 kV
lokálnätet	0,4 – 20 kV

Svenska Kraftnät ansvarar för stamnätet. Ett flertal privata bolag ansvarar för strömförsörjningen inom det övriga ledningsnätet. Fyra elnätägare försörjer kommunen;

- Sjöbo Elnät AB,
- E.ON Elnät Sverige AB,
- Ringsjö Energi AB och
- Skånska Energi Nät AB.

Sjöbo Elnät AB täcker största delen av kommunen, i huvudsak de centrala och södra delarna. E.ON Elnät Sverige AB täcker sydvästra och östra delen, medan Ringsjö Energi AB täcker ett mindre område i norr och Skånska Energi AB ett litet område i kommunens nordvästra del. Se figur 4.4.

Svenska Kraftnät har tagit fram riktlinjer för hur vindkraftsanläggningar ska anslutas till elnätet. I dokumentet beskrivs bl.a. de villkor som gäller för att få ansluta till stamnätet. Riktlinjerna återfinns på www.svk.se, sökväg Kundstöd/Vindkraft. Närheten till elnätet är viktig när det gäller att välja plats för vindkraftsetablering. Men även elnätets förmåga att ta emot producerad effekt och utjämna effektvariationer – elnätets ”styvhet” – har stor betydelse för

Figur 4.4 Elförsörjning och ledningsnät inom Sjöbo.

möjligheten till anslutning. Uppgifter om nätet finns hos det lokala nätbolaget. Enligt 3 kap. 7–8 § ellagen är det den som har nätconcession för området som i första hand ska ansluta den nya produktionsanläggningen till ledningsnätet.

Det som i första hand påverkar valet och utformningen av elnätanslutningen för en vindkraftsanslutning är:

- Total installerad effekt från vindkraftverk.
- Tillgängliga spänningsnivåer i området.
- Annan produktion eller konsumtion av effekt på ledningen eller i området där elnätanslutningen sker.
- Avstånd från vindkraften till anslutningspunkten i befintligt elnät.

Systemspänning [kV]	Projektets effekt [MW]	Nättyp
10	< 10	Lokálnät
20	< 15	Lokálnät
40	< 40	Regionnät
50	< 50	Regionnät
70	< 100	Regionnät
130	< 300	Regionnät
220	< 500	Stamnät
400	< 1000	Stamnät

Figur 4.5 Sannolik överföringsförmåga av effekt vid olika systemspänning (Energimyndigheten, ER 2007:33).

Bebyggelse

Tätorter och samlad bebyggelse

Kommunen är den till ytan fjärde största kommunen i Skåne. Bebyggelsen är koncentrerad till centraltorten Sjöbo och de övriga åtta tätorterna samt de mindre byarna. Inom kommunen finns dessutom ett flertal fritidsbyar där övergång nu sker till permanentboende.

Bebyggelse på landsbygden

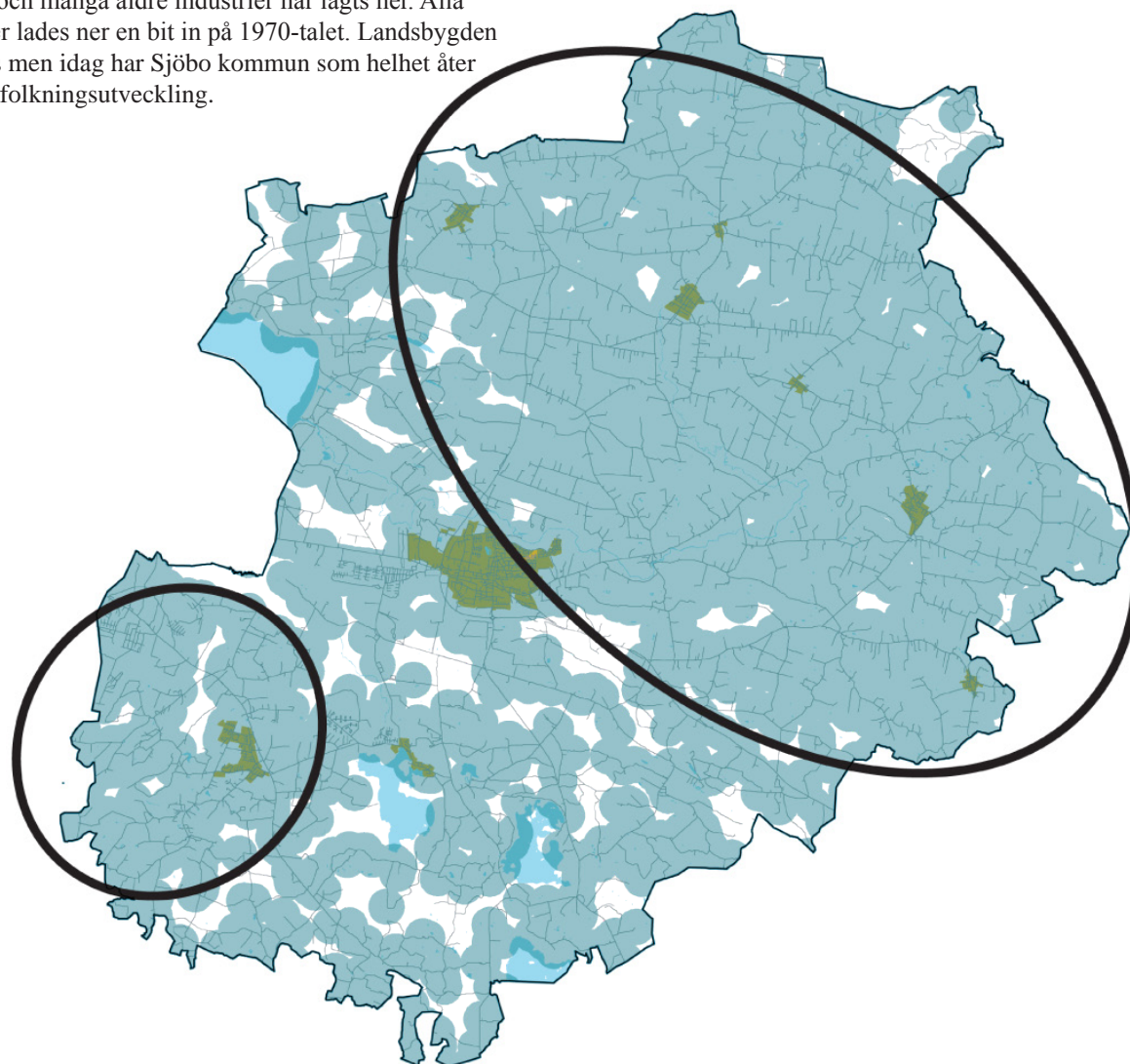
Det finns en relativt stor andel hus som är belägna på landsbygden i Sjöbo.

Den historiska utvecklingen har betydelse för förståelsen av bebyggelsens tillkomst och utveckling. Under 1600-talets mitt ägdes marken till cirka 80 % av adeln. Kring Adelsgodsen uppkom arrendegårdar och arbetarbostäder. Under 1800-talet skiftas byarna och antalet gårdar ökade genom hemmansklyvningar till följd av den kraftiga befolkningstillökningen. Det bildades torp i skogsbygden och byggdes gatehus i bykärnorna.

Vid andra hälften av 1800-talet anlades järnvägar i kommunen (Ystad-Eslöv-banan, Malmö-Simrishamnbanan, Kävlinge-Sjöbo och Dalby-Bjärsjölagård). Kring stationerna utmed dessa järnvägslinjer uppstod nya samhällsbyggnader som ofta baserades på industriell verksamhet och servicenäringar med anknytning till framförallt jordbrukets behov.

Vid början av 1900-talet var bebyggelsen, odlingen och de industriella verksamheterna som maximalt utbyggda i kommunen. Därefter stagnerade expansionen och industrier och odlingsmark lades ner allt efter hand. Större sammanslagna jordbruksenheter bildades, men än idag finns många småbruk med inriktning på djurhållning kvar. Skog har planterats på tidigare odlingsmarker och många gårdar utgör idag istället fritidshus. Omfattande fritidsbyar har växt fram

på flera håll och många äldre industrier har lagts ner. Alla järnvägslinjer lades ner en bit in på 1970-talet. Landsbygden har avfolkats men idag har Sjöbo kommun som helhet åter en positiv befolkningsutveckling.

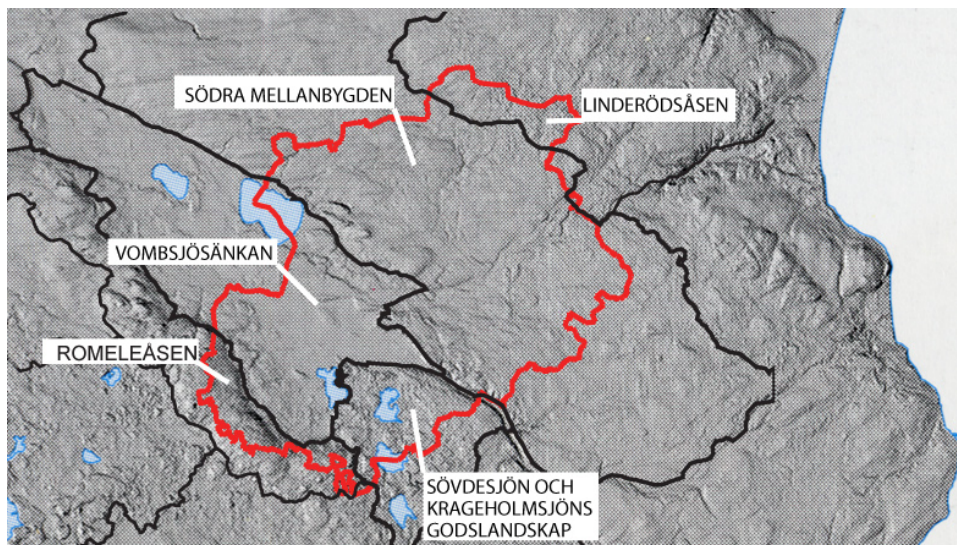
Figur 4.6 Bebyggelsestrukturen i Sjöbo är relativt spridd. En grov analys av bebyggelsestrukturens inverkan på möjligheten till vindkraftsutbyggnad (här redovisat med 500 meters avstånd) visar att de sydvästra och nordöstra delarna har en mindre potential för vindkraftsutbyggnad då hänsyn ska tas till befintlig bebyggelse.

Landskapet i Sjöbo

Landskapet i Sjöbo är varierande och erbjuder en mångfald av miljöer att uppleva. Hur vi som individer upplever landskapet beror på en aktiv process inom oss, som involverar dels yttre faktorer som de fysiska dragen i landskapet, dels av inre känslomässiga faktorer (Johansson & Laike). Landskapsupplevelsen skiljer sig alltså från individ till individ. De fysiska dragen i landskapet och hur dessa växt fram efter hand genom naturliga processer och vårt nyttjande av marken, dvs. landskapskaraktären, går dock att beskriva och ha som grund för en dialog om hur olika människor kan komma att uppleva en förändring av landskapet.

Det finns inom kommunen tydliga områdesskillnader beroende på naturförutsättningar och hur intensivt marken utnyttjats genom historien. I det skånska landsbygdsprogrammet beskrivs ett antal olika urskiljbara landskapskaraktärer inom kommunen, se figur 4.7

Romeleåsen i sydväst och Linderödsåsen i nordost höjer sig över slätt- och backlandskapet, och domineras av en relativt mager morän som huvudsakligen varit en skogsbygd. Det flacka slättlandskapet sydväst om Vombsjön består av magra sandjordar som i söder och nordost mot Linderödsåsen övergår i ett backlandskap med lite rikare lerhaltig moränjord. Risbygden mellan skogsbygden och slättbygden präglar större delen av Sjöbo kommun. Här har boskaps-avel gett kulturlandskapet dess särprägel, med stora arealer bestående av fäladsmarker och mindre inägorna med slätterängar, åkrar och lövskog för lövtäkt. Spåren efter detta kulturlandskap har i stor utsträckning försvunnit efter 1800-talet genom att byar har skiftats ut och betesmarker och åkrar har planterats med skog. Äldre vägnät och hägnader har dock ofta bevarats.

Figur 4.7. Olika landskapskaraktärer (svart linje) i Sjöbo kommun (röd linje) enligt Skånska landsbygdsprogrammet. Topografin utgör en viktig karaktäristika i dessa områden, vilket kan utläsas av bakgrundskartan hämtad från Skåneatlas.

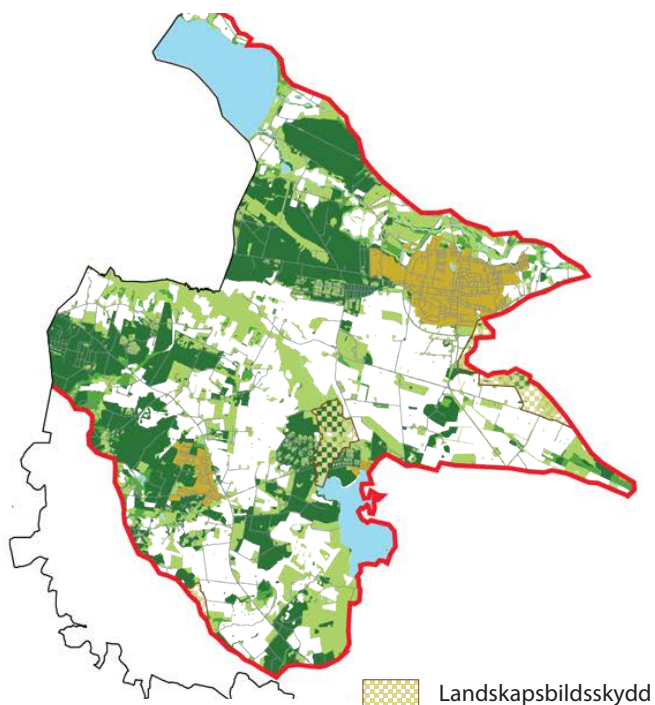
Vombsjösänkan

Vombsjösänkan är ett flackt dallandskap nordost om Romeleåsen som omfattar sjöarna Vombsjön, Krankesjön och Sövdesjön. Sjöarna är viktiga som badsjöar och fiskevatten och Vombsjön även som vattentäkt. Landskapet är mosaikartat med åkrar, gräsmarker, barr- och lövskog. Andel ekologisk odling är stor i området (24%). Hälften av marken är gräsbevuxen och betas huvudsakligen av nötkreatur, men även hästhagar förekommer. Landskapet är relativt ensligt och otillgängligt.

Området har påtagliga inslag från 1800-talets agrara revolution med utdikningar och skiftade marker, men förhållandevis stor andel av gårdarna ligger kvar inne i byarna. En särskilt intressant kulturhistorisk lämning i området är de översilningsängar som finns, bl.a. en äng strax öster om

Figur 4.8 Flygfotot över Klingavälsån visar ett exempel på landskapsstrukturen i Vombsjösänkan.

Figur 4.9. Vombsjönsänkan.

Figur 4.10 Landskapet vid Vombsjön.

Vombsjön som är Skånes största översilningsäng. För att mildra effekterna av erosion på de lätta jordarna planterades under 1800-talet även omfattande tallskogar.

De varierande markförhållanden, skötselmetoder och hydrologi har gjort området till ett av de mest varierande karaktärsområdena i Skåne. Naturvärdena är höga i området, och potentialen för naturturism i form av jakt och fiske är stor. Sammantaget har Vombsjönsänkan en stor potential för friluftsliv och naturupplevelser vilken bör tas tillvara.

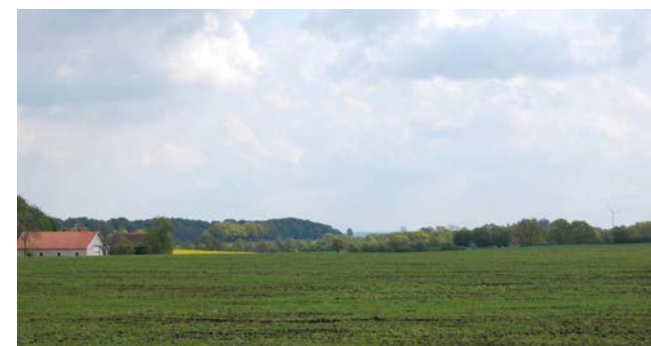
Landskapsbildsskyddade områden

Klingavälåns dalgång vid Karups Nygård omfattas av landskapsbildsskydd. Syftet var att skapa ett sammanhängande grönområde utmed Klingavälån mellan naturreservatet Klingavälån och Sövdesjön. Stora delar av området ingår i en byggnadsplan för fritidsbebyggelse.

Södra mellanbygden

Den södra mellanbygden utgör ett övergångsområde mellan låglandet och åsarna och mellan slätten och skogen. Landskapet präglas av huvudsakligen av större åkrar och en ensartad topografi. Området innehåller flera vanliga byar och gårdar men har också en stor andel gods/herrgårdar. I de godsdominerade områdena är åkerarealerna större och närmar sig fullåkersbygd medan andra delar av området är småskaligare och mosaikartade. Godsen har en stor betydelse för landskapsbild, dels som gårdsbildning, dels som gestaltare av landskapet. Skötseln av landskapet kring Övedskloster utgår än idag ifrån en landskapsplan från 1700-talet.

Betade gräsmarker utgör tillsammans med dess avgränsande stängsel och stenmurar en viktig karaktärsbildare. Skogen består av en blandning av barr- och lövskog. Det finns även mindre lundar, alléer och fältgräns- och fältträd, vilka begränsar utsikten från området och skapar viss variation av rumsliga och visuella upplevelser. Landskapskaraktären är främst beroende av fortsatt och utvecklad animalieproduktion. Betesmarker kan komma att planteras med skog, vilket riskerar leda till ett nytt mörkare landskap.

Figur 4.11 Södra mellanbygden karaktäriseras av stora åkrar och en ensartad topografi.

Den sparsamma bebyggelsen och de relativt snäva kommunikationskorridorerna bidrar till områdets känsla av enskildhet. Omvandling av fritidsboende till permanentboende fortgår i snabb takt, men utöver detta har befolkningsutvecklingen stagnerat.

Områdets naturvärden är knutna till det småskaliga mosaikartade landskapet samt till godsmiljöerna och de örtrika bokskogarna. Sjöarna är viktiga besökspunkter i landskapet både för bad, fiske och annan rekreation och området har stor potential för turism och rörligt friluftsliv. Kommersiell jakt- och fisketurism har utvecklats de senare åren, framförallt i områdena kring godsden.

Landskapsbildsskyddade områden

Det finns tre områden inom karaktärsområdet som omfattas av landskapsbildsskyddet: Lövestads åsar, Fäladsmarkerna

Figur 4.12 Flygfotot visar ett exempel på landskapsstrukturen i Vombsjönsänkan.

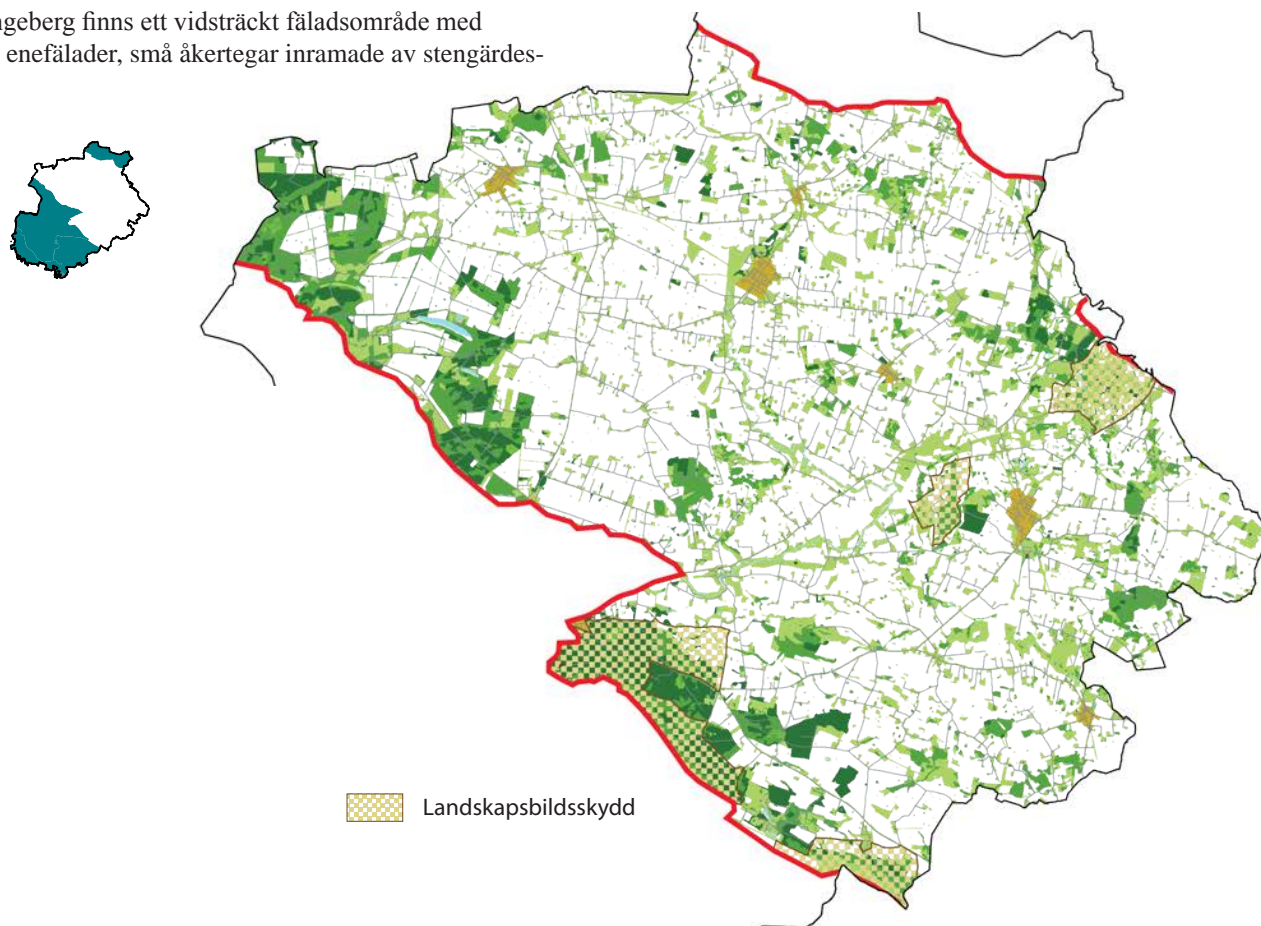
vid Heingeberg samt Sjöbo Ora, Spjällabacken m.m. Fyledalen ingår delvis i detta område men beskrivs nedan i samband med karaktärsområden "Sövdesjön och Krageholmsjöns godslandskap".

Lövestads åsar - ett säreget åskomplex med flera åsryggar med mellanliggande åsgropar. Östra delen av området är det mest markerade och är skogsklätt medan den västra delen utgörs av betesmark.

Vid Heingeberg finns ett vidsträckt fäladsområde med utbredda enefälader, små åkertegar inramade av stengärdes-

gårdar samt smärre lövskogspartier. Området har stora botaniska, markhistoriska och landskapsestetiska värden.

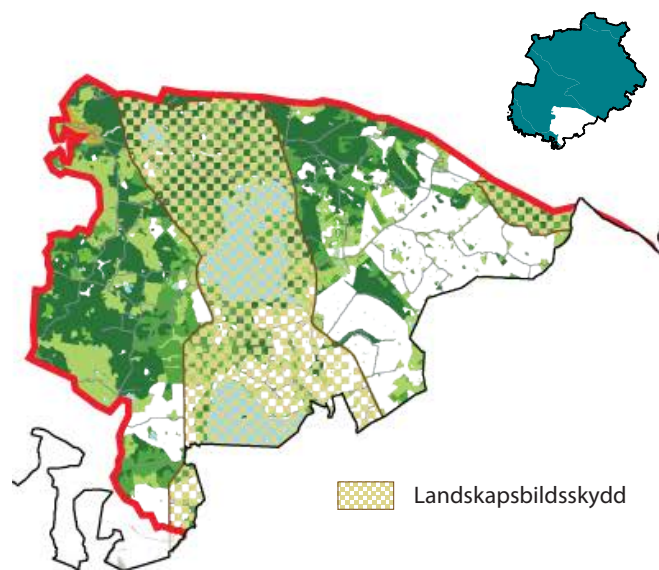
Orebacken-Spjällabacken utgör ett omfattande plåtåområde med kraftiga sluttningzoner och korta ravindalar. Området är unikt i ett sydsvenskt perspektiv. Särskilt sluttningzonerna rymmer intressanta biotoper för flora och fauna. Hela området är av mycket stort värde för det rörliga friluftslivet.

Figur 4.13. Södra mellanbygden.

Sövdesjön och Krageholmsjöns gods- landskap

Området utgörs av ett godslandskap med skogsbeklädd mosaik, vilken bidrar med både småskaliga och mäktiga visuella intryck. Det är ett topografiskt omväxlande landskap. I de lägre områdena finns intima rum, medan storslagna vyer och långa blickfång associeras med höjder och sjölandskapet. Sjöarna Snogeholmsjön, Ellestadssjön och Krageholmsjön är dominerande element i landskapet och i detta område finns många våtmarker. Landskapskaraktären är relativt okänsligt för förändringar i

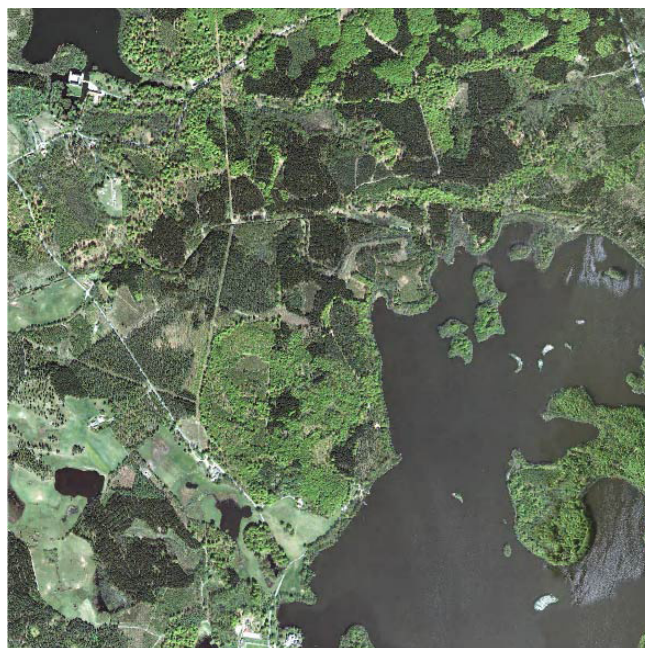

Figur 4.14 Sövdesjön och Krageholmsjön.

mindre skala, men det finns risk för skogsplantering i hela området, vilket kan medföra en förändring av områdets karaktär. Arealen betesmarker minskar i snabb takt. Arealen Salix har ökat men det handlar fortfarande om mycket små arealer.

Området är mycket glest befolkat. Området har viss fritids-
husbebyggelse som i viss utsträckning börjar vinterbonas för permanentboende.

Naturvärdena är knutna till områdets sjöar och vattendrag samt till godsmiljöerna och de trädmiljöer med gamla träd som skapats här. Ellestadssjön och Snogeholmsjön har

Figur 4.15. Flygfoto visar landskapskaraktär och struktur vid Sövdesjön och Krageholmsjön.

betydelse för friluftslivet genom fiske, bad och strövande. Sjöområdet har en stor potential som rekreationsområde för storstadsområdet. Området kan utvecklas, t.ex. genom rid- och vandringsleder genom landskapet kopplat till diversifierade landsbygdsföretag med café, mat och övernattnings för häst och ryttare.

Landskapsbildsskyddade områden

Fyledalen samt Sjölandskapet Sövdesjön-Snogeholmsjön-Ellestadssjön omfattas av landskapsbildsskydd. Fyledalen utgör en relativt smal dalgång med plan botten och branta dalsidor med ofta korta och skarpt utformade bidalar. Dalen är en topografiskt och geomorfologiskt synnerligen säregen landskapsform, där dalbotten utgörs av betesmarker och sluttningarna är bokskogsklädda. Landskapsbilden är vacker och unik.

Sjölandskapet mellan Sövdeborg och Krageholm utgör ett säregt landskap med geologiska, limnologiska, sociala och landskapsestetiska värden. Vissa delar av området är strövvänliga skogsområden med mycket stort värde för det rörliga friluftslivet. Området är praktiskt taget fritt från fritidsbebyggelse.

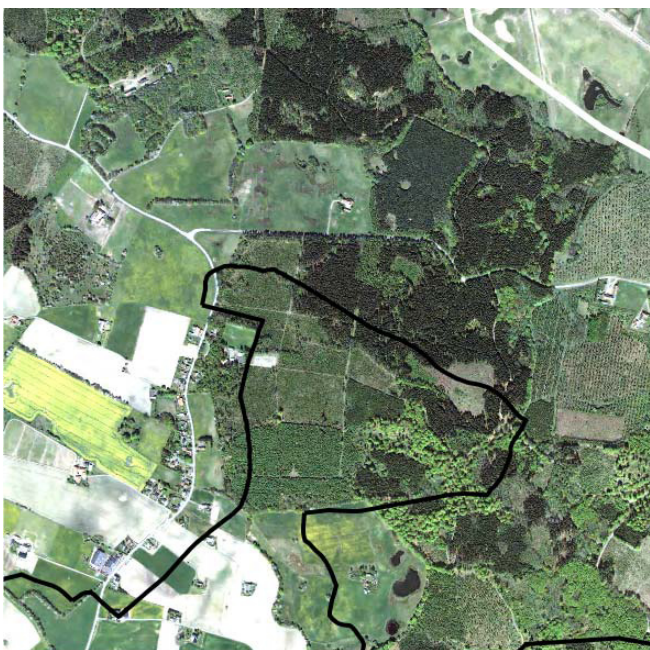

Figur 4.16 Landskapet vid Sövdesjön.

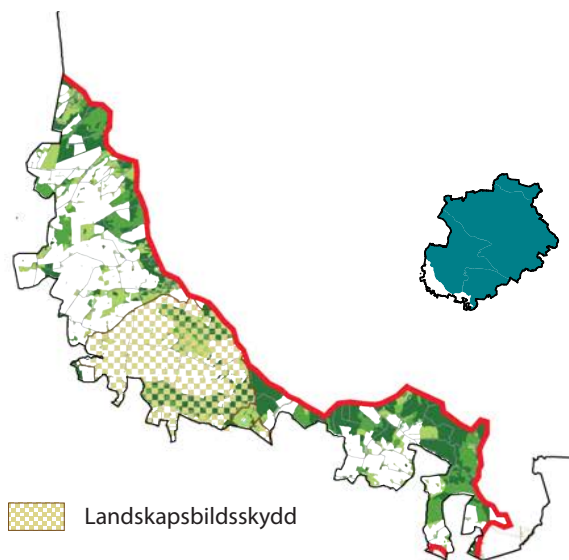
Romeleåsen

Romeleåsen har en stor visuell kvalitet som bakgrund för det omgivande låglandet. Den erbjuder från kanterna av åskränet på vida vyer ut över omgivningen medan det endast finns begränsade och pittoreska vyer på själva åsen. I sydost smälter åsen in i det böljande backlandskapet medan den har en mer dramatisk topografi i mötet med den flacka Vombsjösänkan på åsens östra sida.

Romeleåsen är generellt oförstört av exploatering med endast lokala störande element knutna till bosättningarna i norr samt stenbrott. Bebyggelsen utgörs av små enstaka hus eller grupper av hus på rad utmed vägarna. Befolkningsutvecklingen har stagnerat i området.

Figur 4.17 Flygfotot visar landskapskaraktär och struktur vid Romeleåsen.

Figur 4.18 Romeleåsen.

Det finns förhållandevis mycket betesmarker på åsen och odlingsförutsättningarna är inte särskilt gynnsamma. Det finns fortfarande fäladsmarker som är rester av det utmarkslandskap som en gång utgjorde stora delar av området. Arealen betesmark har dock minskat kraftigt på senare tid. Skogslandskapet utgör huvudsakligen ett småbrutet skogslandskap i en mosaik med jordbrukslandskapet. Skogarna på åsen är tillräckligt glesa för att tillåta vyer inom området och i utkanterna av området finns öppna, storslagna vyer över det lägre liggande landskapet.

Området erbjuder goda möjligheter till ”naturlig laddning” vilket har skapat nya affärsidéer. T.ex. satsar Häckeberga gods på naturturism med inriktning på jaktupplevelser. Området bör utvecklas med avseende på tjänster inom turism och rekreation med naturupplevelser.

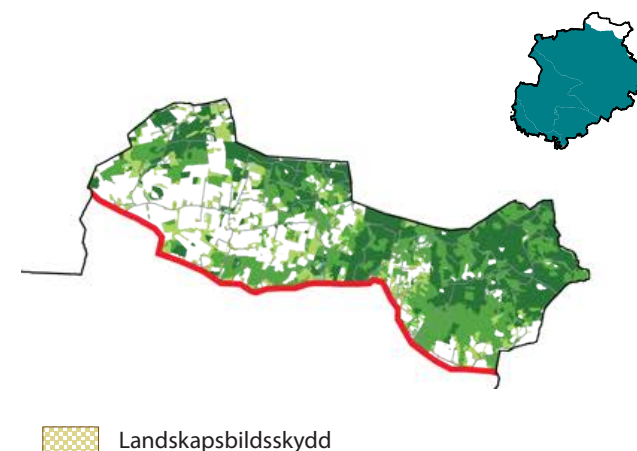
Landskapsbildsskyddade områden

En del av Romeleåsen omfattas av landskapsbildsskydd. Denna del utgör ett värdefullt och sällsynt naturavsnitt ur ett skåniskt perspektiv. Från sluttningen vid Ågerup har man vida utblickar över sjölandskapet mellan Romeleåsen

och Fyledalen samt Vombsänkan. På andra sidan åsen har man utsikt över stora delar av backlandskapet. Inom den mellanliggande övre delen av åsen utbreder sig ett öppet och omväxlande jordbrukslandskap.

Linderödsåsen

Landskapet i Sjöbo kommun präglas även av Linderödsåsen. Den nordöstra sidan av åsen utgör en tydlig och framträdande kant mot Kristianstadslätten medan den i söder och väster mot Sjöbo kommun mjukt reser sig från det lägre, flackare landskapet. Den relativt opåverkade åsen har en variation av öppna fält och skogsområden, och en stor areal naturbetesmarker. Rumsligheten är stark utmed åsens kanter. Lantbruket är småskaligt och det finns många kulturbärande landskapselement. Åkerarealen minskar till förmån för skog, vilken utgör en blandning av löv- och barrskog. Det finns stora bokskogar. Eftersom skogstäcket begränsar

Figur 4.19 Linderödsåsen.

sikten inom området blir små element och strukturer viktiga blickpunkter: gårdsbyggnader, stenmurar, lundar etc. I söder tillåter dock det mer öppna landskapet och den sluttande topografin mer omfattande vyer över landskapet.

De små byarna ligger glest och omgivna av många fritt liggande gårdar. Befolkningsutvecklingen har stagnerat.

Christinehof och Maltesholm utgör tillsammans med Alunbruket i Andrarum de främsta besöksmålen. Fulltofta fritidsområde är ett populärt rekreationsområde. Områdets tysta och lugna miljö är en potential för rekreationsnäringar samtidigt som det är viktigt med planerad exploatering för att inte negativt påverka denna resurs.

Figur 4.20. Flygfotot visar landskapskaraktär och struktur vid Linderödsåsen.

Vindkraftspåverkan

De beskrivna landskapskaraktärerna ger olika förutsättningar för vindkraftens möjlighet att anpassas till landskapet. Karaktärsområdena är dock inte homogena utan även inom områdena finns olika delkaraktärer som behöver beaktas vid en konkret etablering.

Vindkraft på Romeleåsen och Linderödsåsen

De båda åsarna avgränsar kommunen i sydväst och nordost. Romeleåsen har en småskalig och mosaikartad struktur med branta sluttningar ner mot Vombsänkan. Rekreationsvärdena är höga på Romeleåsen. Vid Ågerup och Navröd erbjuds utblickar över omgivande landskap. En del av Romeleåsen omfattas av landskapsbildsskydd och stora delar av åsen är relativt oförstörd av exploatering. Sammantaget bedöms Romeleåsen ha höga värden som kan stå i konflikt med storskalig vindkraftsetablering.

Linderödsåsen stiger mjukt från det lägre liggande landskapet och från de relativt öppna sluttningarna erbjuds omfattande vyer över landskapet. Linderödsåsen bedöms inom kommunen inte ha lika höga landskapsmässiga värden som Romeleåsen och bedöms därför tåla en etablering beroende på placering och utformning.

Landskapet mellan åsarna

Landskapet mellan Romeleåsen och Linderödsåsen ligger lägre, men har en stor topografisk variation. Vombsänkan är flack medan godslandskapet kring sjöarna i söder utgör ett backlandskap. Den södra mellanbygden i sin tur är huvudsakligen böljande landskap.

Den flacka Vombsjönsänkan innebär att vindkraftverk som placeras här kommer att vara relativt lätta att ge en enhetlig utformning då deras tornhöjder hamnar på samma nivåer (om verken inte varierar i tornhöjd). Samtidigt innebär mosaikstrukturen i detta landskap en rumslighet som öppna slättbygder saknar. Skogspartierna kan skärma av en vindkraftsanläggning så att den inte syns från vissa platser

i landskapet. Landskapsbilden i Vombsjönsänkan bedöms ur dessa aspekter som relativt tåligt för vindkraftsetablering, såvida hänsyn tas till skala och rumsligheten i landskapet. Samtidigt är det ett ensligt och relativt glest bebott landskap. Förväntningarna på ett orörd tyst landskap och boendemiljö kan medföra en konflikt vid vindkraftsetablering. Likaså kan potentialen för naturturism komma att påverkas negativt. Framförallt områdena kring Klingavälsån och sjöarna bedöms som känslig, eftersom förväntan på landskapet som en lugn rekreativ miljö kan stå i konflikt med en vindkraftsutbyggnad. Däremot kan vindkraft vara möjlig att anpassa till det öppna landskapet just sydväst om Sjöbo tätort.

Godslandskapet vid Sövdesjön och Krageholm är huvudsakligen småskaligt, även om miljöerna kring godsens kan vara storskaliga och utblickarna från höjder och vid sjöarna långa. Området mellan sjöarna är huvudsakligen skogsbevuxet och har höga värden kopplade till rekreationspotentialen i anslutning till sjöarna. Landskapet kring sjöarna och godsens bedöms ha höga värden och vindkraftsetablering kan komma att negativt påverka upplevelsen av denna miljö. I sydöstra delen av kommunen är landskapet öppet och rekreationsvärdena mindre. Här finns redan idag en vindkraftsanläggning uppförd (Assmåsa).

Södra mellanbygden utgör en stor del av kommunens yta. Landskapet är öppnare och åkrarna större, samtidigt som det finns småskaliga områden med en begränsad utsikt. Rumsligheten varierar kraftigt i området. Utifrån dessa aspekter bör området kunna tåla vindkraftsetableringar i de storskaligare partierna om de beaktar landskapsrummen. Delar av området har en unik landskapsbild och omfattas därför av landskapsbildsskydd, t.e.x Fyledalen. Vindkraftsetablering, liksom ny bebyggelse, bedöms som olämpligt i dessa skyddade områden.

Kulturmiljö

Med kulturmiljö menas den av människan påverkade fysiska miljön som vittnar om historiska och geografiska sammanhang. Kulturmiljön är en viktig del av kulturarvet, som utgörs av traditioner, idéer och värden som vi medvetet eller omedvetet övertar från tidigare generationer. Vad som betraktas som kulturarv förändras över tiden och är ett uttryck för samhällets skiftande värderingar.

Riksintresseområden för kulturmiljövården har utpekats med stöd av 3 kap miljöbalken. Exploatering eller ingrepp i riksintresseområdena får endast ske om värdena inte påtagligt skadas. Kulturmiljöer finns också skyddade som natur- och kulturresevat enligt miljöbalken. Alla fornlämningar, de flesta kyrkobyggnader, kyrkotomter och begravningsplatser samt särskilt utvald kulturhistoriskt värdefull bebyggelse och/eller anläggningar omfattas av kulturminneslagen.

Figur 4.21. Vindkraftverk vid Vanstad kyrka (verket är beläget på ett avstånd av cirka 750 meter och har en tornhöjd av 55 meter).

Det finns också kulturmiljöer som är av stort regionalt och/eller lokalt intresse. Dessa finns beskrivna i översiktsplanen för Sjöbo kommun.

Kulturmiljövården i Sjöbo kommun

Kommunen är rik på värdefulla och skyddsvärda kulturmiljöer. Det finns fem områden som är utpekade som riksintressen för kulturmiljövården. Dessa finns beskrivna i kommunens översiktsplan och redovisas därför här kortfattat.

Övedskloster – Tulllesbo (MK:100)

Slotts- och odlingslandskapet innehåller spår som visar på landskapets förvaltning genom århundranden. Slottsmiljön utgör en av landets främsta rokokoplanläggningar och har bl.a. monumentala alléer. I området pågick fram till 1900-talet omfattande sandstensbrytning.

Everlöv – Kumlatofta – Ilstorp (MK:101)

Området utgör en dalgångsbygd kring Klingavälsån, där det äldre väg- och ägo gränssystemet och de översilade strandängarna utgör viktiga komponenter i kulturmiljöintresset. Likaså ingår kyrkbyarna med skolor, prästgårdar och utskiftad bebyggelse en viktig del.

Sövde-Sövdeborg (MK:104)

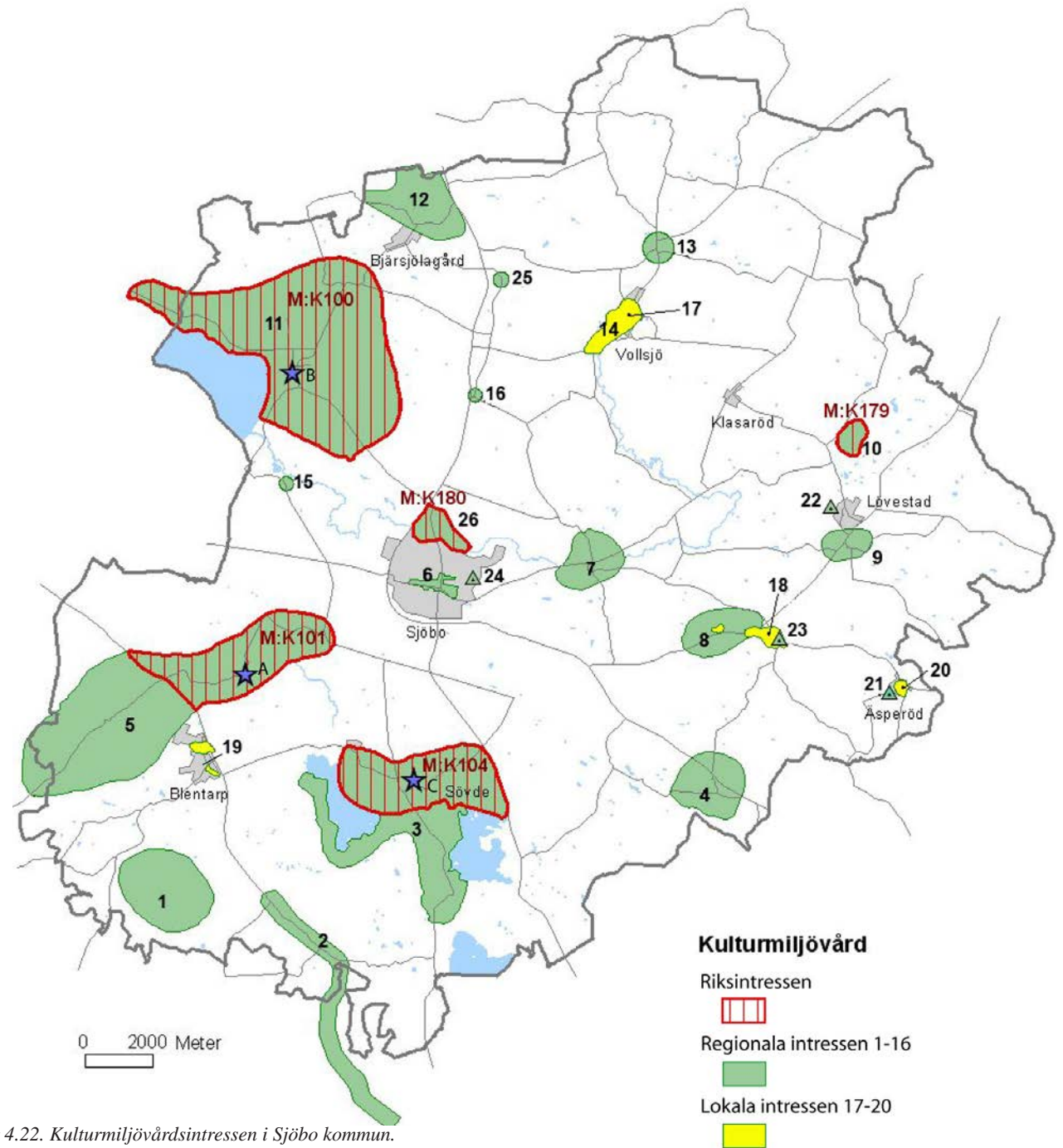
I övergångszonen mellan slätt- och risbygden präglas landskapet av godsförvaltningen vid Sövdeborgs slott. Det finns ett omfattande allésystem, ädellövskogar och strandängar. Sövde medeltida kyrka har ett landskapsdominerande läge och tillhörande kyrkby har höga kulturmiljövården.

Hallsbergs stenar (MK: 179)

Hallsbergs fyrlängade gård och undanstagsbyggnad med en märklig trädgård med huggna bildstenar vittnar om det sena 1800-talets religiösa strömningar.

Södra Åsum (MK: 180)

Södra Åsum utgör ett sockencentrum, där såväl den medeltida kyrkan som den nya utgör viktiga komponenter för kulturmiljövården. Åsumsgården och lämningar till kvarnindustrin, stenalvsbro samt ett av länets äldsta friluftsbad med bad- och solterasser är värdefulla delar av miljön. I området ingår även betade ängs- och hagmarker.

Figur 4.22. Kulturmiljövårdsintressen i Sjöbo kommun.

Naturmiljö

Påverkan av naturvärden

Forskningen hittills tyder på att djurlivet påverkas i mycket begränsad omfattning av vindkraftverk. Fåglar kolliderar som regel inte med vindkraftverk utan väjer undan i sina flyttvägar. Däremot finns det indikationer på att fladdermöss oftare krockar med verken.

När man försöker bedöma hur vindkraftverken påverkar naturmiljön bör man skilja på konkret påverkan på flora och fauna och värden för opåverkade naturlandskap (orördhet, ursprunglighet, obruten landskapsbild etc). I praktiken har det dock visat sig svårt att göra en sådan uppdelning, då de allra flesta områden av riksintresse, eller av regionalt eller lokalt intresse för naturvärden innehåller båda typerna av värden. En omfattande utbyggnad av vindkraften är generellt positiv för regionala och globala naturvärden eftersom den bidrar till minskad växthuseffekt, mindre försurning och övergödning, mindre utsläpp av luftföroreningar, dvs frisk luft, men kan lokalt påverka naturvärden negativt.

Naturen i Sjöbo

Det finns totalt 17 Natura 2000-områden i kommunen. Av dessa är 3 områden utpekade enligt fågeldirektivet och resterande enligt habitatdirektivet. Områdena ligger huvudsakligen i stråket Klingavälsån och sjöarna i södra kommundelen samt i Fyledalen, se figur 4.24. Övriga Natura 2000-områden är relativt små. Natura 2000-områden har stora skyddsvärda naturkvaliteter. Då områdena är relativt små och potentialen för elproduktion därför relativt liten föreslås områdena prioriteras bort för vindkraftsetablering.

Sjöbo kommun omfattas av nio riksintressanta områden för naturvärden. För flertalet av dessa områden utgör helhetsvärdena i landskapet en viktig grund för utpekandet, vilket kan utläsas av respektive områdes värdebeskrivningar som finns redovisade i översiktsplanen för Sjöbo kommun.

Kvarnberga-Härröd- Ö Sallerup - Gummarp - Sniberup
Detta odlingslandskap med naturbetesmark berör i allt väsentligt enbart Hörby kommun.

Kulturlandskapet norr om Lövestad

Området utgör ett representativt odlingslandskap i småkuperat åslandskap. Lövestad åsar är en stor ås med mellanliggande åsgropar och bokskogspartier. Området utgör ett värdefullt strövområde.

Sjöbo Ora-Fyledalen-Nybroån med biflöden

Sjöbo Ora är ett stort och huvudsakligen skogsbevuxet plåtåområde med mycket branta sluttningszoner. Fyledalen är som helhet genom gynnsamma mark- och klimatförhållanden ett av de botaniskt mest artrika områdena i hela Skåne.

Figur 4.23 Landskapsbildsskydd (A-G), naturreservat (1-9) och bevarandeplan för odlingslandskapet.

Snogeholm-Skårbyområdet

Området ligger kring Romeleåsens sydöstra utlöpare. Krageholmssjön utgör en referenslokal för den regionala vegetationshistoriska utvecklingen i södra Skåne. Från en höjd söder om Navröd har man en storslagen utsikt både över sjölandskapet i öster och Vombslätten i norr.

Klingavälsåns dalgång

Dalgången utgör Skånes för närvarande största naturreservat och är även utpekad som ett CW-område Ramsar. De flacka ängarna mellan Sövedsjön och Vombsjön är kända för sitt rika fågelliv.

Bjärsjölagård

Vid Bjärsjölagård finns ett gammalt stenbrott, där man kan se fossil efter den djurvärld som levde i silurhavet.

Borstbäcken-Skartofta ängar, Torpaklint-Helvetesgrav- en-Frualid

Övedsklosters marker har en hög vilttäthet, inte minst av rådjur. Öster om Harlösa rinner Borstbäcken som är ett ovanligt rent vattendrag. Bäckravinen hyser ett rikt och varierat växt- och djurliv. I området finns även stenbrott med intressanta bergarter och rika lövskogar.

Sandurområdet mellan Veberöd och Blentarp

Sanduravlagring i anslutning till Romeleåsens förkastningsbrant.

Backlandskapet söder om Romeleåsen

Backlandskapet är ett av de mest välutvecklade landskapen med dödistopografi i landet. Det är beläget över den så kallade Alnarpsströmmen, en förkastningsdal i berggrunden.

Naturreservat

Det finns 9 st naturreservat i kommunen. Förutom Klingavälsån utgör naturreservaten relativt små områden. Naturreservaten har förutom ur naturvårdssynpunkt även ett stort värde för rekreation och friluftsliv.

Följande naturreservat finns inom Sjöbo kommun:

1. Froenahejdan
2. Humlarödshus fälad
3. Klingavälsåns dalgång
4. Navröd
5. Ramnakullabackarna
6. Riddarehagen - Simontorp
7. Vitabäckshällorna
8. Borstbäcken
9. Verkeån

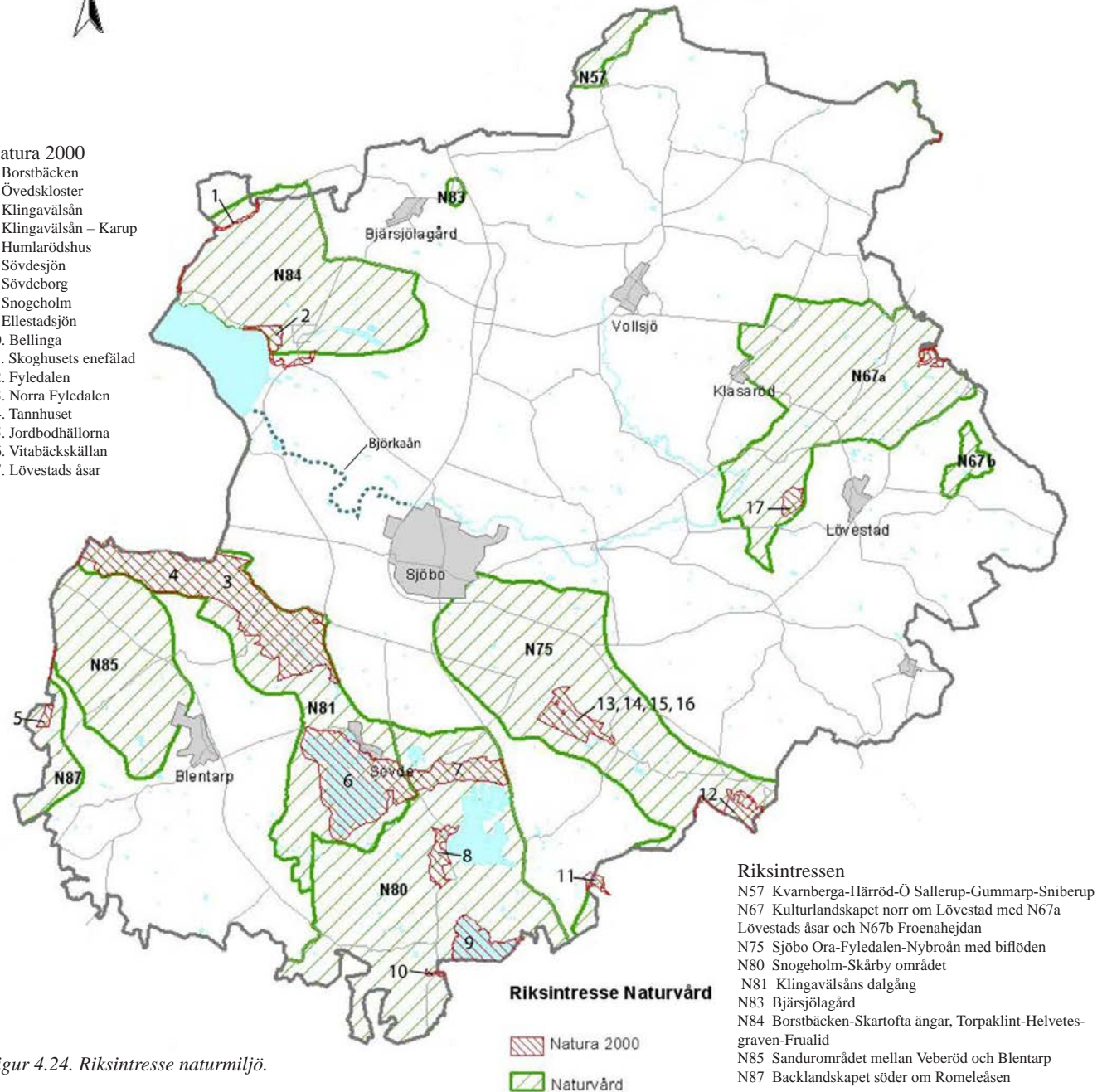
Bevarandeplan för odlingslandskapet

Det finns bevarandeplaner för odlingslandskapet på både nationell och regional nivå. Från den regionala rapporten (Länstyrelsen i Malmöhus län, 1992) har Naturvårdsverket utarbetat en nationell bevarandeplan (Naturvårdsverket 1997) med de allra finaste odlingslandskapen på nationell nivå. Inom Sjöbo kommun berörs fyra områden, se figur 4.24. Målet för den nationella planen är att för vår tid och framtiden säkerställa ett representativt urval av Sveriges odlingslandskap som allsidigt belyser kolonisationsförloppet och skildrar olika faser av detta. Planen omfattar de mest värdefulla ängs- och hagmarkerna i landet.

Naturvårdsplan

Kommunen har påbörjat arbetet med en naturvårdsplan och en preliminär rapport har redovisats 2001. Kommunalt ställningstagande till planen saknas.

- Natura 2000
1. Borstbäcken
 2. Övedskloster
 3. Klingavälsån
 4. Klingavälsån - Karup
 5. Humlarödshus
 6. Sövdesjön
 7. Sövdeborg
 8. Snogeholm
 9. Ellestadsjön
 10. Bellinga
 11. Skoghusets enefälad
 12. Fyledalen
 13. Norra Fyledalen
 14. Tannhuset
 15. Jordbodhällorna
 16. Vitabäckskällan
 17. Lövestads åsar

Figur 4.24. Riksintresse naturmiljö.

Tysta och relativt opåverkade områden

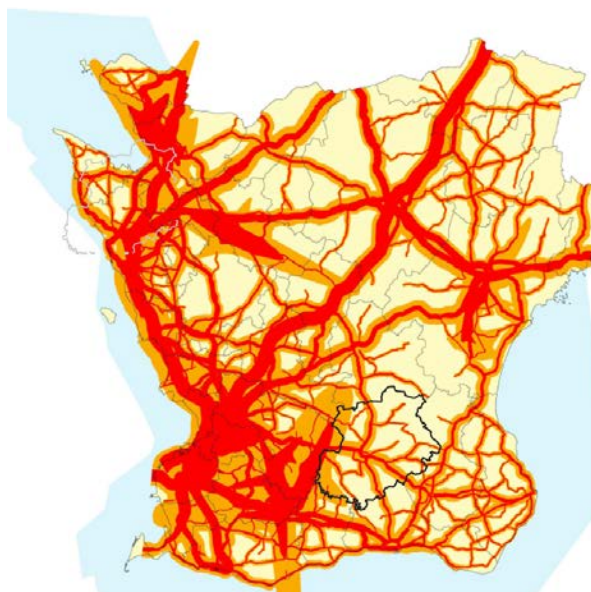
Tysta områden

Tysta områden börjar bli en bristvara i Skåne. Många människor känner sig störda av ljud från trafik, fläktar och skjutbanor. På vår fritid söker vi ofta rofyllda, stilla platser bortanför våra ofta bullriga vardagsmiljöer. Ökande trafik, och exploateringar med nya vägar, järnvägar och industri- och byggningar minskar ytterligare tillgången på områden där vi kan återhämta oss. Tysta områden främjar hälsan och kan ge ökad livskvalitet.

Enligt en studie om bullerfria områden i Skåne har Sjöbo kommun en stor tillgång på tysta områden. Landsbygden är relativt oexploaterad i Sjöbo, varför bilden bör vara relativt rättvisande även om enbart trafikbuller ingår i analysen. Dessa tysta områden utgör en stor potential ur ett regionalt perspektiv och kan utgöra en stor tillgång ur turism- och rekreationssynvinkel. Det finns få tysta områden med stora natur- och kulturvärden på närmare håll för Malmö- Lund-regionens invånare. Det är därför viktigt att värna om dessa områden och så långt möjligt lokalisera ny infrastruktur och bullrande verksamheter i andra områden. Om områdena måste tas i anspråk bör så långt möjligt exploateringen ske i ytterkanten av ett område, så ytterligare fragmentering kan undvikas. I figur 4.25 redovisas resultatet av länsstyrelsens studie, vilken dock endast beräknade buller från infrastruktur- och byggnadsanläggningar. Buller från t.ex. industrier ingår inte. Studien bör därför fördjupas.

Större, relativt opåverkade områden

Bestämmelsen i 3 kap. 2 § Miljöbalken syftar till att bevara större sammanhängande landsbygds- och vattenområden samt skydda dessa från större strukturbildande exploateringsföretag vilka påtagligt påverkar ett områdes karaktär i form av t.ex. buller, utsläpp eller störningar på landskapsbilden. Länsstyrelsen har utpekade sex områden

Figur 4.25. Tysta områden där röda områden har en bullernivå över 40 dBA och orange över 35 dBA.

i Sjöbo kommun som ska utgöra ett stöd i den fysiska planeringen samt vid prövningen av olika mål och ärenden. Kommunstyrelsens arbetsutskott i Sjöbo kommun har 1999-12-06 avgivit synpunkter, men inte tagit ställning till dessa utpekade områden. Dock uttalar arbetsutskottet att främst torde sådana områden möjligen återfinnas i sydvästra kommundelen, mot Romeleåsens nordostsluttning och i nordöstra kommundelen mot Linderödsåsen.

1. Området Starrarp-Vallarum-Molleröd ligger i kommunens norra del på Linderödsåsens sydostsluttning. Stora delar av området har karaktären av skogsbygd med ett unikt småbrutet odlingslandskap. I detta område finns höga natur- och kulturvärden.
2. I Heinge-Ry-området som ligger i kommunens nordöstra del finns ett betespräglat landskap med karaktären av

Figur 4.26. Stora opåverkade områden och strandskyddsområden.

ett äldre odlingslandskap. I området finns såväl höga naturvärden som kulturhistoriska värden. Inom området ligger Heinge strövområde som är av värde för friluftslivet.

3. I kommunens nordvästra del, strax norr om Vombsjön, ligger Övedsklosters lövskogsområden. Dessa områden utgörs av omväxlande skogspartier och betesmarker och är välbesökta rekreationsområden. Inom områdena finns en rik biologisk mångfald.
4. Centralt beläget finns ett område kallat Tolånga-Vollsjöans dalgångar. Dalgångarna kring dessa meandrande åar är ett dominerande inslag i landskapsbilden. I områdets östra del finns ett omfattande åskomplex, Lövestads åsar, med bokskogar och betesmarker. Inom området finns höga natur- och kulturvärden. Lövestads åsar är av betydelse för det rörliga friluftslivet.

5. I väster på Romeleåsens nordostsluttningar ligger Östarp-Simontorpsområdet. Här finns hedbokskogar, gamla hagmarker, betesmarker och djupt nedskurna raviner. Området har stort värde för det rörliga friluftslivet men har även natur- och kulturvärden.

6. I söder finns ett omfattande och unikt sjölandskap, Sövedsjön-Snogeholmssjön-Ellestadsjön med omgivningar. Detta är ett storslaget landskap med omfattande bokskogar, igenväxande hagmarker och öppna betesmarker. Detta område hyser mycket stor biologisk mångfald och är ett betydelsefullt område för rekreation. Inom området ligger Snogeholms strövområde.

Friluftsliv och turism

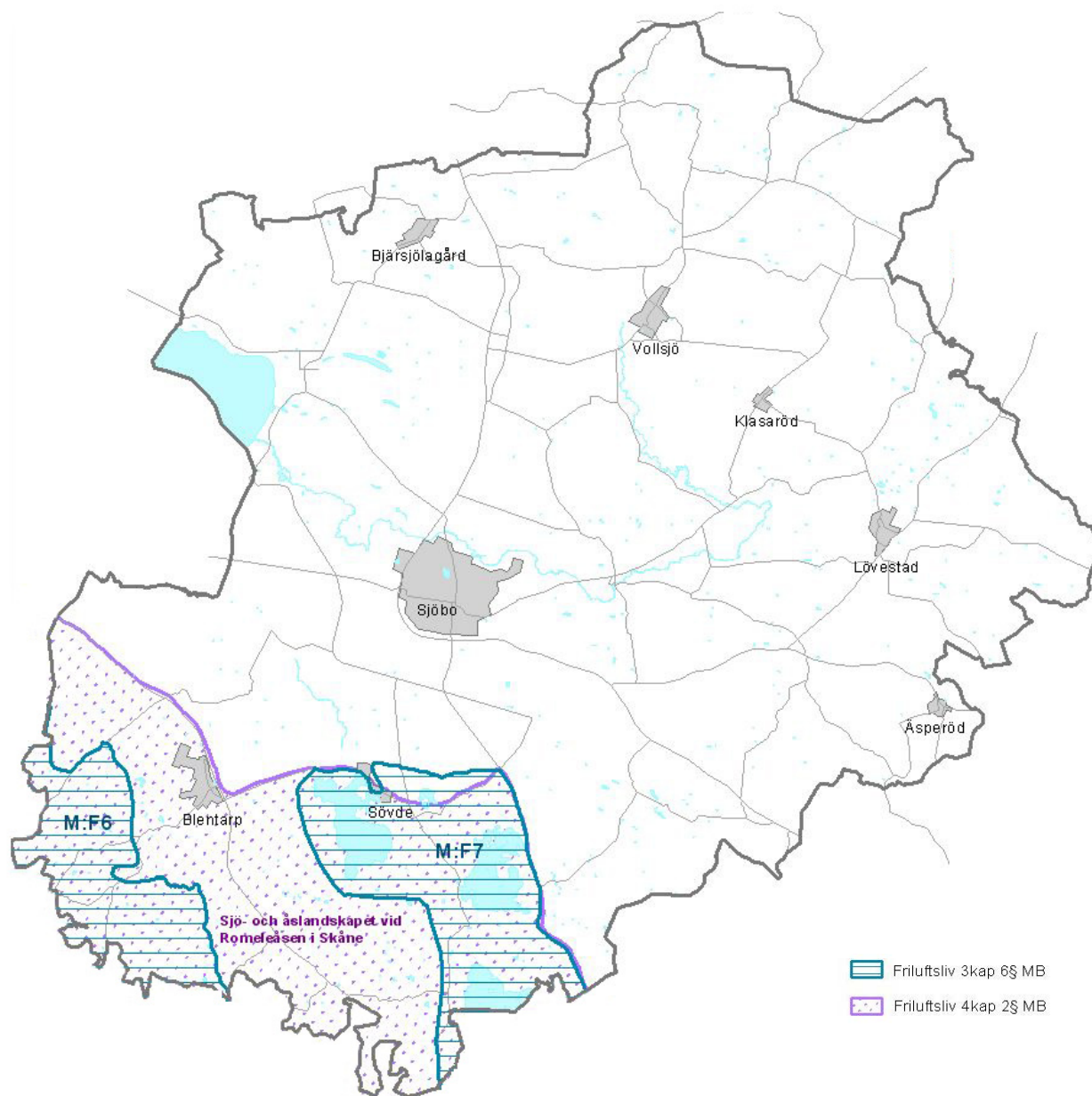
Beroende på vilka aktiviteter inom friluftslivet vi ägnar oss åt uppfattar vi vindkraftverk på olika sätt. I områden där människor förväntar sig låga bullernivåer störs människor oftare än i andra områden. Likaså kan förekomsten av anläggningar som vindkraftverk uppfattas som störande i områden som i övrigt är opåverkade eller har en rik kulturmiljö med särskilda upplevelsevärden. Mer anläggningsbetonade friluftaktiviteter verkar vara mindre känsliga för buller.

Skyddade områden för rekreation och friluftsliv i Sjöbo kommun

Det finns två riksintresseområden för friluftslivet i kommunen. Dessutom är ett större geografiskt område utpekade i miljöbalken som ett primärkt rekreationsområde, nämligen Sjö- och åslandskapet vid Romeleåsen.

Romeleåsen

Åsen sträcker sig från Lund mot Ystad. Tillgängligheten till det variationsrika landskapet med öppna odlings- och fäladsmarker samt löv- och barrskogar är god. Här finns vandringsleder, rast- och kaffestugor. Från åsen har man en hänförande utsikt över den omgivande trakten.

Figur 4.27. Riksintresse friluftsliv.

Sövde - Krageholmsområdet

Sjölandskapet nordväst om Ystad mot Sjöbo utgörs av en småkuperad terräng med i norr sandiga jordar och söderöver moränlera. Kulturhistoriskt domineras trakten av större gods med slottsmiljöer. Sjöarna i området är slättsjöar med liten föroreningsgrad. Omgivningarna är till större delen skogsområden, i norr mestadels planterad granskog medan bokskogen dominerar söderöver. Skogsområdena växlar med åkrar och betesmarker. Faunan är rik med bl a rådjur och en kronhjortsstam. Sjöarna är utomordentliga rastplatser för tranor, gäss och änder.

Området är rikt på rovfågel framförallt vintertid då övervintrande örnar besöker området. Gladan har ett säkert tillhåll i lövskogarna. Anordningar för friluftslivet finns främst inom landstingets strövområde vid Snogeholm där det också finns möjlighet att komma fram med rullstol. Här finns strövstigar och vandringsleder av varierande längd, fiskekortsvatten och badplatser. Det finns också en stor andel fritidshus i trakten.

Tillgängligheten får anses vara god men kan med fördel förbättras. Allmänna kommunikationer saknas till stor del.

Fritidsfiske

I riksintresset för friluftsliv ingår fritidsfiske. Till Fiskeriverket har inkommit förslag på ytterligare områden. Några beslut kring dessa finns inte. Bland de föreslagna områdena finns Vombsjön, Sövdesjön, Snogeholmssjön och Björka - Åsumsån.

Sjö- och åslandskapet vid Romeleåsen i Skåne Riksintresse friluftsliv enl 4 kap 2§ MB. I miljöbalken kap 4 §2 sägs bl a att inom rubricerat område ska turismens och främst det rörliga friluftslivets intressen särskilt beaktas.

Bestämmelserna utgör inte hinder för utvecklingen av befintliga tätorter och det befintliga näringslivet. Ett samarbete sker mellan kommunerna i Romeleås- och sjölandskap-

skommittén, RÅSK, för att tillvarata områdets värden och kvaliteter för det rörliga friluftslivet. Området kallas även Romeleåsen och sjölandskapet.

Övriga områden för friluftsliv

Det finns flera motionsspår och vandringsleder i kommunen. Skåneleden omfattar mer än sex mil vandringsled. Strax väster om Sjöbo finns en 18-håls golfbana.

Snogeholms strövområde

Strövområdet Snogeholm är en skön mosaik av sjö, betesmark, bokskog och barrskog. Hela området genomkorsas av vandringsleder. En del av stigarna är framkomliga med rullstol. Det finns även ridleder i området. Året runt finns möjlighet att med lite tur träffa på många olika arter av djur och fåglar.

Sjöbo Ora

Sjöbo Ora är ett stort skogsområde på ett isälvsdelta nordost om Fyledalens mynning ut mot sandslätten söder om Sjöbo. Sjöbo Ora är ett välbesökt område närmast tätorten med frodiga raviner, talrika skogsvägar och löparslingor. Från Orans branta sluttningar ser man slätten och den mäktiga Romeleåsen som reser sig i fjärran. Spjällabacken i väster är randmoränens högsta punkt.

Heinge strövområde

Heinge Strövområde bjuder på en rik flora och fauna i ett gammalt odlingslandskap. En av Skåneledens lägerplatser är lokaliserad till strövområdet.

Vombsjöns och Sövdesjöns badplatser

Kommunen har två insjöbad med sandstränder. Vid Sövdebadet finns badbryggor, toaletter och kiosk. Vombsjöbadet är ett naturbad.

Ridning

Sjöbo kommun har tre gånger fler hästföretag än Sverige i genomsnitt och är en de mest populära fritidsaktiviteterna i kommunen. Samtliga typer av hästar och hästsport finns representerade bland dessa, traditionella ridsportgrenar, wester, islandshästar, klassisk dressyr, körning, trav och galopp mm. Det finns också en omfattande avelsverksamhet.

För att ytterligare utveckla hästsporten finns det förslag på hur ridleder och ridslingsor ska kunna utvecklas i kommunen. En första etapp innebär en ridled mellan Snogeholms strövområde-Everlövs-Övedskloster och en 10 km lång slinga öster om Lövestad. Områden kring Vollsjö-Bjärsjölagård, Sjöbo tätort, Sjöbo Väster och Anklam-Eriksdal-Snogeholm föreslås även dem att utredas vidare.

Fritidsfiske

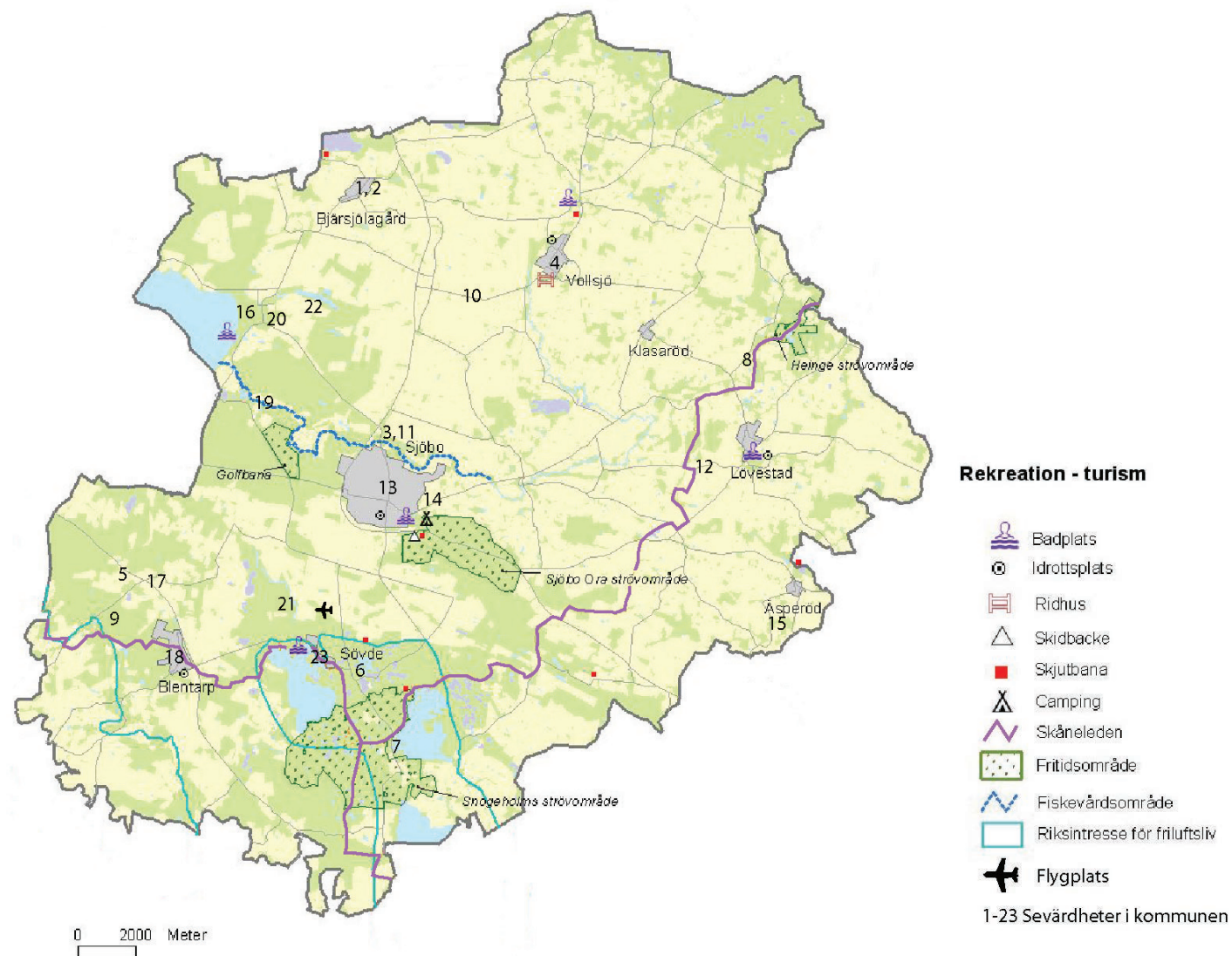
I Sjöbo kommun finns sex olika fiskevatten, inom ett område på 80 km²; Sövdesjön, Björkadammen, Björka-Åsumsån, Snogeholmssjön, Kejsardammen och Vombsjön. Flugfiske, spinnfiske, mete och pimpling är tillåtet.

Turism

Områden med höga turismvärden kan liksom rekreationsområden stå i konflikt med vindkraftsetablering. Genomförda studier i svenska fjällen samt i Skottland visar dock inte på ett tydligt samband mellan vindkraftsetablering och störning av turismverksamheten. I vissa fall kan turismen till och med stärkas vid vindkraftsetablering, enligt Boverkets handbok. Liksom vid friluftsutövande bör turistens förväntan på den besökta miljön vara betydelsefull för hur en eventuell vindkraftsanläggning upplevs.

Sevärdheter i kommunen

1. Bjärsjölagårds Slott
2. Kalkugnarna Adam och Eva i Bjärsjölagård
3. Södra Åsums kyrka
4. Piratenmuseet i Vollsjö
5. Kulturens Östarp
6. Sövdeborgs slott
7. Snogeholms slott
8. Hallsbergs gård och stenar
9. Lilla Rödde museum
10. Brandstad Prästgård
11. Södra Åsums vattenkvarn
12. Kullamöllan
13. Sjöbo Mölla
14. Elfstrands krukmakeri
15. Hörjelgården
16. Övedskloster
17. Everlövs kyrka
18. Blentarp kyrka
19. Björka kyrka
20. Öveds kyrka
21. Storkprojektet
22. Helvetesgraven och Frualid

Figur 4.28 Rekreation och turism i Sjöbo kommun.

Försvar

Vindkraftverk kan dels utgöra fysiska hinder för militär luftfart samt övnings- och skjutverksamhet, dels påverka tekniska system som radar, radiolänk, kommunikations-signalspaning (KOS), teknisk signalspaning (TES) och andra underrättelsesystem.

Mark- och vattenområden som har betydelse för totalförsvaret ska enligt 3 kap 9 § MB, så långt möjligt skyddas mot åtgärder som påtagligt kan motverka totalförsvarets intressen. Områden som är av riksintresse på grund av att de behövs för totalförsvarets anläggningar skall skyddas mot åtgärder som kan påtagligt försvåra tillkomsten eller nyttjandet av anläggningarna.

Samråd ska ske med försvaret beträffande anläggningar som är högre än 20 meter utanför tätort och högre än 50 meter inom tätort.

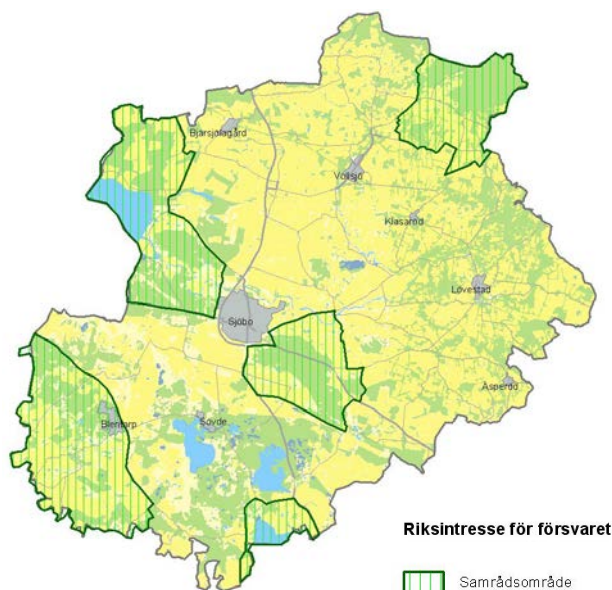
Riksintresse för försvaret

Inom Sjöbo kommun finns fem samrådsområden där kommunen skall samråda med Försvarmakten, samt totalförsvarets hemliga telekommunikation och flyghinder-redovisning.

Civil telekommunikation

För rundradioverksamhet, fasta radioförbindelser och navigering utnyttjas bl.a. markbaserade radiosystem. Vindkraftverk kan i vissa fall påverka mottagningen av radiosignaler i dessa system på ett negativt sätt. Risken för störningar ökar med storleken på verken och anläggningen och om det finns metall i rotorbladen. Mottagningskvaliteten kan påverkas av vindkraftverk som är belägna mellan och kring en sändarstation och mottagarplatsen.

Post- och telestyrelsen (PTS) har ett centralt ansvar för riksintressen inom civil telekommunikation. PTS kan – om uppgifterna är ickesekretessbelagda – lämna uppgifter om radiooperatörer inom angivet geografiskt område för vindkraftverksoperatören. Vindkraftsoperatören bör ta kontakt med respektive operatör/nätägare när en anläggning planeras. Det är lämpligt att PTS via berörd länsstyrelse ges möjlighet att lämna synpunkter på förslag till översiktsplaner för vindkraft samt innan beslut om bygglov tas.

Figur 4.29. Riksintresse för försvaret.

Kommunikationer

Simrishamnsbanan

Sjöbo kommun verkar för att järnvägstrafiken ska återupptas på Simrishamnsbanan, sträckan Malmö-Staffanstorp-Dalby-Sjöbo-Tomelilla-Simrishamn. Kommunens översiktsplan, ÖP 2009, redovisar en utbyggnad av Simrishamnsbanan längs banans gamla sträckning. I översiktsplanen föreslås att Banverket, (nuvarande Trafikverket) utreder alternativa sträckningar av banan mellan Sjöbo och Tomelilla, med hänsyn till de stora konflikter, med bl a naturvärden, som en sträckning genom Fyledalen kan medföra.

Översiktliga studier av Simrishamnsbanan, delen Sjöbo-Tomelilla, har tidigare genomförts av ÅF-Infraplan AB (2006-06-20). Två alternativa sträckningar längs väg 11 har översiktligt studerats. Ett av sträckningsalternativen är beläget norr om väg 11, mellan vägen och intresseområde 2 i översiktsplanen för vindkraft.

Trafikverket kommer att påbörja en förstudie för utbyggnad av Simrishamnsbanan, delen Dalby- Tomelilla, med avsikten att en slutrapport ska vara klar före årsskiftet 2011-2012. I förstudien ingår att studera tre stycken alternativa sträckningar av banan varav ett stråk ska sammanfalla med befintlig banvall.

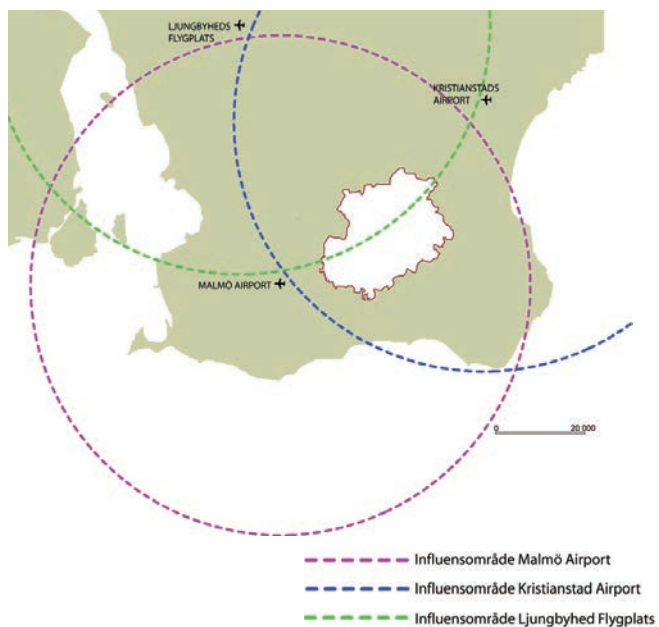

Figur 4.30. Översiktlig studie 2006-06-20 av alternativa sträckningar av Simrishamnsbanan.

Luffart

Influensområde flygplats

Sjöbo kommun påverkas av det influens- eller MSA-område (Minimum Sector Altitude) som är upprättat runt Malmö Airport, Kristianstads Airport och Ljungbyheds flygplats. Se figur 4.31. Ytan ska fastställas på alla flygplatser där det finns instrumentflygningsprocedurer. Det är flygplatsens största yta och styrande för denna procedur. Ytan består av en cirkel med radien 55 km, som utgår från respektive landningshjälpmedels mittpunkt. För att kunna navigera mellan flygplatserna finns det navigationsutrustning ute i terrängen. Om byggnadsverk högre än 20 meter (mast, vindkraftverk m m) utanför tätort eller 45 meter i övrigt planeras inom influensområdena, ska samråd ske med Luftfartsverket och de berörda flygplatserna.

Figur 4.31. Influensområden (MSA) kring flygplatser.

Sjöbo/Sövde Flygplats

Sövdeborgs flygplats anlades under 30-talet av flygvapnet och tillhörde F10 i Ängelholm. Under mitten av 60-talet etablerades flygklubsverksamheten på flygplatsen och den fick allt mindre militär betydelse. Sedan mitten av 90-talet ägs hela flygplatsen av Sjöbo kommun och sedan dess används flygplatsen endast av civilflyg (motor- och segelflyg) samt modellflyg. Idag är ett drygt halvdussin klubbar verksamma på anläggningen. Runt flygplatsen finns markeringar för höjdbegränsade områden angivna, BCL-ytor. Gränserna anger de maximala byggnadshöjder som tillåts för att flygsäkerheten inte ska äventyras. Alla byggnadsverk berörs, såväl fasta (byggnader, master m m) som tillfälliga (byggnadskranar etc). Den yttre gränsen för höjdbegränsningen +116 är belägen 2700 meter från landningsbanans mittpunkt.

Figur 4.32. Hinderfrihet kring Sövde flygplats.

För vindkraftsverk finns även restriktioner med hänsyn till civilflyg och försvaret, dels för att de kan stå i vägen och dels för att de kan påverka kommunikations-, navigations- och radarsystem. Den som planerar att uppföra ett vindkraftverk bör i tidigt skede samråda med de vars verksamhet kan komma att beröras. Inom luftfartsområdet är det verksamheterna inom försvarsmakten, berörda flygplatser samt flygtrafiktjänsten vid LFV som är berörda.

5. AVVÄGNING MELLAN ALLMÄNNA INTRESSEN

Stegvis analys

För att kunna identifiera områden som är lämpliga för utbyggnad av kommersiell vindkraftsutbyggnad behöver avvägningar göras mellan olika allmänna intressen. Vindförhållandena bedöms som goda inom hela kommunen och vindkraftsutbyggnad skulle av denna anledning kunna placeras var som helst i kommunen. Vid analysen av lämpliga utbyggnadsområden för vindkraft prioriteras dock större områden med möjlighet till samlade grupper av verk samt områden med få konflikter med andra motstående intressen.

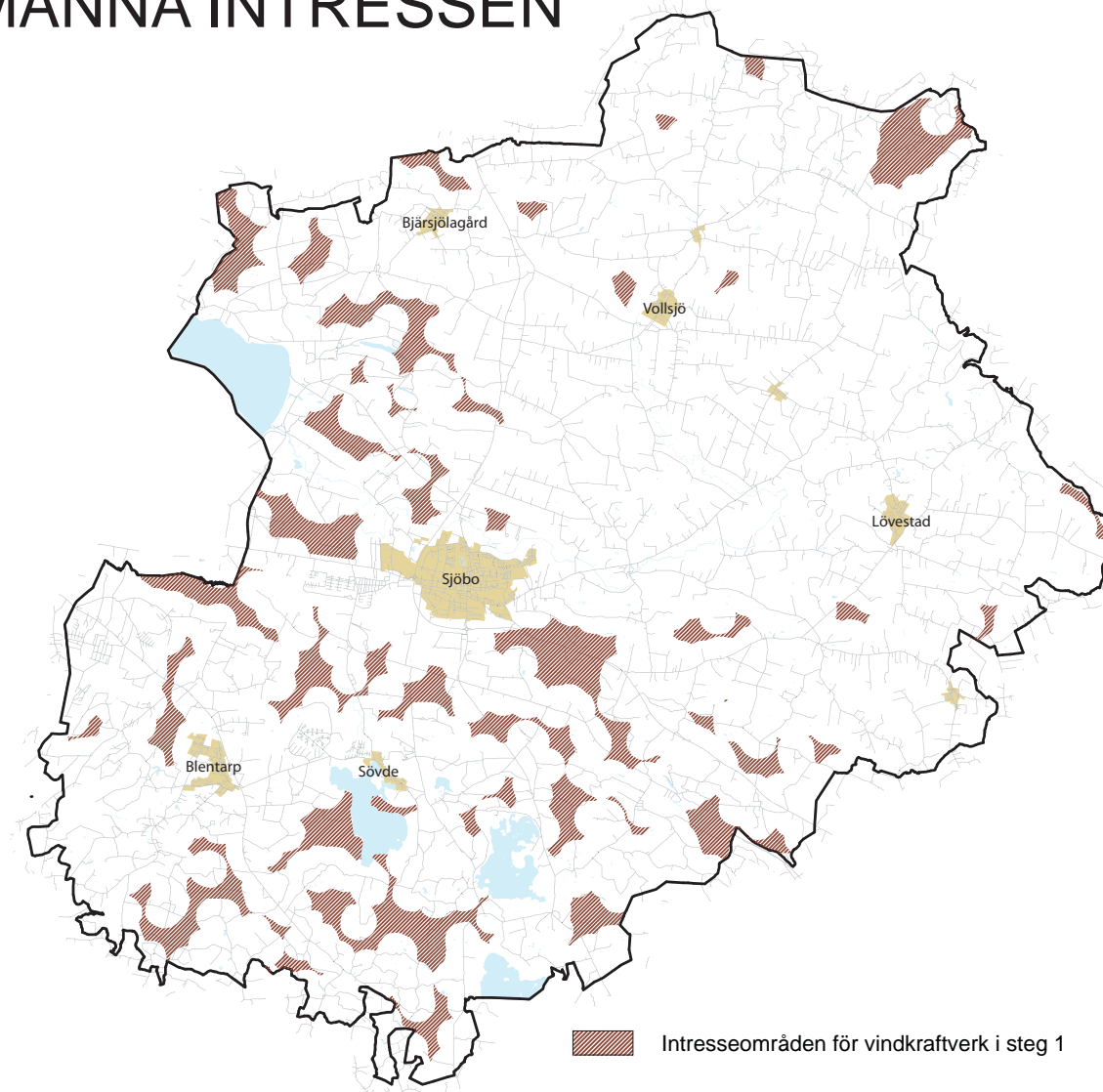
Analysen av områden lämpliga för vindkraftsutbyggnad sker i följande tre steg:

Steg 1 Tänkbara intresseområden

Det första steget innebär en grovanalys där områden som inte är tänkbara för kommersiell vindkraftsutbyggnad utesluts. Följande områden utesluts:

- Tätortsbebyggelse och samlad bebyggelse, sjöar, områden med avstånd mindre än 500 meter till bostadshus, undantas.
- Mindre områden undantas - dvs områden som inte medger uppförande av 3 verk.
- Områden med försvarsintressen undantas efter samråd med Försvarsmakten.

Kartan till höger (figur 5.1) redovisar resultatet av steg 1. Den spridda bebyggelsestrukturen medför att potentialen för vindkraftsutbyggnad i nordöstra kommundelarna är relativt liten jämfört med övriga delar av kommunen.

Figur 5.1 Analyskarta, steg 1. Områden tänkbara för vindkraftsutbyggnad.

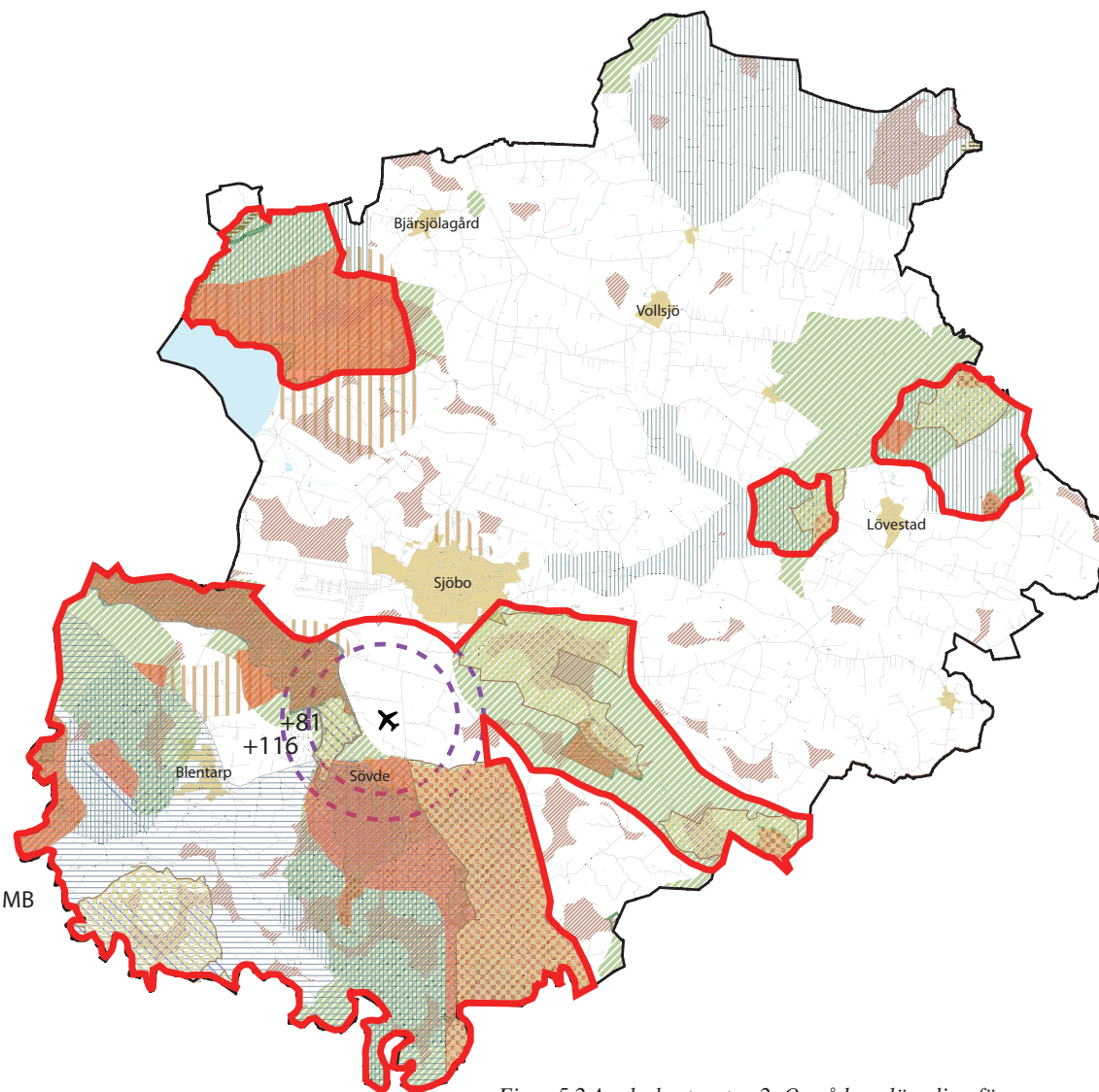
Steg 2 Större områden olämpliga för vindkraftsutbyggnad

Steg 2 innebär en avgränsning av områden vilka med hänsyn till starka motstående intressen bedöms olämpliga för vindkraftsutbyggnad. Även här sker avgränsningen stegvis. Först undantas områden med flera överlagrade starka bevarandebestånd (omfattar riksintresseområde för naturvård, kulturmiljövård och friluftsliv 3 kap 6§ MB). Därefter undantas områden där ett starkt bevarandebestånd tillsammans med övriga motstående intressen (riksintresse friluftsliv 4 kap 2§ MB, tysta och större opåverkade områden, konkurrerande markanvändningsintressen, känslig landskapsbild, flygplatser).

Utgångspunkten för avgränsningen är att flera bevarandebestånd finns inom området, dvs ett enskilt bestånd är inte ett tillräckligt motiv för att området ska bedömas som olämpligt för vindkraft. Steg 2 innebär att ett antal av de områden som utpekats i steg 1 utgår och en avgränsning av de områden som kommunen bedömer olämpliga för vindkraftsutbyggnad, se figur 5.2.

- Det samlade värdet av flera överlagrade starka bevarandebestånd (riksintresse natur, kultur, friluftsliv) gör området olämpligt för kommersiell vindkraftsutbyggnad
- Det samlade värdet av ett starkt bevarandebestånd tillsammans med övriga intressen (friluftsliv, tysta och större opåverkade områden, känslig landskapsbild, konkurrerande markanvändningsintressen) gör området olämpligt för kommersiell vindkraftsutbyggnad.

- Stora, opåverkade områden
- Naturreservat
- Natura 2000
- Riksintresse Friluftsliv 3 kap 6 § MB
- Ramsområde
- Landskapsbildsskydd
- Riksintresse Friluftsliv 4 kap 2 § MB
- Riksintresse kulturmiljövård
- Riksintresse naturvård
- Sövde/Sjöbo Flygplats
- Hinderfritt område

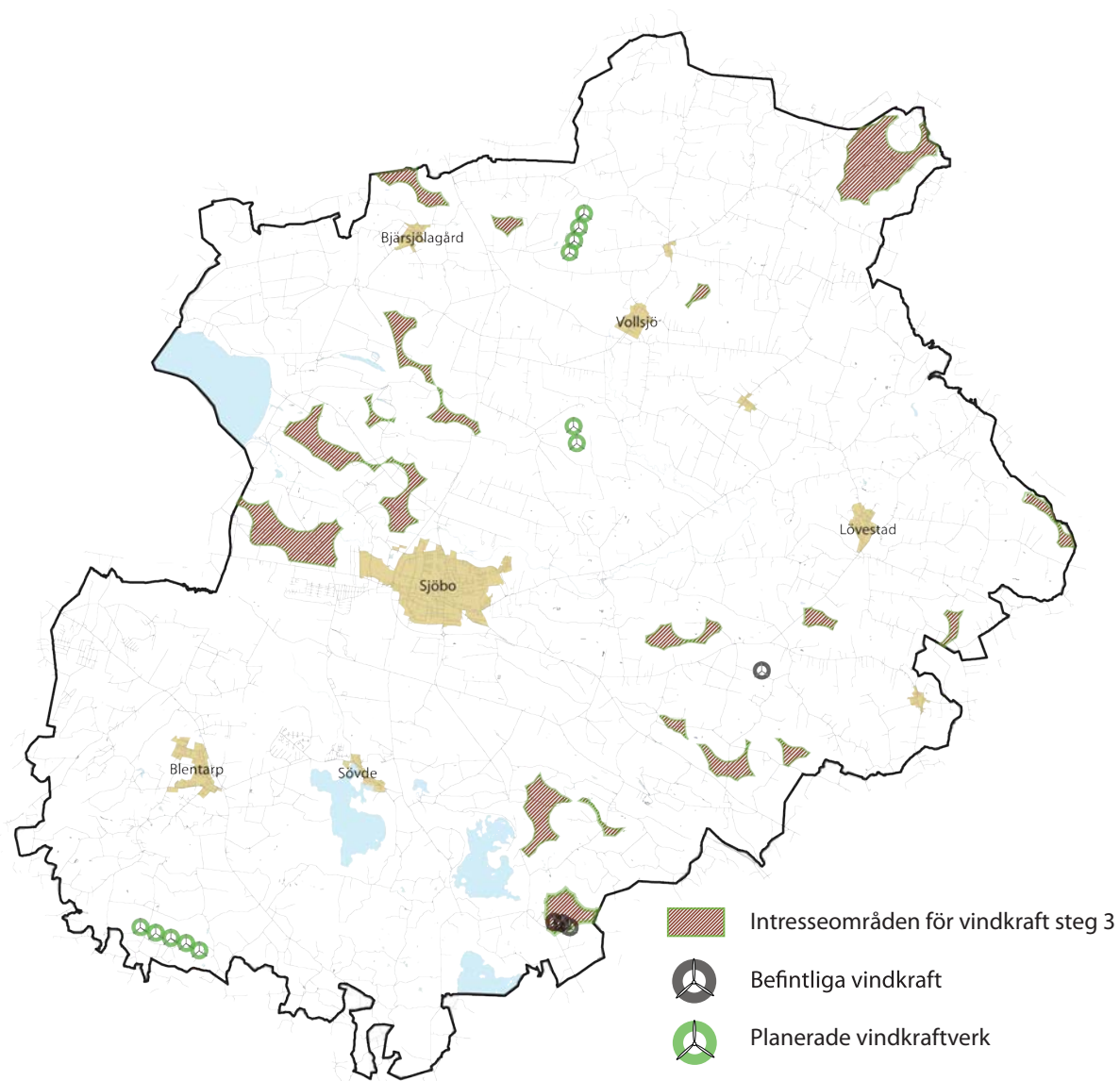

Figur 5.2 Analyiskarta, steg 2. Områden olämpliga för vindkraftsutbyggnad.

Steg 3 Avvägning mot andra allmänna intressen.

För de tänkbara vindkraftsområden som kvarstår efter steg 2 sker därefter en avvägning mot andra allmänna intressen. Det kan t.ex. vara lokala eller regionala rekreations- eller kulturmiljövärden. Vindkraftsutbyggnad kan även stå i konflikt med översiktsplanens riktlinjer för ett område, exempelvis restriktioner mot ny bebyggelse pga kulturmiljövärden i området. I dessa fall görs en bedömning av vilket allmänt intresse som är viktigast för kommunens utveckling. I vissa fall, som vid Sjöbo Ora, innebär det att rekreationsvärdena väger tyngst medan i andra fall, som på Linderödsåsen, bedöms bevarandet av det tysta området inte lika tungt som möjligheten att etablera en relativt stor samlad vindkraftsanläggning i området.

Resultatet av avvägningen mellan olika intressen ses i figur 5.3 till höger.

Figur 5.3 Analytisk kartor, steg 3.
Intresseområden för vindkraftsutbyggnad.

6. STRATEGI FÖR VINDKRAFTSUTBYGGNAD

Kommunens ställningstagande

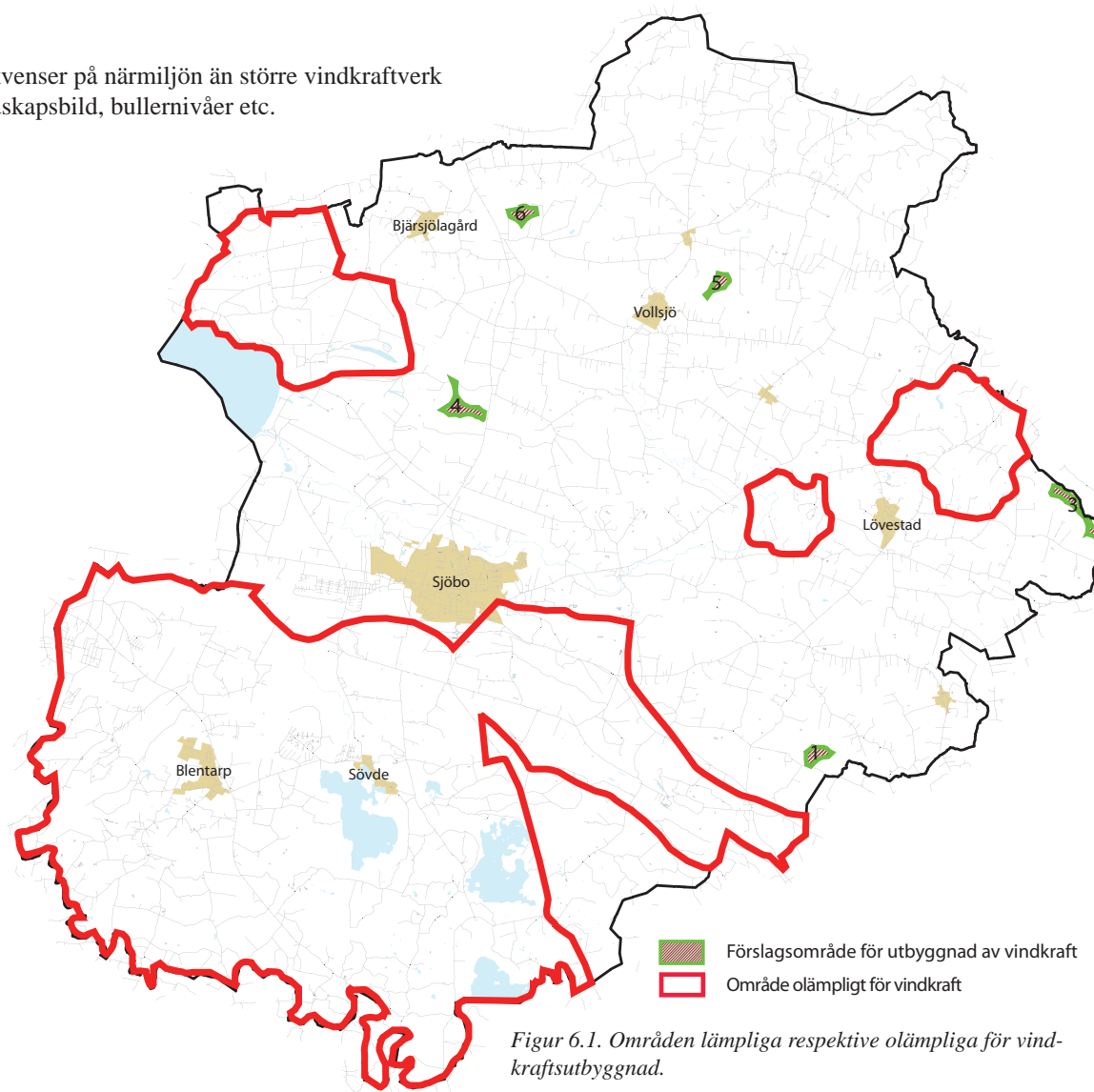
Sjöbo kommun är positiv till en ökad energiproduktion via förnyelsebara energikällor, däribland vindkraft. Kommunens målsättning om en levande landsbygd innebär att möjligheterna till lokal energiförsörjning genom uppförande av mindre verk bör gynnas.

Kommunen vill som en del av denna utveckling bereda möjlighet till vindkraftsutbyggnad. Vindkraftsutbyggnaden måste dock ske på ett sätt som säkerställer att det övergripande målet om en levande landsbygd inte motverkas. Det är viktigt att värna om de kvaliteter och resurser som finns i kommunen i form av stora tillgångar på värdefulla natur- och kulturmiljöer samt attraktiva boendemiljöer. Därför har ett antal områden identifierats som lämpliga för vindkraft, se figur 6.1. Dessa hyser goda vindförhållanden och är tillräckligt stora för att teoretiskt sett kunna rymma åtminstone tre vindkraftverk. De ligger även inte inom eller i direkt anslutning till de större sammanhängande natur- och kulturmiljöområde där kommunen vill prioritera rekreations- och turismpotentialen. Sådana större områden redovisas istället som olämpliga för vindkraftsutbyggnad. Övriga i analysen uteslutna områden bedöms mindre lämpliga för utbyggnad.

Kommunens ställningstagande kring lämpliga och olämpliga områden avser idag normalstora vindkraftverk, dvs 2-3 MW. Större vindkraftverk med totalhöjd över 150 m innebär en större påverkan på landskap och boendemiljöer bl.a. genom andra krav på säkerhetsbelysning.

Lämpligheten av uppbyggnad av större vindkraftverk har inte behandlats i översiktsplanen och får därför om det blir aktuellt behandlas i särskild ordning. Vad gäller mindre vindkraftverk, sk. gårdsverk, kan etablering av dessa vara möjliga även inom områden som redovisats olämpliga för vindkraft. Detta eftersom gårdsverk medför betydligt

mindre konsekvenser på närmiljön än större vindkraftverk vad gäller landskapsbild, bullernivåer etc.

Område 1

Areal 0,23 km².

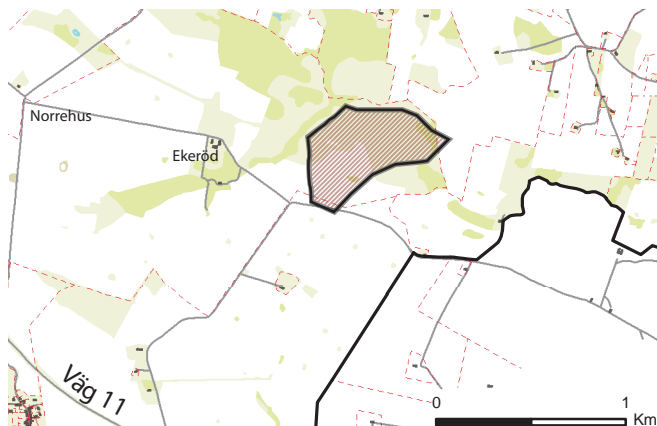
Området är beläget cirka 2 km nordost om Röddinge och består huvudsakligen av öppen jordbruksmark.

Allmänna intressen:

Inga kända intressen. Dock ligger området relativt nära Fyledalen, där örnar häckar. I närheten finns även Natura 2000-område. Vid en eventuell utbyggnad behöver eventuella konsekvenser för dessa värden utredas. Diskuterade sträckningar av Simrishamnsbanan kan komma att beröra området, se sid 34.

Bedömning:

Området är relativt litet vilket begränsar möjligheten att anpassa grupperingen till landskap och topografi. Delar av området består dessutom av småskalig betes- eller ängsmark och mindre skogspartier, vilka ur landskapsskäl bör undantas vindkraftsetablering. En eventuell ansökan inom området bör föregås av en utredning av örnarnas födosöksområden och risken för konflikter med planerad vindkraftsutbyggnad (se Länsstyrelsens granskningsyttrande). Vindkraftsutbyggnaden bör även avvakta Trafikverkets förstudie för Simrishamnsbanan, se sid 34.

Område 2

Areal 0,54 km².

Området är beläget utmed norra sidan av väg 11, cirka 1 km nordväst om Röddinge. Området berör huvudsakligen öppen jordbruksmark som i norr avgränsas av en äldre allé.

Allmänna intressen:

Röddinge kyrka är belägen relativt nära området och delar av området omfattas av ett område utpekat i det regionala kulturmiljöprogrammet (området kring Röddinge). Området ligger även relativt nära Fyledalen, där örnar häckar samt berör föreslaget skyddsområde för vattentäkt. I närheten finns även Natura 2000-område.

Bedömning:

Områdets storlek möjliggör olika grupperingar. Av landskapsskäl bör dock skogsområdet undvikas. Området bedöms ha goda förutsättningar för vindkraftsutbyggnad, men påverkan på natur- och kulturmiljövärden samt örnarnas häckningsrevir (se område 1) behöver utredas. Området ligger mycket nära område 1, därför en inbördes samordning erfordras.

Område 3

Areal 0,40 km².

Området är beläget inom öppen mark cirka 3 km öster om Lövestad längs gränsen mot Tomelilla kommun.

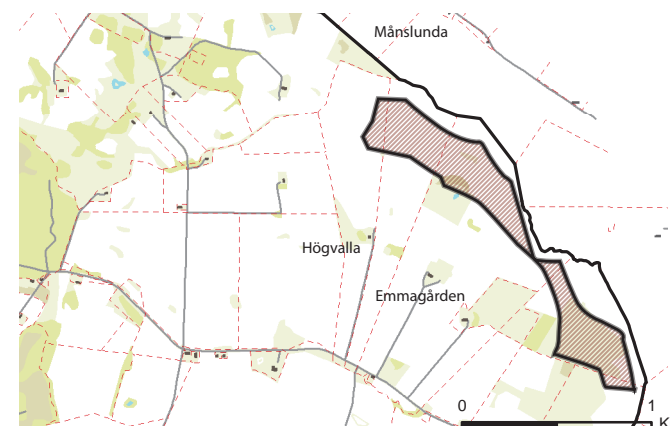
Allmänna intressen:

Inga kända intressen. Området angränsar dock till ett värdefullt naturområde enligt naturvårdsprogrammet. På andra sidan kommungränsen i Tomelilla står redan i dag ett vindkraftverk.

Bedömning:

Området är relativt litet och långsmalt vilket begränsar möjligheterna att anpassa en eventuell utbyggnad till landskap och topografi. Landskapet är relativt småskaligt och området bedöms inte tåla en utbyggnad med vindkraftverk inom hela intresseområdet.

En eventuell utbyggnad behöver förhålla sig till befintligt vindkraftverk och eventuellt planerade verk i Tomelilla. De sammanlagda konsekvenserna på landskapsbilden av befintligt och eventuella tillkommande verk redovisas i en ansökan/anmälan.

Område 4

Areal 0,38 km².

Området är beläget inom öppen mark väster om väg 13, cirka 0,5 km söder om Brandstad och cirka 3,5 km norr om Sjöbo.

Allmänna intressen:

Området ligger nära kyrkbyn Brandstad, som utgör en regionalt värdefull kulturmiljö. Kommunen har givit plantillstånd för en vindkraftsanläggning i närheten.

Bedömning:

Området är relativt litet och långsmalt. Dess utsträckning i östvästlig riktning stämmer dock bra överens med landskapets struktur och en vindkraftsanläggning bör kunna anpassas till det relativt storskaliga landskapet. Anläggningen bör inte dominera över kulturmiljön kring Brandstad, men frågan behöver utredas vidare.

Nära område 4 finns ett område där plantillstånd givits för en prövning av lämpligheten för utbyggnad av vindkraft. Konsekvenser för landskapet av båda etableringarna behöver utredas nog.

Område 5

Areal 0,17 km².

Området är beläget inom öppen mark cirka 1 km öster om Vollsjö och 1 km sydost om Fränninge.

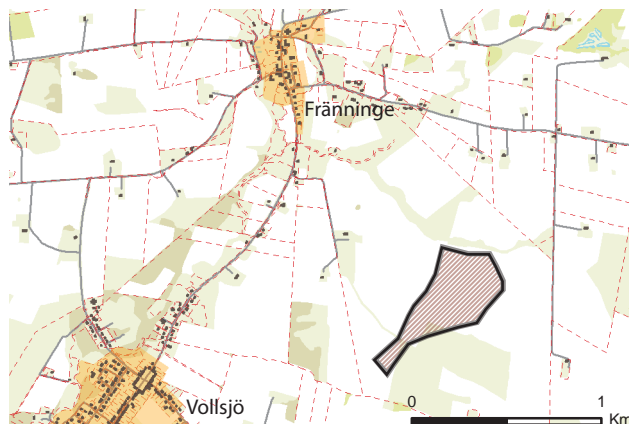
Allmänna intressen:

Del av området berörs av naturvärde klass 3 enligt kommunens naturvårdsplan (omr. 28). Området ligger nära en regionalt värdefull kulturmiljö kring Vollsjö-Fränninge. Fränninge kyrka är belägen i områdets närhet.

Området berörs även av bevarandeplan för odlingslandskapet.

Bedömning:

Närheten till angränsande samhällen innebär att detaljplan bör övervägas vid en eventuell vindkraftsutbyggnad. En eventuell utbyggnad bör kunna anpassas till landskap och topografi.

Område 6

Areal 0,22 km².

Området är beläget 0,5 km nordväst om Alestad och är huvudsakligen beläget inom öppen mark. Området avgränsas tydligt i västra delen av omkringliggande högre vegetation.

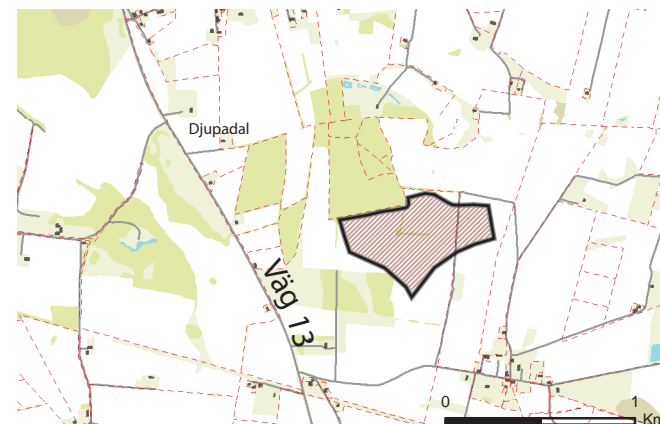
Allmänna intressen:

Del av området berörs av naturvärde klass 3 enligt kommunens naturvårdsplan (omr. 15d). Kommunen har givit plantillstånd för en vindkraftsanläggning i närheten.

Bedömning:

Området är relativt litet och ligger delvis omgärdat av högre vegetation, vilket ger området en tydlig avgränsning mot väg 13. Området bedöms ha relativt goda förutsättningar för vindkraftsutbyggnad.

Nordost om området finns ett område med plantillstånd för prövning av vindkraftsutbyggnad. Konsekvenser för landskapsbilden av båda etableringarna behöver utredas nog.

Rekommendationer för utbyggnad

Hushållning med vindresursen

Potentialen för vindbruk bör utnyttjas så väl som möjligt. Kommunen förespråkar en effektiv utbyggnad som ger mycket förnyelsebar energi, men med så liten omgivningspåverkan som möjligt. Detta medför att kommunen är negativ till enstaka verk och istället vill se en utbyggnad i grupper. Vidare bör områden lämpliga för vindkraftverk utnyttjas så långt möjligt. Ny bebyggelse bör därför ej heller tillåtas inom områden lämpliga för vindkraft.

Vid uppförande av vindkraftverk uppmuntrar kommunen stora verk (2-3 MW) framför små. Påverkan på landskapet med högre tornhöjder är oftast inte lika avgörande som antalet verk. Större verk ger större energiproduktion och antalet verk kan därför minskas vid samma energiutvinning. Kommunen har dock inte tagit ställning till lämpligheten av vindkraftverk över 150 m som ställer större krav på hinderbelysning. Sådana verk placeras dock i dagsläget främst i skogsmiljöer, vilket inte är aktuellt i Sjöbo.

Lokal energiproduktion

Kommunen ser positivt på lokal energiproduktion i anslutning till jordbruksfastigheter etc på landsbygden. Dessa bör då placeras så att de läses samman med gårdsmiljön, utan att medföra säkerhetsrisker eller för höga ljudnivåer för boendemiljön.

Även byggnadsintegrerade vindkraftverk i samhällena kan vara intressant, förutsatt att hänsyn tas till övrig bebyggelsemiljö.

Landskapsanpassning

Utformningen av en vindkraftsanläggning bör så långt möjligt anpassas till landskapets struktur och värdefulla siktlinjer. En vindkraftsanläggning bör inte överskrida flera landskapsrum, utan begränsas inom ett och samma landskapsrum.

Vindkraftverken i en anläggning bör ha likformigt utseende. Det är t.ex. viktigt att rotationshastigheten är ungefär densamma inom en anläggning.

Vid stora avstånd mellan verken blir avgränsningen av anläggningen otydlig och det är svårt att avläsa var anläggningen börjar och slutar. Samtidigt kan verken inte stå för nära varann, då en del verk då kan hamna i vindskugga och en mindre energiutvinning uppnås inom anläggningen. Lämpligt avstånd för bedömas utifrån energiberäkningar och landskapsanalys.

Samlad konsekvensbedömning

En samlad bedömning bör göras av konsekvenserna för boendemiljöer i närheten till en föreslagen anläggning. Detta innebär att konsekvenserna av skugg- och bullerstörningar samt förändrad landskapsbild bör beskrivas samlat så att närboende enkelt kan utläsa konsekvenserna.

De riktvärden och rekommendationer som ges i Boverkets handbok för prövning av vindkraftsanläggningar bör följas.

Dialog

Initialt i planeringsprocessen bör intressenten ta kontakt med kommunen för att få en samlad bild av kommunens inställning till och vilka frågor som bör beaktas inför en kommande ansökan. En tidig dialog bör även föras med boende i området. Vindkraftsutbyggnaden behöver samordnas med andra intressen på landsbygden. Byalag etc kan bidra med viktig information som behöver tas hänsyn till vid konkreta utbyggnadsprojekt. Den planerade förändringen bör också tidigt förankras genom samråd med lokalbefolkningen.

Behov av mellankommunal samordning

Flera lämpliga vindkraftsområden i kommunen ligger relativt nära gränsen till andra kommuner. I dessa gränzoner är ofta bebyggelsen glesare vilket möjliggör en vindkraftsutbyggnad. Samtidigt ställer det krav på en god dialog mellan kommunerna. Genom en god samordning kan t.ex. krav

ställas på intressenter med utbyggnadsplaner på olika sidor om kommungränsen att samordna sig till en gemensam anläggning. Samordningen är även viktig för att undvika att en vindkraftsutbyggnad hindrar annan viktig samhällsutveckling hos grannkommunen. Vid sådana ärenden behöver en avvägning göras av vilket allmänt intresse som bör väga tyngst.

REKOMMENDATION

- Inga enstaka vindkraftverk bör tillåtas med undantag av mindre vindkraftverk i direkt anslutning till gårdar.
- Så hög energiutvinning som möjligt bör eftersträvas utan att oacceptabla konsekvenser för boendemiljöer och kulturlandskapet.
- Dialog med kommunen, allmänhet, föreningar och myndigheter bör ske så tidigt som möjligt.
- Sjöbo kommun ska samråda med grannkommunerna vid vindkraftsetableringar inom 5 km från kommungränsen.
- Vindkraftsanläggningar bör så långt möjligt anpassas till landskapsförhållanden, dock utan en betydande minskning av energiutvinningen.

7. GENOMFÖRANDE

Behov av detaljplanering

Plan- och bygglagen har förändrats för att så långt möjligt undvika dubbelprövning av ärenden enligt PBL och MB. Den nya lagstiftningen anger att om en bygglovspliktig vindkraftsutbyggnad berör ett område där det råder stor efterfrågan på mark för byggnader eller andra anläggningar, ska prövning av markens lämplighet för bebyggelse och reglering av bebyggelsemiljöns utformning ske genom upprättande av detaljplan enligt PBL 5 kap 1 §.

Kravet på detaljplan kan omfatta utbyggnader som berör tätortsområden och samlad bebyggelse samt situationer där flera olika fastighetsägare med angränsande markområden vill uppföra vindkraftverk.

Det har vid ändringen av lagstiftningen (prop. 2008/09:146) inte bedömts nödvändigt att pröva vindkraftsverkens omgivningspåverkan i detaljplan om en sådan bedömning ändå sker i miljöbalksprövningen. Tillstånd enligt MB får inte ges i strid mot detaljplanen.

Kommunens uppfattning om behovet av detaljplan bör redovisas i den färdiga översiktsplanen. Det slutliga ställningstagandet sker i anslutning till att kommunen behandlar ansökningar om vindkraftsutbyggnad.

I detaljplanen kan kommunen konkretisera intentionerna i översiktsplanen och göra dem rättsligt bindande. Detaljplaneringen görs lämpligen i ett utvecklat samarbete med verksamhetsutövaren. Dialogen kan fördjupas med de närboende och andra berörda. Närmare avvägningar som behöver klaras ut mellan berörda allmänna och enskilda intressen kan göras.

Detaljplan för vindkraft i Sjöbo kommun

När behövs en detaljplan?

Inom samtliga intresseområden som utpekats finns en konkurrens om markanvändningen och ett behov av att samordna utbyggnaden med befintliga verk, givna plantillstånd, andra närliggande intresseområden eller tätortsutbyggnad. Det innebär att kommunen har stöd i lagstiftningen för att ställa krav på upprättande av detaljplan. Behovet av detaljplan bör dock övervägas i det enskilda ärendet.

Hur bör detaljplanen utformas?

Förslag till detaljplan ska omfatta all mark inom 500 meter från respektive vindkraftverk. Som kartunderlag för detaljplan får ekonomisk karta i skala 1:5000 användas. Närområdet kring respektive vindkraftverk samt tillhörande teknikbodas ska dock redovisas i skala 1:1000. Höjdkurvor med minst ekvidistans 5 meter skall finnas på kartan.

Kraftverkens läge i plan och höjd ska anges med koordinater.

Tillfartsvägar ska redovisas i planen.

Buller- och skuggberäkningar ska anpassas till vad planen tillåter beträffande tornhöjd och rotordiameter.

Vid planläggning ska sökandens bostad omfattas av samma skyddskrav som övriga bostäder inom planområdet.

Miljökonsekvensbeskrivning (MKB) som uppfyller tillämpliga krav i PBL och MB ska fogas till planen.

Planarbetet ska genomföras enligt normalförfarande, innebärande samråd gällande program, samråd gällande formell plan samt utställningsförfarande.

Exploator/ fastighetsägare ska svara för samtliga kostnader, som uppstår i samband med upprättande och antagande av detaljplan.

Bygglov i detaljplanelagda områden

Det är viktigt att känna till att enligt PBL kap 8 § 5 får kommunen i en detaljplan besluta att bygglov inte krävs för att utföra åtgärder som avses i 1-3§§. Dessa paragrafer beskriver bygglovsplikten. Anges i planen att bygglovsplikten inte ändras pga detaljplanen, för exempelvis ekonomibyggnader, kommer arbetet med detaljplanen sannolikt att underlättas.

Jakt inom detaljplanelagt område

Enligt Ordningslag, SFS 1993:1617 3 kap 6§, får inte skjutning med eldvapen ske inom detaljplanelagda områden utan tillstånd från polismyndigheten.

Bygglovsprövning av vindkraftverk

Tillståndspliktiga vindkraftsanläggningar omfattas inte längre av bygglovsplikt. Dock krävs det bygglov för att uppföra vindkraftverk som:

- är högre än 20 m över mark,
- placeras på ett avstånd från gränsen som är mindre än kraftverkets höjd över mark,
- monteras fast på en byggnad eller
- har en vindturbin med en diameter > 3 m.

Bygglovsansökan i Sjöbo kommun

Små vindkraftverk

Med små vindkraftverk avses verk med en totalhöjd mindre än 25 meter och en rotordiameter mindre än 15 meter.

Vindkraftverket är främst avsett för att tillgodose den egna fastighetens behov.

Bygglovsansökan bör redovisa:

- Nybyggnadskarta som redovisar exakt läge samt fasadritningar.
- Miljökonsekvensbeskrivning som redovisar periodiska skuggor och reflexer, ljud, säkerhet beträffande isbildning, hinder för flygtrafik mm.

Samtliga grannar vars fastigheter med permanent eller fritidsbostäder gränsar till den fastighet som ansökan gäller ska ges tillfälle att skriftligt yttra sig om ovanstående redovisning i ärendet.

Erforderliga tillstånd ska inhämtas från Transportstyrelsens luftfartsavdelning och Totalförsvaret.

Kommersiella vindkraftverk

Med kommersiella vindkraftsanläggningar avses vindkraftverk som inte är avsedda för fastighetens egna behov. De

som inte omfattas av tillståndsplikt är bygglovspliktiga. Ansökan om bygglov i Sjöbo kommun bör innehålla:

- Nybyggnadskarta som redovisar exakt läge samt fasadritningar.
- Redovisning av vindkraftverkets visuella dominans i omgivningen, ex fotomontage.
- Miljökonsekvensbeskrivning som redovisar periodiska skuggor och reflexer, ljud, säkerhet beträffande isbildning, hinder för flygtrafik landskapsbildsskydd, riksintressen mm.
- Redovisning av vindkraftverkets visuella dominans i omgivningen med bl a en landskapsanalys.
- Samtliga grannar vars fastigheter med permanent eller fritidsbostäder ligger inom 500 meter från vindkraftverkets centrum skall ges tillfälle att skriftligt yttra sig om ovanstående redovisning i ärendet.
- Erforderliga tillstånd ska inhämtas från Transportstyrelsens luftfartsavdelning och Totalförsvaret.

Stora vindkraftverk med en totalhöjd större än 60 meter och en rotordiameter större än 20 meter.

Tillstånd / anmälan enligt miljöbalken

För uppförande av två eller fler vindkraftverk högre än 150 m eller anläggningar med 7 vindkraftverk eller fler högre än 120 m krävs tillståndsprövning enligt miljöbalken.

Tillståndsprövning sker vid länsstyrelsen. Kommunen deltar i samråd och bör tidigt ange om man är negativ till exploateringen. Kommunen kan även ge synpunkter på miljökonsekvensbeskrivningen och ansökans innehåll.

Vid uppförande av två eller fler vindkraftverk i grupp eller ett enskilt vindkraftverk med en höjd inklusive rotorblad överstigande 50 m gäller istället anmälningsplikt till kommunen. Kommunen kan meddela försiktighetsmått eller

förbud för exploatering i ett anmälningsärende. Kommunen kan även kräva en miljöprövning av länsstyrelsen ifall kommunen anser att vindkraftverken skulle medföra en betydande miljöpåverkan.

Även för anläggningar som anmäls enligt MB kan det behövas miljökonsekvensbeskrivning. Handläggning av anmälan och bygglov ska ske samordnat.

Krav på återställning

Små vindkraftverk avsedda att tillgodose den egna fastighetens behov bör återställas enligt följande:

- Vindkraftverk som tagits ur drift ska vara nedmonterat och bortforslat inom 12 månader efter driftstopp. Markområdet där verken varit uppförda ska återställas i vårdat skick.
- Vindkraftverkens ägare är ansvarig gentemot Miljö- och byggnadsnämnden för att nedmontering sker enligt ovan.

Kommersiella vindkraftverk bör återställas enligt följande:

- Vindkraftverk som tagits ur drift ska vara nedmonterat och bortforslat inom 12 månader efter driftstopp. Markområdet där verken varit uppförda ska återställas i vårdat skick.
- Vindkraftverkens ägare är ansvarig gentemot Miljö- och byggnadsnämnden för att nedmontering sker enligt ovan.
- Ägaren av vindkraftverken ska vid byggsamrådet överlämna en bankgaranti, som täcker kostnaderna för rivning och återställande, med en löptid på 25 år.

8. KONSEKVENSER

Syftet med konsekvensbeskrivningen

En tydlig beskrivning av konsekvenserna underlättar dialogen kring planförslaget och bedömningar kring planens lämplighet. I plan- och bygglagen finns reglerat att en översiktsplan vid samråd och utställning ska redovisa förslagets innebörd och konsekvenser (PBL 4 kap 4§ och 8§).

Sedan 2004 finns särskilda regler om miljöbedömning av planer och program. Syftet är att tidigt integrera miljöaspekter i planarbetet. Översiktsplaner omfattas av detta reglerverk och därför måste även en miljöbedömning av planen göras. För att det ska vara lätt att få en överblick över vilka konsekvenser planförslaget ger i sin helhet har kommunen här valt att integrera konsekvensbeskrivningen enligt PBL med miljöbedömningen enligt MB.

Avgränsning av MKB

De konsekvenser av planförslaget som kan medföra betydande påverkan på miljön ska miljöbedömas och redovisas i en miljökonsekvensbeskrivning (MKB). Därför lyfts dessa särskilt i konsekvensbeskrivningen till Sjöbos tematiska tillägg avseende vindkraft. Kravet på miljöbedömning finns i miljöbalkens 6 kapitel 11§.

Sjöbo kommuns preliminära bedömning av vilka frågor som är särskilt viktiga att belysa för denna plan är:

- hushållning med naturresurser
- påverkan på landskapsbild, natur- och kulturmiljöer

samt möjligheten att uppnå följande miljömål:

- Begränsad klimatpåverkan
- God bebyggd miljö
- Ett rikt växt- och djurliv

Övriga miljömål har bedömts som mindre intressanta/ej relevanta för planförslaget. Planförslaget bedöms inte heller leda till att någon miljö kvalitetsnorm överträds.

Alternativa strategier

Nollalternativ

Om inte det tematiska tillägget antas kommer framtida vindkraftsutbyggnad enbart att styras utifrån den kommunofattande översiktsplanen samt antagen vindkraftspolicy.

Detta innebär att även områden som endast rymmer enstaka vindkraftverk kan bli aktuella för vindkraftsetablering. Uppförandet av enstaka vindkraftverk innebär mindre elproduktion och samtidigt ändå ett intrång i landskapsbilden. Om en viss mängd elenergi ska produceras medför enstaka vindkraftverk oftast större påverkan på landskapsbilden än en gruppanläggning. Kommunens vindkraftspolicy identifierar inte heller områden olämpliga för vindkraftsutbyggnad. Därmed finns ingen vägledning om vilka större områden i kommunen som bör undanhållas vindkraftsetablering och exploatörer kan lägga resurser på vindkraftsprojekt som i senare skede visar sig olämpliga. En annan konsekvens kan vara att vindkraftverk kommer att uppföras inom regionalt värdefulla områden för t.ex. rekreation och friluftsliv.

För att undvika en sådan oplanerad vindkraftsutbyggnad har Sjöbo kommun valt att ta fram detta tematiska tillägg till översiktsplanen.

Alternativ utbyggnad

En alternativ utbyggnadsstrategi för Sjöbo kommun kan vara att endast tillåta vindkraftsutbyggnad i de områden som kan rymma många verk. Två områden i kommunen (område 13 och 14 i samrådsförslaget) kan teoretiskt sett rymma mer än tio verk vardera. Genom att prioritera dessa för storskalig vindkraftsutbyggnad kan övriga delar av kommunen undanhållas vindkraft. Detta innebär att påverkan på landskapsbilden begränsas till ett fåtal områden. De två aktuella

områdena utgörs av skogsområden, vilket leder till att man som betraktare sällan kommer att se hela anläggningen och från en del vägar och platser inte alls kommer se anläggningen.

En koncentrerad utbyggnad i ett par områden ger förutsättningar att optimera utbyggnaden. För att strategin med ett fåtal områden för storskalig utbyggnad ska kunna genomföras krävs dock att myndigheter tillåter intrång i andra intressen inom området, t.ex. viss påverkan på Forsvarsmakten intressen inom Björkafältet. Utbyggnadsmöjligheten förutsätter även att de berörda markägarna är intresserade av att uppföra vindkraftverk på sin mark.

Det tematiska tillägget

Huvudalternativet utgår från vindkraftsområden som rymmer minst tre vindkraftverk. Det innebär att enstaka vindkraftverk inte prioriteras i kommunen. Samtidigt kvarstår fler områden möjliga för vindkraftsetablering än i alternativet ovan. Detta medför en mer flexibel utbyggnadsmöjlighet där intresset hos enstaka markägare inte blir lika avgörande. Alternativet bedömd därför ge större möjlighet till vindkraftsutbyggnad, samtidigt som områden i kommunen med höga natur- och kulturmiljövärden beaktas. Kommunen har därför valt denna strategi.

Konsekvensbeskrivning

Sociala konsekvenser

Inga sociala konsekvenser bedöms uppstå till följd av föreslagen vindkraftplan. Möjliga konsekvenser för boendemiljöer i form av bullerstörningar etc beskrivs under miljömässiga konsekvenser.

Samhällsekonomiska konsekvenser

Befintlig infrastruktur i form av väg- och elnät bör kunna nyttjas för de föreslagna områdena. Inga områden i Sjöbo bedöms ligga långt från befintligt vägnät och behovet av ny vägutbyggnad för frakten av vindkraftverk bör kunna begränsas till området inom själva anläggningen. De flesta anläggningar som kommer att vara aktuella i Sjöbo kommun kommer troligen att vara mindre än 40 MW och därmed behöva anslutas till det lokala nätet. Planens förslag till områden lämpliga för utbyggnad ligger huvudsakligen inom Sjöbo Elnät AB:s nätkoncession. Ett fåtal områden ligger inom E.ON:s nätkoncession. Huruvida kommunens förslag till lämpliga vindkraftsområden ligger strategiskt för inkoppling till det lokala elnätet går dock inte att bedöma då uppgifter om elnätets kapacitet inte är tillgängliga.

Genom att kommunen redovisar områden lämpliga för vindkraftsutbyggnad möjliggörs elproduktion nära elanvändarna. Detta innebär minskade elförluster då elöverföringen sker på en kort sträcka.

Vindkraftsutbyggnad leder till nya arbetstillfällen. En stor del av den arbetskraft som krävs utgörs dock av expertkompetens och det är inte säkert att arbetstillfällena kommer att just Sjöbo kommun till del. Dock kan det regionalt innebära en del arbetstillfällen, som t.ex. tillverkningen av torn vid Kockums i Malmö.

Miljömässiga konsekvenser

Hushållning med naturresurser

Vindenergin utgör en förnyelsebar resurs. Genom t.ex. bostadsutbyggnad kan dock möjligheten att utnyttja vindresursen för energiproduktion begränsas. Denna vindkraftsplan redovisar ett antal områden som är lämpliga för kommersiell vindkraftsutbyggnad. Detta innebär att endast markanvändning som går att förena med vindkraft, t.ex. jordbruk, ska tillåtas inom området. Utöver dessa lämpliga områden ställer sig kommunen även positiv till utbyggnad av gårdsverk i övriga områden. Planen bedöms därför hålla med vindenergiressursen.

Elproduktion med förnybara energikällor möjliggör att motsvarande elproduktion baserat på fossila bränslen kan läggas ner. Detta innebär en hushållning med världens olje-, kol- och naturgasreserver, vilka kan behövas för andra ändamål.

Påverkan på landskapsbild, natur- och kulturmiljöer

Medan vindkraftens miljövinster främst syns på ett internationellt och nationellt plan uppstår de negativa konsekvenserna främst på lokal nivå. Vindkraftverken är relativt moderna företeelser i landskapet och av en annan skala än andra byggda objekt i landskapet. En vindkraftsutbyggnad förändrar kulturlandskapet och hur vi upplever det.

Efter samrådsskedet har antalet områden som anges som lämpliga för vindkraft minskat från 15 till 6. Dessa områden ligger norr och öster om Sjöbo samhälle. De sydvästra delarna av kommunen bedöms som olämpligt för vindkraftsetablering och kan därigenom förbli opåverkat av buller och moderna storskaliga ingrepp. Detta är värdefullt inte bara för Sjöbo kommun utan för hela regionen då det råder brist på tysta områden.

Realiserad utbyggnad i alla områden som redovisas lämpliga för vindkraft kan teoretiskt sett ett 20-tal vindkraftverk byggas i kommunen, vilket kraftigt kommer förändra landskapsbilden i kommunen. I realiteten kommer dock antalet verk som kan byggas vara mindre till följd av t.ex. markägarintressen, markförhållanden, eventuella fornlämnningar och lokala naturvärden. Hur många verk som landskapet i Sjöbo tål är till stor del en individuell bedömning, men beror även på hur utbyggnaden kommer att ske. Det är därför viktigt att kommunen efterhand utvärderar huruvida landskapsbilden tål ytterligare en etablering.

Område 4, 5 och 6 vid Vollsjö ligger på cirka 5 km avstånd från varandra och grupperna kommer att upplevas som tydligt åtskilda grupper. Ett av områdena ligger nära ett befintligt vindkraftverk och prövning pågår av ytterligare vindkraftverk i och utanför kommunen. Vid all prövning av nya vindkraftverk behöver därför en redovisning av landskapspåverkan även inkludera befintliga och andra aktuella ärenden inom 3-5 kms avstånd. Flera av de föreslagna vindkraftsområdena är relativt små, vilket minskar utrymmet för att anpassa grupperingen av verken till landskapsförhållandena.

Utpekade områden för vindkraft innehåller inga nationellt värdefulla kulturmiljöområden. Däremot berör några områden regionala kulturmiljöintressen och påverkan på dessa värden bör utredas vidare då vindkraftsetablering planeras i området. Ett antal av områdena ligger relativt nära kyrkor och vindkraftverk kan komma att dominera landskapsbilden och kyrkan därmed förlora sin tydliga landskapsdominans.

Ett par av de utpekade vindkraftsområdena berör även värdefulla naturmiljöer enligt kommunens naturvårdsprogram. Utgångspunkten har varit att vindkraftverk vid detaljlokaliseringen kan placeras så att dessa naturvärden inte påverkas negativt. Det är dock viktigt att detta följs upp vid efterföljande projektering.

Begränsad klimatpåverkan

Vindkraftsproducerad el medför under drift i princip inga luftförorenande utsläpp. Det är endast transporterna i samband med underhåll som medför utsläpp. Kommunens motiv till att stödja vindkraftsutbyggnad är just att minska den egna belastningen på klimatpåverkan. Genom vindkraftsutbyggnad kan annan luftförorenande energiproduktion undvikas. Hur stor miljövinsten blir vad gäller begränsad miljöpåverkan beror på vilken annan energiform som man jämför vindkraften med. Enligt den statliga utredningen Rätt plats för vindkraft (SOU 1999:75) motsvarar en elproduktion med fossila bränslen på 5 GWh ett utsläpp av 5000 ton koldioxid. Ett vindkraftverk som producerar 5 GWh* innebär alltså att utsläppen av koldioxid kan minska med 5000 ton.

Planförslaget medger en teoretisk utbyggnad av ca 50 MW, vilka kan producera 250 GWh på ett år (vilket vida överskrider en realistisk utbyggnad, se nedan). En sådan energiproduktion skulle innebära en minskning av koldioxidutsläppen på 250 000 ton.

Beräkningen utgår från 2 MW verk som placeras med 400 m inbördes avstånd. I verkligheten kommer utbyggnaden att vara betydligt mindre då vindoptimering, markägarintressen och hänsyn till lokala värden kommer att minska antalet möjliga verk inom de olika områdena. Planförslaget möjliggör en minskning av koldioxidutsläppen och därmed ett uppfyllandet av miljömålet Begränsad klimatpåverkan, även om det är osäkert i vilken storleksordning.

God bebyggd miljö

Förnyelsebar energiproduktion möjliggörs genom planförslaget vilket ligger i linje med delmålet i God bebyggd miljö.

* Som jämförelse finns i Eslövs kommun en anläggning med 2 MW verk i liknande vindläge som i Sjöbo (7m/s) som enligt Energimyndighetens driftsstatistik producerade 4,8 GWh/år.

Planförslaget innebär en förändring av boendemiljöer på landsbygden. Direkta störningar från en anläggning som buller och skugga kommer, liksom påverkan på landskapsbilden att utredas i samband med projekteringen av vindkraftsanläggningen. Dessa beskrivs därmed bäst i samband med miljöprövningen. En del bostadshus riskerar att få vindkraftsetableringar i flera vädersträck om huset. Även om anläggningarna kommer att ligga ett par kilometer bort från bostadshuset förändras boendemiljön genom turbinbladens rörelse och upplevelsen av den rofyllda landsbygden påverkas negativt.

Ett rikt växt- och djurliv

En vindkraftsanläggning kan ge konsekvenser på framförallt fladdermöss, men även i vissa fall fågellivet. I Sjöbo finns t.ex. häckande örnar, vilka kan påverkas genom kollisioner med vindkraftverk. En teori till varför fladdermöss påverkas negativt är att tryckvågorna från turbinbladens rotation gör att fladdermössens organ kollapsar, snarare än att fladdermössen kolliderar med själva vindkraftverken. Oavsett vilket är det viktigt att vid detaljprojekteringen undersöka förekomsten av störningskänsligt fågelliv och fladdermöss.

Miljökvalitetsnormer

Översiktsplanen ska redovisa om förslaget kan medverka till att en miljökvalitetsnorm enligt 5 kapitlet miljöbalken inte följs. Vindkraftsutbyggnaden berör endast miljökvalitetsnormerna för yt- och grundvattenförekomster. Risken för påverkan av vattenförekomsten bedöms som liten.

Behov av uppföljning

Den betydande miljöpåverkan som en översiktsplan kan leda till ska enligt miljöbalken följas upp vid planens genomförande. Det tematiska tillägget bedöms främst kunna

leda till en betydande miljöpåverkan vad gäller landskapet. Uppföljning av konsekvenserna på landskapet och dess värden som boendemiljö och för rekreation och turism bör därför följas upp efter hand som vindkraftverk etableras i kommunen.

I samband med antagandet av översiktsplanen ska resultatet av miljöbedömningen utvärderas enligt reglerna i 6 kap 16 § miljöbalken. Syftet är att utvärdera hur miljöaspekterna integrerats i planförslaget och dra lärdomar inför kommande planarbete. Vidare ska kommunen lägga fast vilka miljöaspekter som behöver följas upp och övervakas då strategierna i översiktsplanen genomförs. Utvärderingen och behovet av uppföljning redovisas i något som i miljöbalken kallas för "särskild sammanställning". Utvärderingen och förslagen till uppföljning har redovisats i separat handling vilken kommer att tas upp i kommunfullmäktige för godkännande efter det att översiktsplanen antagits.

9. LAGSTIFTNING

Vindkraftsetableringar regleras genom Plan- och bygglagen (PBL) och Miljöbalken (MB). Regleringen enligt PBL sköts i huvudsak av kommunerna medan prövningen av tillstånd till vindkraftsetableringar enligt MB görs av länsstyrelsen, miljööverdomstolen eller av kommunens miljönämnd beroende på verkens storlek och om de är placerade på land eller i vatten.

Ny lagstiftning

Nya regler för prövning av vindkraftsanläggningar gäller sedan 1 augusti 2009. Syftet är att förkorta och snabba på handläggningstiderna för vindkraftsetableringar genom att slopa kraven på bygglov när ett vindkraftverk fått tillstånd enligt miljöbalken samt att begränsa kraven på detaljplan.

Den samlade prövningen av vindkraftverken ska ske vid miljötillståndsprövningen. Det finns fortfarande krav på detaljplan när vindkraft avses att uppföras i områden där det finns en stor efterfrågan på mark för bebyggelse eller anläggningar. För vindkraftverk som inte är så stora att de kräver tillstånd finns fortfarande krav på bygglov enligt plan- och bygglagen och anmälan enligt miljöbalken. I miljötillståndsprövningen kommer även lokaliseringen och påverkan på omgivningen att prövas noga. Grannar och sakägare kan påverka under processen och även överklaga beslutet.

Det är med de nya reglerna inte längre möjligt att överklaga flera olika beslut som tas vid olika tidpunkter i processen, vilket tidigare har försenat projekten.

För att kommunerna ska behålla ett inflytande över etableringen av vindkraft, har en bestämmelse införts om att

prövningsmyndigheten får ge tillstånd till en vindkraftsanläggning endast om kommunen tillstyrkt det. Regeringen ska ändå i undantagsfall kunna tillåta en anläggning för vindkraft om det från nationell synpunkt är synnerligen angeläget att verksamheten kommer till stånd.

Regeringen anser att det kan vara bättre med ett antal större utbyggnader än en mängd mindre etableringar. I PBL har gränsen för krav på bygglovsprövning ändrats till vindkraftverk högre än 20 meter och 3 meters rotordiameter.

Prövning enligt miljöbalken (MB)

Tillståndsprövning enligt 9 eller 11 kap MB
Ansökan om tillstånd inlämnas till länsstyrelsen.

Tillståndsprövning enligt MB erfordras om ansökan avser:

- Två eller flera verk där vart och ett av verken, inkl rotorblad, är högre än 150 meter.
- Sju eller flera verk där vart och ett, inkl rotorblad, är högre än 120 meter.
- Varje tillkommande verk som står tillsammans med redan uppförda innebär att man kommer upp till tillståndsgränsen under a) eller b) eller varje verk som uppförs i en redan tillståndspliktig gruppstation.

Kommunen kan förelägga verksamhetsutövaren att söka tillstånd för en vindkraftsanläggning som egentligen faller under kriterierna för anmälan enligt 9 kap MB.

Tillstånd förutsätter att kommunen (kommunfullmäktige eller annan efter delegering) tillstyrkt utbyggnaden. Kommunen har vetorätt och kan om man finner etableringen

olämplig stoppa utbyggnaden. Regeringen ska ändå i undantagsfall kunna tillåta en anläggning för vindkraft om det från nationell synpunkt är synnerligen angeläget att verksamheten kommer till stånd.

Om vindkraftsanläggningen berör vattenområde är det miljödomstolen som istället för länsstyrelsen prövar tillståndsfrågan. Detta bör dock inte vara aktuellt i Sjöbo som saknar kustområde.

Anmälan enligt 9 kap MB

Om ansökan inte är tillståndspliktig enligt Miljöbalken, sker anmälan till kommunen, vilket sker i följande fall:

- Vindkraftverk som är större än 50 meter,
- Två eller fler vindkraftverk som står tillsammans,
- Varje tillkommande verk som står tillsammans med ett annat vindkraftverk.

Övergångsbestämmelser

Övergångsbestämmelserna innebär att en verksamhet som är anmälningspliktig enligt äldre bestämmelser får fortsätta att bedrivas om verksamheten är anmäld den 1 augusti 2009. Detta gäller även om verksamheten blir tillståndspliktig med de nya bestämmelserna.

Övrig prövning enligt MB

För verksamheter som inte omfattas av tillstånds- eller anmälningsplikt och som väsentligt kan komma att ändra naturmiljön gäller samrådspikt enligt 12 kap 6§ MB med länsstyrelsens naturvårdsenhet.

Prövning enligt plan- och bygglagen (PBL)

Prövning enligt PBL kan ske genom översiktsplan, detaljplan, områdesbestämmelser och bygglov. Prövningarna sker huvudsakligen av kommunen.

Översiktsplan

I översiktsplanen sker avvägningen mellan vindkraftsintresset och övriga allmänna intressen. De intresseområden som utpekats för vindkraft har därmed företräde framför andra markanvändningsanspråk. Kommunen kan i översiktsplanen ange var man anser att utbyggnader bör prövas genom detaljplan.

Områdesbestämmelser

Områdesbestämmelser används för att säkerställa syftet med översiktsplanen eller för att säkerställa ett riksintresse.

Detaljplan

I detaljplanen sker en avvägning mellan allmänna och enskilda intressen.

Enligt PBL 5 kap 1 § krävs detaljplan för uppförande av vindkraftverk enbart inom områden där det råder stor efterfrågan på mark för bebyggelse eller anläggningar. Detaljplan kan även krävas för tillståndspliktiga anläggningar enligt miljöbalken, vilka inte är bygglovspliktiga.

Det är oklart vad som gäller för att kommunen ska kunna styrka att efterfrågan på mark är stor inom ett visst område. Då konkurrensen om marken för bebyggelse eller andra vindkraftsanläggningar kan uppstå först i anslutning till att en ansökan inlämnats, så är det svårt att i översiktsplanen ange var kommunen vill hävda behovet av detaljplanprövning.

Detaljplanering för uppförande av vindkraftverk ger fastighetsägaren en byggrätt, tydliga regler vad gäller höjd, färg och form och möjlighet att hålla en skyddszon fri från bebyggelse. Kommunen får bättre kontroll över området och

kan styra utvecklingen genom att i detaljplanen fastlägga om och hur fler vindkraftverk kan uppföras inom detaljplaneområdet. Möjlighet finns också att upprätta ett avtal för genomförandet mellan kommunen och exploatören.

Nedan ges exempel på vad som kan regleras i en detaljplan för vindkraftsanläggning:

- Byggrättens utbredning i höjd och sida kan regleras, t.ex. vindkraftverkens höjd och teknikbyggnaders volym. Prickmark kan användas för att hålla området runt verken fria från bebyggelse. Exploateringsgraden kan anges (ett visst antal verk inom kvarteret).
- Verkens och teknikbyggnadernas placering och utformning (utförande) kan preciseras.
- Det går att bestämma att vindkraftverk av viss storlek/utformning får uppföras utan bygglov – under förutsättning att bygglov inte krävs för att tillvarata grannars intressen eller allmänna intressen.
- Markens vegetation och nivå (+höjd) kan bestämmas.
- Utformning av allmän plats ska anges när kommunen är huvudman.
- Om planen innehåller allmän plats som kommunen inte ska vara huvudman för, får dess användning preciseras.
- Läge och utbredning av ledningsområden, både i luft (l) och i mark (u), kan preciseras.
- En högsta nivå på störningar från vindkraftverk, lämpligen maxnivån i kvartersgräns, kan anges (om det finns särskilda skäl) för luft, buller, ljus, ljud; gränsvärden i detaljplan blir styrande för efterkommande tillstånd enligt miljöbalken.

Bygglov

Bygglov krävs om turbinens diameter är större än 3 meter (tidigare 2 meter) och verket är högre än 20 m, om kraftverket ska placeras på ett avstånd från fastighetsgräns som

är mindre än höjden på kraftverket eller om kraftverket ska fastmonteras på byggnad (8 kap 2 § första stycket PBL).

10. GRANNKOMMUNERNA

Vindkraftsplanering i angränsande kommuner

Flera angränsande kommuner till Sjöbo har just uppdaterat eller håller på att uppdatera/ ta fram en ny vindkraftspolicy eller tillägg till översiktsplanen.

Tomelilla	Ett preliminärt förslag till översiktsplan för vindkraft kommer ut för samråd under 2010. Planen förväntas bli antagen under 2011.
Ystad	Vindkraftsplan för Ystad kommun har varit utställd och förväntas bli antagen under 2010. I denna anges två områden eventuellt lämpade för vindkraft angränsande till Sjöbo kommun: Eneborg (nära Assmåsa) samt vid Röglå på Romeleåsen.
Skurup	Vindkraftspolicy antagen år 2009. Denna redovisar ett område vid Rydsgårds gods som intressant för vindkraftsetablering.
Lund	Ny översiktsplan på gång där vindkraftsfrågan inarbetas. Planen förväntas bli antagen under 2010.
Eslöv	Programarbetet för en ny översiktsplan för vindkraft har påbörjats. Planen förväntas antas under 2011.
Hörby	Vindkraftspolicy för Hörby kommun har antagits 2009-09-28. Ett tematiskt tillägg till översiktsplanen kommer att påbörjas under 2011.

Behov av samordning

Det finns ett stort intresse för etablering av vindkraft i och runt Sjöbo kommun. För att möjliggöra en optimal utbyggnad som även tar hänsyn till andra allmänna intressen och mål för samhällsutvecklingen krävs en samordnad utbyggnad. Vindkraftsetableringar medför en landskapsförändring som kan påverka även grannkommunerna. Det finns därför ett behov av dialog mellan kommunerna vid vindkraftsfrågningar. Vindkraftverk inom en 5 km zon kring kommungränsen bör samrådas med respektive kommun.

11. TIDIGARE BESLUT

Översiktsplan

Översiktsplan för Sjöbo kommun, ÖP 2009, har antagits av kommunfullmäktige 2009-04-29. Inga intresseområden för vindkraftsutbyggnad har utpekats i översiktsplanen.

Vindkraftspolicy

Kommunens syn på vindkraft har redovisats i Vindkraftspolicy för Sjöbo kommun, antagen av kommunfullmäktige 2008-10-29. Riktlinjerna i policyn innebär att minimiavståndet mellan verk och bostad vanligtvis inte skall vara mindre än 500 meter men att avvikelser för detta avstånd kan prövas genom detaljplan. Vid större vägar, d v s riksvägar och primära länsvägar, bör ett säkerhetsavstånd på navhöjden plus tre gånger turbindiametern gälla. Minimiavståndet mellan vindkraftverk och övriga allmänna vägar bör minst vara verkets totalhöjd och detsamma gäller gentemot järnväg. När det tematiska tillägget för vindkraft antas upphör vindkraftspolicyn att gälla.

Energiplan

Energiplan saknas för Sjöbo kommun.

KÄLLFÖRTECKNING

Boverket. Vindkraftshandboken – Planering och prövning av vindkraftverk på land och i kustnära vattenområden. 2009.

Energimyndigheten. Elnätanslutning av vindkraft till lokal-, region-, och stamnätet. ER 2007:33. 2007.

Johansson, Maria & Laike, Thorbjörn. Intention to Respond to Local Wind Turbines: The Role of Attitudes and Visual Perception. Wind energy 2007:10:435-451. 2007.

Länsstyrelsen i Skåne län. Landsbygdsprogrammet. 2007:10.

Naturvårdsverket. Ljud från vindkraftverk. Rapport 6241. År 2001 samt koncept till revidering av samma rapport år 2009.

Naturvårdsverket. Branschfakta: Vindkraftverk på land. Utgåva 2. 2006.

Naturvårdsverket. Människors upplevelser av ljud från vindkraftverk. Eja Pedersen, Jens Forssén, Kerstin Persson Waye. Rapport 5956. År 2009.

Pedersen, Eja och Persson Way, Kerstin. Störningar från vindkraft: undersökning bland människor boende i närheten av vindkraftverk. Del 3. Huvudstudie. Avd. för miljömedicin, Göteborgs universitet. Dec. 2002.

Sjöbo kommun. Vindkraftspolicy. Antagen 2008-09-25.

Sjöbo kommun. Översiktsplan 2009. Antagen 2009-04-29

Transportstyrelsens föreskrifter (LFS 2008:47).

Vindval. Erfarenheter av vindkraftsetablering – Förankring, acceptans och motstånd. Rapport 5866. Naturvårdsverket. Sept 2008.

LSTs GRANSKNINGSYTTRANDE

Tematiskt tillägg för vindkraft till översiktsplan för Sjöbo kommun

Detta yttrande ersätter tidigare utsänt yttrande daterat den 9 juli 2010.

Sjöbo kommun har överlämnat förslag till tematisk tillägg för vindkraft till översiktsplan i samband med utställning enligt 4 kap 6 § Plan- och bygglagen (PBL). Länsstyrelsen har den 21 januari 2010 yttrat sig över ett samrådsförslag.

ALLMÄNT

Det tematiska tillägget pekar ut sex områden preliminärt intressanta för kommersiell utbyggnad av vindkraftverk. Teoretiskt kan dessa rymma 25 vindkraftverk med en effekt på vardera 2 MW. Inom dessa områden ska vindkraftsutbyggnad prioriteras framför annan markanvändning. Det tematiska tillägget pekar även ut fyra större områden som anses olämpliga för vindbruk på grund av starka motstående intressen. Övriga områden anses vara lämpliga för mindre vindkraftverk för lokal elförsörjning. För dessa områden anges särskilda riktlinjer i översiktsplanen.

Vid etableringar av verk och grupper med totalhöjd under 120 m hanteras ärendena i sin helhet av kommun. Länsstyrelsen får dem endast för kännedom. Länsstyrelsen

(som är besvärinstans i dessa ärenden) kan yttra sig men får i dessa yttranden inte ta ställning i sakfrågan utan får endast lämna en redovisning av motstående intressen. I dessa ärenden är det kommunen som ska bevaka riksintressena. Länsstyrelsen vill påminna om att det är först vid ett *eventuellt* överklagande länsstyrelsen kan ta ställning till etableringens eventuella påverkan på riksintressen.

Länsstyrelsen finner det mycket positivt att Sjöbo kommun identifierar områden som kommunen anser lämpliga för vindkraftsutbyggnad samt områden där vindkraftsområden bör undvikas. Det tematiska tillägget är en utmärkt strategisk handling och ett utmärkt underlag för kommunens kommande arbete med handläggning av vindkraftsärenden. Länsstyrelsen ställer sig dock tveksamt till att plantillstånd medgivits för vindbruk inom område som anses vara olämpliga för vindbruk i det tematiska tillägget. Länsstyrelsen efterfrågar en tydligare koppling mellan det tematiska tillägget och pågående prövningar av vindkraftsutbyggnad.

Under utställningstiden skall Länsstyrelsen avge ett granskningsyttrande. Av yttrandet skall enligt 4 kap 9 § PBL framgå om:

- förslaget inte tillgodoser riksintressen enligt 3 eller 4 kap Miljöbalken (MB),
- förslaget kan medverka till att en miljö kvalitetsnorm enligt 5 kap MB överträds,

- redovisningen av områden för landsbygdsutveckling i strandnära lägen inte är förenlig med 7 kap 18 e § första stycket MB,
- förslaget berör sådana frågor om användningen av mark- och vattenområden som angår två eller flera kommuner inte samordnas på ett lämpligt sätt, och
- föreslagen bebyggelse blir olämplig med hänsyn till de boendes och övrigas hälsa eller till behovet av skydd mot olyckshändelser, översvämningar eller erosion.

Granskningsyttrandet skall i enlighet med bestämmelserna i 4 kap 2 § PBL fogas till översiktsplanen. Den antagna översiktsplanen skall sedan spridas till sådana myndigheter och övriga som har väsentligt intresse av den eller som använder översiktsplanen som beslutsunderlag. Det här granskningsyttrandet tar i huvudsak upp kvarstående erinringar för ovan nämnda punkter.

RIKSINTRESSEN

Länsstyrelsen konstaterar att de sex utpekade områdena som anses vara lämpliga för vindbruk inte ligger inom riksintresse för kulturmiljö, naturvård och friluftsliv enligt 3 och 4 kap MB.

MILJÖKVALITETSNORMER FÖR VATTEN

Vattenmyndigheterna för södra Östersjön respektive Västerhavet har fastställt miljö kvalitetsnormer i form av kvalitetskrav för ytvattenförekomster och grundvattenförekomster i december 2009. Planen saknar redovisning av om förslaget kan medverka till att en miljö kvalitetsnorm enligt 5 kapitlet MB inte följs. Det utpekade området för vindkraft har en placering som innebär att riskerna för påverkan på vattenförekomster är liten. I kommande planering måste miljö kvalitetsnormerna beaktas i de fall en plan kan antas bidra till att en miljö kvalitetsnorm inte uppnås eller att tillståndet i en vattenförekomst försämras.

MELLANKOMMUNAL SAMORDNING

Skurups, Lunds, Tomelillas, Eslövs, Simrishamns, Ystads och Hörbys kommun har beretts tillfälle att yttra sig och lämna synpunkter. Det tematiska tillägget anger att verk inom en 5 km zon kring kommungränsen bör samrådas med respektive kommun. Länsstyrelsen förutsätter en vidare samordning mellan kommunerna i den fortsatta planeringen.

I handläggningen av detta ärende har förutom undertecknade deltagit Sven Nerijs, Kulturmiljö enheten, Per Levenskog, Naturvårds enheten, samt Göran Fagerström, Miljö skydds enheten Samhälle.

Åsa Björn

Gulistan Batak

Komplettering till yttrande över tematiskt tillägg till översiktsplan för Sjöbo kommun, 2010-08-17

Länsstyrelsen anser att områdena 1 och 2 är olämpliga för vindkraftsutbyggnad på grund av närheten till Fyledalen med häckande kungsörn.

SJÖBO
KOMMUN

Sjöbo kommun
275 80 Sjöbo
0416-270 00
www.sjobo.se